bir ekmek bir Politika
(ikisinden de vazgeçilmez)

Fiyatı 250 kuruş

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

CUMARTESİ
13
MAYIS 1978

ADRES:
İstanbul: Yerebatan Caddesi
Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara : İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR:
İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara : 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 1769.

Başbakan Ecevit, Bonn'da basın toplantısı yaptı

«Şartlar değişse de NATO'dan çıkmayı düşünmüyoruz»

«Türkiye NATO'nun sınır muhafızı değildir»

- ★ «FEDERAL ALMANYA İLE YAPILACAK ORTAK ASKERİ YATIRIMLAR SONUCU TÜRKİYE SİLAH SATICISI BİR ÜLKE OLABİLİR»
- ★ «DETANTA SAYGILIYIZ VE DÜNYADA BARIŞIN SAĞLANMASI İÇİN ÇABA HARCAYACAĞIZ»
- ★ «BM GENEL SEKRETERİ, KIBRISLA İLGİLİ TOPLUMLARARASI GÖRÜŞMELERİ BAŞLATMAMAKLA GÖREVİNİ AKSATTI»
- ★ TÜRKİYE-FEDERAL ALMANYA ARASINDA 3 YILLIK SİLAH ANLAŞMASI OLDUĞU ANCAK, TÜRKİYE'NİN YİNE DE ABD'YE MUHTAÇ BULUNDUĞU ÖNE SÜRÜLDÜ

AJANSLAR

Başbakan **Bülent Ecevit**, «Türkiye NATO'nun sınır muhafızı değildir» dediği dünkü basın toplantısında Türkiye'nin **«Bütün yeni şartlara rağmen NATO'dan çıkmayacağını»** da söylemiş ve «Çünkü NATO'ya karşı bir sorumluluk taşıyoruz. NATO bir denge unsurudur. Bu dengeyi bozmak istemeyiz» demiştir.

Ecevit, Federal Almanya'da iki günden beri yaptığı resmi görüşmelerle ilgili olarak, dün akşam Türkiye saatiyle 21.30'da Türkiye'nin Bonn Büyükelçiliği'nde bir basın toplantısı düzenlemiştir.

Çok sayıda yabancı gazete, radyo ve TV muhabirinin de izlediği basın toplantısında **Ecevit**, özellikle oluşturulmaya çalışılan «Ulusal Savunma Kavramı»na ilişkin görüşlerini açıklamıştır.

NATO'YA KARŞI VECİBELER

Türkiye'nin NATO'ya karşı vecibelerini yerine getirmek için bütçenin dar imkânlarını zorladığını belirten **Ecevit, «Bunu yüzdeye vurursak, NATO vecibelerini yerine getirmek amacıyla ekonomisinin en çok etkilendiği ülkenin Türkiye olduğu görülür»** şeklinde konuşmuştur.

Basın toplantısında yaptığı konuşmayı **«Savunmamızın ekonomimiz için bir handikap olmasına izin veremeyiz»** şeklinde sürdüren Başbakan **Ecevit**, Amerika'nın Türkiye'ye karşı üç yıldan beri uyguladığı silah ambargosunun, Türk ekonomisini olumsuz yönde etkilediğini öne sürmüştür.

Ambargonun Türkiye'nin savunma gücünü de olumsuz biçimde etkilediğini ileri süren Ecevit, **«Bu şartlar karşısında Türkiye'nin yeni bir savunma kavramı oluşturmasının gerektiğine inandığını»** bildirmiştir.

«Türkiye'nin ekonomisi ve savunması için gerekli önlemleri şimdiden saptamak durumunda olduğunu» da

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Senato Dış İlişkiler Komisyonu 4'e karşı 8 oyla ambargonun sürmesini istedi

Ambargo, Senato ve Temsilciler Meclisinde görüşülüp oylanacak...

- ★ NEW YORK TİMES, AMBARGONUN KALKMASI GEREKTİĞİNİ SAVUNARAK KARARI «ŞİMDİLİK AKILLICA BİR DAVRANIŞ» OLARAK DEĞERLENDİRDİ

WASHİNGTON (THA)

ABD Senatosu Dış İlişkiler Komisyonu, Türkiye'ye uygulanan silah ambargosunun sürdürülmesi için Senato'ya tavsiye kararı almıştır.

Komisyon kararı dörde karşı sekiz oyla alınmıştır. Senato komisyon kaynakları 5 Mayıs günü

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Üslerin kapatılması ve Amerikan askerlerinin ülkelerine gönderilmesi isteniyor

- ★ **Ambargonun devamı için ABD Senatosunda alınan karar Ankara'da tepkiyle karşılandı. Kimi çevreler daha hâlâ bütün yolların kapanmadığını, ufak da olsa bazı umutların bulunduğunu öne sürüyorlar.**
- ★ **Genel istek, topraklarımız üzerindeki bütün ABD ve NATO üslerinin sökülüp atılması ve altı bin dolayındaki Amerikan askerinin ülkelerine geri gönderilmesi noktasında birleşiyor.**

ANKARA, (ANKA)

ABD Senato Dış İlişkiler Komitesinin ambargonun kaldırılması önerisini reddetmesi Ankara'da dışişleri çevrelerinde **«olumsuz fakat yolu tamamiyle kapatmayan bir gelişme»** olarak değerlendirilmiştir. Bu dönemde ambargonun kalkmaması halinde Türkiye'nin NATO'dan ayrılmamakla birlikte, **«kuvvetli bir politik tepki»** göstereceği, bu tepkinin, halen **«faaliyetten alıkonulmuş»** durumdaki üslerin **«kapatılması»** kararının alınması, ve 6000 dolayındaki Amerikan personelinden İncirlik Üssünde görevli olanlar dışındaki büyük bölümünün ülkelerine geri gönderilmesi şeklinde somutlaşacağı belirtilmektedir. Başbakan Bülent Ecevit'in Almanya'da bir Amerikalı TV muhabirinin sorusunu cevaplandırırken **«ambargo sürerse Amerikan üslerine bir çözüm bulmaya mecburuz»** şeklinde konuşması Ankara'da ilgi uyandırmış ve yetkililerce şöyle yorumlanmıştır:

«Bunun anlamı halen çalışır durumda bulunan üslerin kesinlikle kapatılması yoluna gidileceği olsa gerektir. Kapatılma halinde bu üslerle ilgili Amerikan personelinin Türkiye'de daha da kalmaları için hiç bir neden kalmayacağı için bu personelin ülkelerine dönmeleri gerekecektir... Tabii, halen NATO Üssü olarak kabul edilen ve bu nedenle faaliyetini sürdüren İncirlik Üssünde görevli personel için aynı durum söz konusu olmaz...»

Öteyandan ABD Senatosunca alınan bu olumsuz karar, üslerin tümünün kapatılması, ikili anlaşmaların iptali ve Amerikan askerlerinin bütününün ülkelerine geri gönderilmesi istemini

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

POL-DER İstanbul Şube Başkanı Bilir, dün düzenlediği basın toplantısında... (Fotoğraf: Ender ERKEK)

«POL-DER'i kapatmak Anayasaya aykırıdır»

- ★ **İstanbul Şube Başkanı Kâzım Bilir, POL-DER'in işkenceye temelden karşı olduğunu söyledi**

HABERİ 7. SAYFADA

MESS Genel Kurulu'nda ençok Türkeş'in mesajı alkışlandı

İSTANBUL (İSTA)

Türkiye Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası (MESS)' in 22'nci Genel Kurulunda konuşan işverenler, Türkiye'nin kalkınabilmesi için «işçi-işveren», «emek-sermaye» birliğinin kurulması gerektiğini savunmuşlar, hükümeti bu yolda atacağı adımlarda destekleyeceklerini açıklamışlardır. MESS Genel Kurulu'nda en çok Türkeş'in mesajı alkışlanmıştır.

MESS Genel Kurulu'nda açış konuşmasını yapan Yönetim Kurulu Başkanı **Şükrü Er, «İşverenler kârların-**

(Devamı Sa. 7. Sü. 8'de)

Elazığ'da üç ev bombalandı, bazı evlere ateş açıldı

Atatürk Lisesi'ne saldıran faşistler polise ateş açtı

- ★ **İstanbul'da bildiri dağıtan faşist komandolar yoldan geçen bir polisi dövdüler**
- ★ **Ege Üniversitesi Kız Yurdunda bir öğrenci yatağında uyurken bıçaklandı**
- ★ **Alanya'da bir kişi, evine atılan bomba sonucu öldü**

HABER MERKEZİ

Doğu'da düzenlenen provokasyonlara hergün bir yenisi eklenmektedir. Dün Elazığ'da TÖB-DER odacısının öldürülmesinden sonra da devam eden faşist saldırılarda üç ev bombalanmış, bazı evlere de ateş açılmıştır. Alanya'da bir eve atılan bomba sonucu bir kişi ölmüştür. İzmir'de de bir kız öğrenci yurt odasında yatağında uyurken bıçaklanarak ağır yaralanmıştır.

ALANYA

★ Gece saat 01.45 sıralarında Alanya'nın Tepe Mahallesindeki eve atılan bomba **Hayri Kürüş**'ün ölümüne neden olmuştur.

Alanya Cumhuriyet Savcılığınca olayla ilgili soruşturma sürdürülmektedir.

İZMİR

★ Ege Üniversitesi Kız Öğrenci Yurdunda, Gülçin Elçi adlı DEV-GENÇ üyesi bir öğrenci yatağında bıçaklanarak ağır yaralanmıştır. Elçi, arkadaşları tarafından Tıp Fakültesi Hasta-

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

Faşistler tarafından konulan bombanın patlaması sonucu ağır hasara uğrayan özel otomobil...

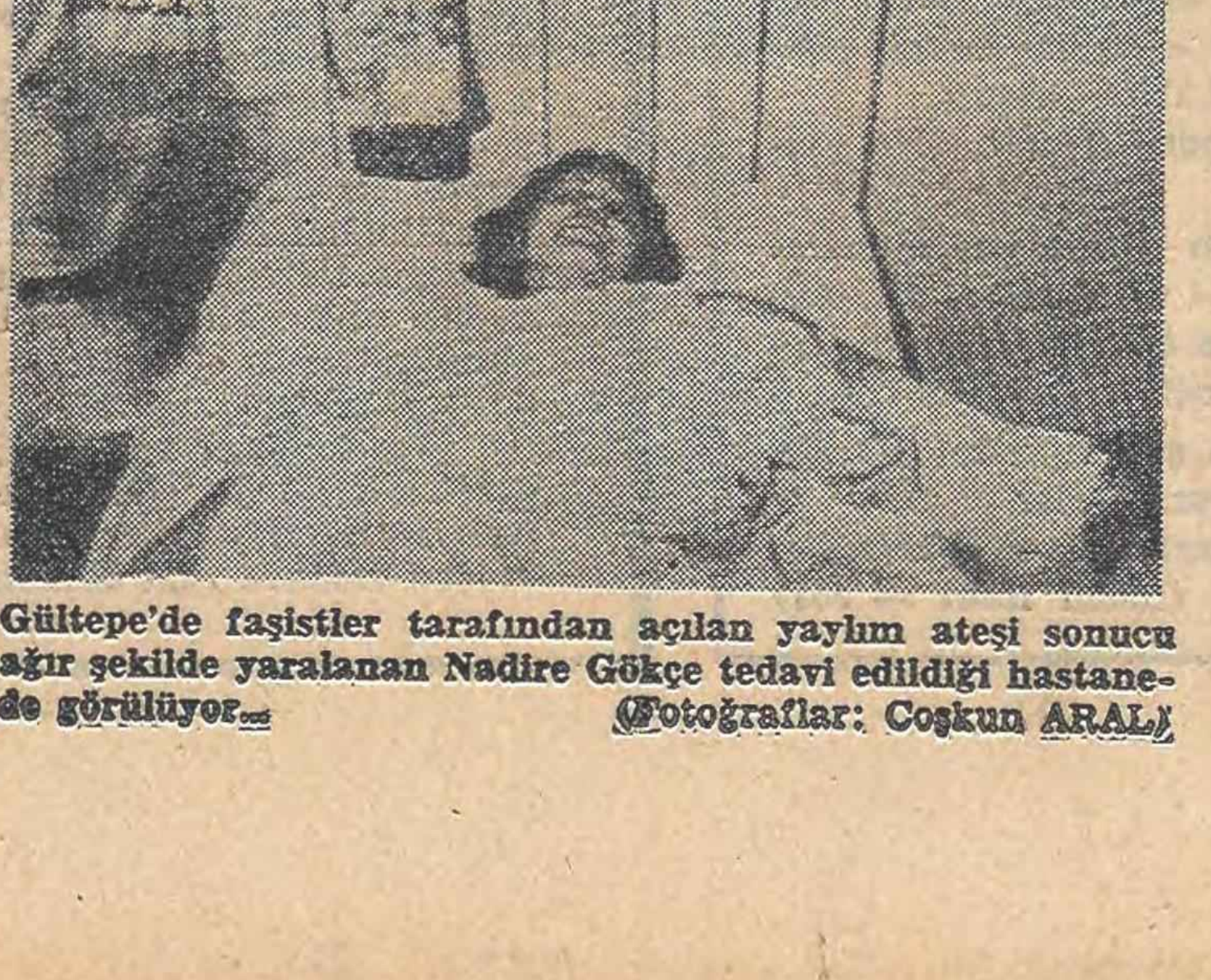

Gültepe'de faşistler tarafından açılan yaylım ateşi sonucu ağır şekilde yaralanan Nadire Gökçe tedavi edildiği hastanede görülüyor... (Fotoğraflar: Coşkun ARAL)

Çalışma Bakanlığı Referandum Yasası'nın hazırlığını tamamladı

- ★ YENİ TASARIDA GİZLİ OY AÇIK SAYIM ESASI BULUNUYOR
- ★ TASARI, SENDİKALAR YASASININ BAZI MADDELERİNDE DE DEĞİŞİKLİKLER ÖNGÖRÜYOR

ANKARA (İSTA)

Çalışma Bakanlığı referandum yasasının biran önce çıkması hazırlıklarını tamamlamıştır. Yeni tasarının önümüzdeki günlerde Bakanlar Kuruluna sunulacağı ve Millet Meclisi Genel Kuruluna sevkedileceği bildirilmektedir. **İSTA Ajansı** muhabirlerinin öğrendiğine göre, Müsteşar **Çetin Zilan** ve bazı danışmanları tarafından hazırlanan tasarı, üniversitelerin işçi ve işveren kuruluşlarının görüşle-

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

DISK Genel Sekreteri Işıklar yargılandı

İSTANBUL (İSTA)

DİSK Genel Sekreteri **Fehmi Işıklar**'ın TCK'nin 140. maddesini ihlal ettiği iddiasıyla yargılanmasına dün devam edilmiştir. Işıklar hak

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Faşist katiller tarafından öldürülen Barış Yıldırım'ın annesi Hamdiye Yıldırım (sağda) ve Nevzat Bulut'un annesi Yeter Bulut valilik önünde..

İKD İstanbul Valisinden faşist katillerin bulunmasını istedi

İSTANBUL, (İSTA)

Aralarında faşist katiller tarafından öldürülen **Barış Yıldırım** ve **Nevzat Bulut**'un annelerinin de olduğu bir grup ilerici kadın, dün valilikten faşist katillerin bulunmasını istemişlerdir. Vali **İhsan Tekin** ile görüşmek isteyen ilerici kadınlar **İhsan Tekin'in** makamında olmaması nedeniyle Vali Muavini Zihni Akın ile görüşmüşlerdir. Bu görüşme sırasında basın mensupları Vali Muavini Zihni Akın'ın emri ile odadan zorla çıkartılmışlardır. İlerici kadınlar görüşmeden sonra yaptıkları açıklamada, **«Evlâtlarımızın katilleri neden tutuklanmıyor? Neden derneklerinde**

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Ahlak dersinin liselerden kaldırıldığı açıklandı

ANKARA (THA)

Milli Eğitim Bakanı **Necdet Uğur**, liselerden ahlak dersinin kaldırıldığını açıklamıştır.

Uğur, lise 1,2, ve 3. sınıf ahlak ders kitapları ile bu ders kitaplarının yazılmasına esas olan ders programlarının kullanılmasının da-

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

CUK

ÖZLEM

Maocu gazetenin manşeti:
«6. Filo yıllardır gelemezken
ilk defa bir Sovyet filosu limanlarımızı ziyaret edecek».
Üzmeyin şu iyi aile çocuklarını.
Baksanıza özlemişler, 6. Filoyu...

A.E.

EKONOMİDEN POLİTİKAYA

ÖZLEM ÖZGÜR

Toplusözleşme düzeni

Başbakan Bülent Ecevit, Federal Almanya'ya giderayak yaptığı basın toplantısında, görünürde hiç de yeri değilken, «Toplusözleşme Düzeni»ne de değinmiş, işçi sınıfına, işçi sendikalarına, yersiz ve haksız suçlamalarda bulunmuştur...

Yıllık fiyat artışlarının yüzde 50'ye ulaştığı bir toplumda, 1971 yılından bu yana, enflasyon hızının yüzde 20'nin altına düşürülmediği bir toplumda, bir Başbakan'ın, hem de Ecevit gibi Sosyal-Demokrat hareketin liderliğini üstlenmiş bir Başbakan'ın ücret artışlarından yakınması ve ücretlerin dondurulacağı anlamına gelen sözler sarfetmesi, çok haklı olarak tepkilere yolaçmıştır.

Olaya hangi açıdan bakılırsa bakılsın, Ecevit'in «Toplu Sözleşme Düzeni»ne ilişkin söylediklerinde, tutarlı hiçbir yan yoktur. Bu tutarsızlıkları, birkaç noktada toplamak olanaklıdır. İlki şu: Ecevit yaptığı basın toplantısında, «toplusözleşme, grev haklarını, en ileri ölçüsüyle CHP getirmiştir» diyor. Dünyanın hiçbir yerinde ve hiçbir zaman, işçi sınıfına kara kaşı kara gözü için bir hak verilmemiştir. İşçi sınıfı, kazanım adına ortada ne varsa, tüm bunları, sermaye sınıfından söke söke bileğinin hakkıyla almıştır...

İkinci olarak, Ecevit, Türkiye'de geçerli toplusözleşme ve grev haklarını, en ileri ölçüsüyle CHP getirdi derken, gerçekleri tümüyle saptırıyor. Türkiye'de işçi-işveren ilişkilerini düzenleyen yasaların, sermaye sınıfından yana işlediğini, mevcut «Toplusözleşme Düzeni»nin, dünyanın en geri düzenlemelerinden biri olduğu gerçeğini, gözardı ediyor...

Türkiye, genel grev hakkının tanınmadığı tek Avrupa ülkesidir... Ve yine Türkiye'de, «lokavt» gibi insanlık suçu ve çağdışı bir uygulama, sermaye sınıfına hak olarak tanınmıştır... Türkiye'de, işçi sınıfının demokratik amaçlı, sempati ve destekleme grevi vb. eylemlere girmesi yasaklanmıştır... Türkiye'de işverenler, mevcut yasalar gereğince hiçbir gerekçe göstermeden dahi, işçileri işlerinden atabilmektedirler... Ve yine Türkiye'de, işçi sınıfının sendikal örgütlenme özgürlüğü bile, büyük oranda sınırlıdır... İşçiler, özgürce sendikalarını seçememektedirler... Ve daha neler...

Ücret artışlarından şikayetçi görünen ve ücret artışlarını sınırlamayı amaçlayan önlemler alınacağını söyleyen Başbakan Ecevit'in, bu konudaki yanılgılarını da birkaç noktada toplamak olanaklıdır. İlk olarak, Türkiye'de işçi ücretlerinin ne bugünkü ulaştığı düzeyden ve ne de ücret artışlarından şikayet etmenin gerçekçi hiçbir yanı yoktur... Bülent Ecevit'in gerçekleri görebilmesi için, hiç de uzaklara gitmesine gerek yok... Elinin altındaki uzmanlara, elinin altındaki resmi verileri kullanarak, 1971-1977 yıllarını kapsayan bir reel ücret indeksi hazırlatsın... Bir de, Türkiye imalat sanayiinde verimlilik indeksi gerek...

Başbakan Ecevit, bu işlemleri yaptırırsa görecektir ki, Türkiye'de 1977 yılında «reel» işçi ücretlerinde, 1971 yılına oranla artış bir yana, daha da gerileme olmuş, işçi sınıfının yaşam koşulları, o günden bu yana daha da kötüleşmiştir. Bu, olayın yalnızca bir yanıdır... Bir öteki yanı da, yaratılan değerlerin, sermaye sınıfı ile işçi sınıfı arasındaki bölüşümünün, zaman boyutunda hangi sınıf yararına geliştiğidir. Olaya bu açıdan bakıldığında, sömürü oranı hızla artmakta, reel ücretlerin gerilemesi yanında, işçi sınıfının göreli gelir düzeyi de hızla düşmektedir... Bu noktaya bir itiraz varsa, resmi istatistiklere dayanarak yapılan hesaplamalar sergilenebilir...

Şu da var ki, bu konuda tartışılacak esas nokta, bu değildir... Asıl söylenmesi gereken, bir toplumda «işçi ücretlerini» belirleyecek yada ücretlerin olması gereken düzeyini saptamaya yarayacak, matematik bir formülün henüz keşfedilmediği ve bundan böyle de keşfedilmeyeceğidir... Kapitalist ülkelerde, işçi ücretlerini belirleyen temel faktörler, o ülkenin gelişmişlik düzeyi, kimi ekonomik ve işkoluna ilişkin koşullar ve bir de karşıt sınıfların güç dengeleri, örgütlenme düzeyleridir...

Kaldı ki, işçi sınıfının savaşımı, salt ekonomik değildir... Politik ve ideolojiktir de... O bilir ki, ekonomik savaşım azımsanamaz, önemlidir, işçi sınıfının sömürüyü sınırlama savaşımıdır ve işçi sınıfının politik ve ideolojik savaşımının bir parçasını oluşturur... Ve yine işçi sınıfı iyi bilir ki, ekonomik amaçlı savaşımla sömürü sınırlandırılabilir, ama tümden ortadan kaldırılamaz... İşçi sınıfı savaşımının esas amacı ise, sömürüyü tümden ortadan kaldırmaktır... Ve bu nedenle de, işçi sınıfı, «ücret» konusunu, ancak ve ancak bu genel kuramın çerçevesi içinde kalarak tartışabilir...

İ L A N

İskenderun Akdeniz Vergi Dairesi Müdürlüğünden

İskenderun Arsuz (Uluçınar) bucağı ışıklı köyü mevkinde bulunan ve maden dairesinde Ar-1411 numara ile kayıtlı krom sahasının işletme ruhsat hakkı 15.000.— lira bedel üzerinden yine aynı yerde olup 11630 İT 9034 numara ile sicilli krom sahasının ruhsat hakkı 1.100.000.— TL. bedel üzerinden ödenmeyen devlet hakkından dolayı 24.5.1978 Çarşamba günü İskenderun Akdeniz Vergi Dairesi Müdürlüğü odasında satış komisyonu huzurunda saat 15.00 - 16.00 arası ayrı ayrı satışa çıkarılacaktır.

İhaleye iştirak etmek isteyenler 6183 sayılı yasanın 10/1-4 fıkralarında belirtilen teminatı İskenderun Malmüdürlüğü veznesine yatırarak makbuzun ihale sırasında Satış Komisyonuna ibraz etmeleri gerekir. Teminat değeri 77.500.— TL. ve 1.125.— liradır.

Maden sahası rezerv yönünden zengin olup ulaşım yönünden müsaittir.

İlk satış gününde verilen en yüksek pey muhammen bedelin %75 olan 825.000.— ve 11.250.— TL. dan daha düşük olursa satış 31.5.1978 Çarşamba günü aynı yer ve aynı saatte ihale edilecektir.

Daha geniş bilgi almak ve şartnamesini görmek isteyenler Vergi Dairemize baş vurabilirler.

İskenderun Akdeniz Vergi Dairesi Müdürlüğü

(Basın 15541 = 357)

HAYDİ 1 MAYIS 79'A!..

Fikret KILINÇ

Türkiye işçi sınıfı, dosta düşmana, öncülüğünü ve gücünü birkez daha, bu 1 Mayıs 1978'de kanıtlamıştır, kabul ettirmiştir.

1977 1 Mayısını kana bulayan MC, faşist komandolar, CİA, polis ajanları ve Maocu bozkurtlar; bu defa şaşırmışlar ve geri adım atmışlardır. Geçen seneki 1 Mayısta yığınsal kırıma girişenler; kitleleri caydırmak, yığınların yüreğine korku ve yılgı saçmak istemişlerdi. Türkiye'de 1 Mayısları, dünya işçi sınıfının tek bir yürek, tek bir yumruk gibi olduğu böylesi enternasyonal bayramları kökünden silip atmak, kazımak niyetine düşmüşlerdir. İşçi sınıfı, köylüler, öğretmenler, memurlar, teknik elemanlar, ilerici - devrimci gençlik, ilerici kadınlar ve toplam 54 genel merkezli demokratik kuruluş; Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun düzenlediği bu bayrama elbirliğiyle katıldılar.

MAYIS 77 MC'NİN KATLİAMIDIR

1 MAYIS Alanı'na kesinlikle Maocu bozkurtların alınmayışı, hükümette MC'nin olmayışı, DİSK in daha deneyimli önlemleri; işçi sınıfının bu, BİRLİK - SAVAŞIM ve DAYANIŞMA gününün coşkuyla ve başarılı bir şekilde kutlanmasını sağladı. Bu başarı, halkımızın gözünden kaçmadı. Halkımızın kafasında şu fikirler yerediyor şimdi: «Geçen sene istenseymiş etkin güvenlik önlemleri alınabilirmiş. Kimsenin burnu kanatılamazmış. Demek ki 1 MAYIS 77 katliamı MC'nin bir tertibiymiş...»

1 MAYIS günü, DİSK ve CHP ağırlıklı hükümet, halkımızdan olumlu «not» almıştır. Bunu kimse inkâr edemez. Bu arada şunu da belirtmemiz gerekiyor. Bu 1 Mayıs 78, coşkulu, görkemli, disiplinli olduğu kadar, POLİTİK ÜSTÜNLÜK gösteriyordu. Geçmiş senelerde atılamayan belgiler, bu bayramda onbinlerce insan tarafından haykırıldı. Birbirine kenetlenmiş onbinler; «Türkiye Komünist Partisi'ne Özgürlük» diye bağırdılar. Kızıl çatkılı ilerici kadınlar, genç kızlar, kırmızı gömlekli işçiler, gençler, kızıl bayraklı kitlerle, «BİLEN YOLDAŞ ÇOK YAŞA!...» dediler hep bir ağızdan. «TKP 1 MAYIS ALANINDA!...», «TKP'siz Demokrasi Olmaz» sloganları 1 MAYIS ALANI'na egemendi. İşçi sınıfımız, tüm ulusal demokratik güçler, böylelikle TKP üzerinde süregiden yasağın kaldırılmasını dile getiriyorlardı. Faşizme, emperyalizme, gericiliğe karşı savaşımda kararlı olduklarını, toplumun demokratikleştirilmesini istiyorlardı. Komünist Partisi'nin yasak olduğu bir ülkede, özgürlüklerden, ilerlemeden, demokrasiden söz edilemeyeceğini vurguluyorlardı.

Yığınlar ısrarlıydılar isteklerinde. Daha 1 Mayıs Alanı'na girmeden önce, kortejler, «HAYDİ 1 MAYIS 79' A!...» belgisiyle anlatıyorlardı İstanbul sokaklarını. «Ulusal Demokratik Cephe'de Birleş!...», «İleri Demokratik Düzen» belgileri, dört bir yana yayılıyordu.

Gerçekten de bu 1 Mayıs, ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliği yolunda önemli bir adım niteliğindeydi. Cephe sorunu kendini bir kez daha dayatmıştı. Cepheleşerek, emperyalizme karşı ulusal bağımsızlığı, faşizme ve gericiliğe karşı demokratik düzeni savunan tüm demokratik yığın örgütlerinin; ulusal demokratik bir cephede toplanarak; ulusal ve sosyal kurtuluşa varılabileceği pratikte kendisi göstermişti.

HAYDİ 1 MAYIS 79'A

1 Mayıslarda, 20 Martlarda, DGM'lerde MESS grevlerinde olduğu gibi, bundan böyle yapılacak her anti - faşist çıkış anti - emperyalist gösteri, anti - tekel grevler; işçi sınıfı öncülüğünde gelişecek, köylü hareketleriyle örülecek, ulusal demokratik güçlerle bütünleşerek cephe bayrağı yükseltilecektir. 1 Mayıs'a KÖY - KOOP'un katılması, köylü emekçilerin enternasyonal bir günde işçi kardeşleriyle biraraya gelmesi, ortak belgileri haykırması, işçi - köylü ittifakının kurulması koşullarını olgunlaştırmıştır. Köylüler ve toplumun örgütlü diğer dilimleri; şu gerçeği bir kez daha anlamışlardır: Gerici - faşist güçlere karşı verilecek savaşım, işçi sınıfının dışında geliştirilemez. İşçi sınıfının öncülüğünden, disiplininden, biliminden kopuk grupsal maceracılığın, faşizmin ekmeğine yağ sürdüğünü, pirince giderken bulgurdan da olunduğunu beyinlere dayatıyor. Bu somut olgu; emekçi köylüleri, ilerici örgütlü kesimleri; işçi sınıfının etrafında ve onun savaş yöntemleri doğrultusunda birliğe doğru itiyor. Bu sağlıklı gelişme, Ulusal Demokratik Cephe'nin omurgasıdır.

Haydi 1 MAYIS 79'a!...

Politika OKURLARI YAZIYOR

GERÇEĞİ GÖRDÜM GÖZLERİME İNANMAM

Bundan bir müddet önce yolculuğum sırasında Konya, Isparta, Aydın, Denizli, İzmir, Afyon, Manisa, Antalya, Adana, Gaziantep illerini gezdim. Yol boyunca köy - kent ve bütün yollar boyu elektrik su kanalları, hele hele köy müdür, kent midir hiç fark edilmeyen bir görünüşte. Fabrikalar, bağbahçeler, hele tanımadığım bir yerde üç fabrika yanyana. Bu fabrikaların bacaları göğe uzanmış, ordaki yeşillikler cenneti andıran gül kokuları adeta beni şaşırttı. Acaba ben rüya mı görüyorum? Burası cennettir diye. Gözlerime inanamadım, gözlerimi ufaltıp baktım ki, fabrika bacaları göğe yükselmiş. Ben o zaman kendi kendime düşündüm: Burası Anadolu. Devlet bütün olanaklarını buraya sarfetmiş. Ben şöyle düşündüm: Demek ki, doğu ile batı arasında fark gözetiliyormuş. Ne için batıda fabrika olsun, doğunun emekçileri, toprak ağalarının, zalim ve zorbaların merhametine terkedilsin. Niçin toprak reformu yapılmasın? Niçin biz Anadolu'nun seviyesine çıkmayalım. Çünkü devlet bize doğulu demiştir. Doğu, sürgün yeridir. Çünkü Anadolu'da suç işleyen bir memur doğuya sürülmektedir.

Sayın muhalefet partileri kalkınmayı doğudan başlatalım diyen Sayın Başbakan Bülent Ecevit'e karşı adeta saldırıya geçmektedirler. Kalkınma doğunun köyünden başlamalıdır.

Osman TİBİK
Demiryolu Köyü
BATMAN

BİR ŞOFÖR YAZIYOR

Son benzin zammından sonra taksi sahipleri (bizler) perişan durumdayız. Dertlerimizle ilgilenen bir merci bulamıyoruz. Cemiyetimize şahsi müracaatlarımda «vasıtanızı değiştirin yerli vasıta alın ne yapalım» diyerek kesip atıyorlar. 21 yıllık şoförüm elimde vasıtamdan başka sermayem yok. Yerli vasıta almak için en az 150 bin lira para lazım. Karaborsa 200 bin. Normal şartlarla almaya kalktığımız zaman birbuçuk yıl beklemek lazım. Ticari plâkayı başka vasıtaya takmak istediğimizde elimizdeki vasıtayı hurdaya 5-10 bin lira cüzi bir parayla vermek mecburiyetinde bırakılıyoruz. Bu kadar yıl emeğimize karşılık gece ve gündüzümüzü vererek elde etmiş bulunduğumuz Amerikan malı taksimizi bugünkü şartlar altında değiştirmek mecburiyetindeyiz. Çünkü bir tarafta kilometre başına 60 kuruş benzin yakan yerli vasıta var, ve müşteri de «Az benzin yakan az para alır» zihniyeti yerleşmişken kilometre başına 110 kuruş benzin yakan bizler vasıtalarımızı çalıştıramıyoruz; değiştirmek mecburiyetinde kalıyoruz. İdarecilerimizden dileğimiz var: Amerikan malı taksi vasıtalarımızı satmak için bize imkân yani hurda belgesi yerine temiz kağıdı vermelerini veya yeni yerli vasıta alabilmemizi kolaylaştırmasını Ankara taksi şoförleri adına diliyorum.

Celal ERDENOL Taksi Şoförü — ANKARA

1978 YILI 1 MAYIS'I BİLİNCİN KORKUYU YENDİĞİ GÜNDÜR...

Yurdumuzda yığınsal olarak 1 Mayıs 1978 yılından itibaren kutlanmaya başlandı. 1 Mayıs'ların yığınsal olarak kutlandığı ülkelerde sermaye için artık sonun yaklaştığı günlerin çanı çalmaya başlamıştır. Sermaye ile birlikte emperyalizmin babası ülkelerde korku, emperyalistlerin yüreklerine usul usul yerleşmeye başlar. Artık uyutma propagandası bitmiştir egemen sınıflar için... O halde yeni yollar denenmelidir... Yeni yollar emperyalistler için kanlı yollardır...

Yurdumuzda dışa bağımlı emperyalistler kanlı yollara başvuralı uzun yıllar oldu. Ama kitlelere karşı yöneltilen kanlı olaylardan en önemlisi ve dünya işçilerinin unutamayacağı günlerden biri de 1977 yılı 1 Mayısıdır.

1977 yılı 1 Mayıs'ı yurdumuzdaki tüm emekçilerin faşizme geçit vermeyen görkemli bir günüydü... Yüzbinlerce çalışanın 1 Mayıs Alanında tek bilek, tek yürek olması onur verici bir olaydır... Bu sevindirici olay yalnız yurdumuzdaki işçi sınıfının onuru değil uluslararası işçi birlik ve dayanışmasına da yeni mücadele boyutları getiren gündü.

Daha 1 Mayıs'a gelmeden, sermayeden yana basın ağız değiştirmiş, kanlı olayların olacağı, DİSK'in işçileri kırdıracağını yazmaya başlamıştı ...Bu tavır 1977 1 Mayısında mutlaka ortaya koyulacak bir provokasyonun işaretiyle birlikte işçi sınıfına karşı bir korku ve kuşku bırakılmasının hain tavrıydı.

Tüm bunlara rağmen 1 Mayıs Alanı yığınsal bir kalabalığın tanıklığını yapıyordu... İşçi sınıfı uluorta olsa bile atılacak tehditlere boyun bükmesinin düşünülmesinin yanlış olduğunu 1 Mayıs Alanı'nı doldurarak dosta düşmana kanıtladı...

Provokatörler 1 Mayıs'ı kana bulandırmak için önceden herşeyi yöntemlemişlerdi bile. Patlayan silah, polisin panzerlerle ciyak ciyak ortalığı paniğe vermesi otuzun üstünde yiğit devrimciyi yaşamından etti... Provokatörler ve arkadaki güçler bu eylemin kitleyi gelecek yeni 1 Mayıs'lara katılamayacağını hesaplamışlardı kendi dimağlarınca. Bu arada devrimci geçinen karşı devrimciler provokasyonunun gerçekleşmesi için ellerinden geldiklerini arkalarına koymadılar.

Ne oldu sonuçta... 1978 yılı 1 Mayıs'ında 1 Mayıs Alanı boş mu kaldı? Binlerce emekçi 1 Mayıs gününde alanı doldurmaktan kaçındılar mı... Bu gülünç düşünme biçimini işçi sınıfı ve işçi sınıfının yolunu kurtuluş sayanlar için geçersizdi... En güzel düşüncelerle, en güzel insanlar en güzel gün için en güzel alanı doldurmakta gecikmediler.

Sağcı basının «1 Mayıs yine kan kokusunu getiriyor» demeçleri ile birlikte yine yüzü karalığı ile kaldı... Yine işçi sınıfından kendisini sözde sloganlarla soyutlayan karşı devrimci güçler tecrit edildi... 1 Mayıs yine şanlı emekçilerle kutlandı ...Halaylar çekildi İstanbul'da 1 Mayıs Alanı'nda... Emeğe ve emekçinin güzel günleri getirecek şanlı bilimi önünde yüzbinlerce yürek tek yürek oldu...

Demek ki halkın şanlı yolundan onu hiçbir güç alıkoyamaz... 1977 1 Mayısında şehit edilen devrimciler daha da büyüdüler... Daha da büyüyüp 1 Mayıs Alanı'na sığmaz oldular.

Yalnız 1 Mayıs'ın heyecanı İstanbul'da değildi... Tüm yurtta... Doğudan batıya, güneyden kuzeye büyük bir heyecan dalgası sarmıştı... Kulaklar haber spikerinin vereceği haberlerdeydi. İşçi sınıfının ve tüm demokratik güçlerin büyük disiplinliği ve onurluluğunu ne İstanbul, ne de tüm yurttaki insanlarımız unutacaktır.

1978 yılı 1 Mayıs'ı bilincin korkuyu yendiği büyük bir gündür yurdumuzda... Dünya işçi sınıfı hareketine büyük güçler kazandıran kutsal bir gün. Bugün kutlanan 1 Mayıs yarın kutlanacak 1 Mayıs'lar için ışık olacak gündür... İşçi sınıfının şanlı yürüyüşü devam edecek... Hem de uluorta tehditlere, provokasyonlara kulak asmadan... Tüm ülkelerin işçileri ile... Birbirlerinin yürek seslerine kulak vererek.

Yaşasın 1 Mayıs...

Yaşasın işçi sınıfının kararlı, disiplinli örgütsel gücü...

Yaşasın dünya proletaryası...

Şahin AKÇAP

YORUM oya baydar

Öğretmenim...

İlkokula bundan 30 yıl önce başladım. Ne garip, hiç bir öğretmenim derin iz bırakmamış üzerimde. Belki de ben şanssızdım. Ama öğretmenlerimizin hiç biri, taa Üniversiteye gelene kadar, bir devrim tohumu, işçi sınıfından yana bir düşünce kırıntısı, bir soru işareti yaratmaya çalışmamıştı. Köy Enstitülü öğretmenlere düşemedim, o dönemlere göre, buruk bir halkçılık da olsa, ideolojik öz taşıyan bir düşünce kıvılcımı büyüten öğretmenlere öğrencilik edemedim... Henüz böylesine gelişkin değildi kitlelerin bilinci; ve öğretmenler -gerçeği söyleyelim- tümüyle değil kuşkusuz, ama çoğunluğuyla dışındaydılar toplumsal savaşımın.

Şimdi öyle mi ya? Şimdi «öğretmen» denince -küçük bir renksiz azınlık dışında- toplumsal savaşımın kararında kalan, ABC öğretmekle yetinen bir kişi düşünebiliyor musunuz?

Eee, bizim öğrencilik günlerimizden bu yana on yıllar geçti. Hem de Türkiyemizde bilincin çığ gibi büyüdüğü on yıllar. O çığın dışında kalabilir miydi Türkiyeli öğretmen. Kalamazdı kuşkusuz; kalmadı da. Nerede devrimci eylem, nerede işçi sınıfı, nerede ilericilik, nerede sosyalizm varsa orada öğretmen var şimdi. Vede asıl önemlisi, son beş yıldır, yolunu işçi sınıfının yoluyla birleştiren öğretmen sayısı giderek artıyor.

Bugün, İstanbul'lu TÖB-DER'li öğretmenler Şube Kongrelerini yapıyorlar da ondan aklımıza geldi bütün bunlar. İster istemez düşündük tanıdığımız, bildiğimiz TÖB-DER'li genç öğretmenleri. Düşündük de, şöyle bir «dışardan gazel okuma» hakkını kendimizde görüverdik.

1978 Türkiye'sinde öğretmenin, emekçi kesimlerin işçi sınıfına en yakın bölüğü olduğu söz götürmez. Hayat düzeyiyle, sıkıntılarıyla, mülksüzlüğüyle ve tekeller egemenliği karşısındaki özlemleriyle böyledir bu. 1 Mayıs'lardan tutun da kitlelerin diğer devrimci eylemlerine kadar, hareketin taa göbeğinde rastlarsınız öğretmene. Bugün öğretmen çoğunluğunun, hatası, sevabı, yanlış veya doğru çizgisiyle bulunduğu yer, devrimcilik, ilericilik yurtseverlik noktasıdır. Savaşımı demokrasi savaşımıdır, işçi sınıfının savaşımıdır.

Evet, bu böyledir ama, yine de gözden kaçırılmayacak bir gerçek var. Böylesine güçlü ve bilinçli bir potansiyel içten içe kaynamakta, TÖB-DER bünyesinde örgütsel bütünlüğünü bir türlü sağlayamamakta. TÖB-DER'in, bu güçlü ve önemli öğretmen örgütünün önemli çalkantılar ve bölünmüşlük içinde olduğu; bu bölünmelere, örgüt içinden bir çözüm bulunamazsa, önümüzdeki Genel Kuruldan sonra TÖB-DER'in gücünden etkinliğinden, kitlesel yaygınlığından çok şey kaybedebileceği bir gerçek.

Burada, bu sütunların görevini aşan bir tartışmaya girecek ve işleri bu noktaya getiren temel hataları irdeleyecek değiliz. Ama bu bölünmüşlük, sadece öğretmen hareketini değil genel olarak Türkiye emekçi halkının demokrasi savaşımını da olumsuz yönde etkileyeceğinden üzerinde durmadan geçemeyiz.

Örneğin İstanbul'da, öğrendiğimize göre, TÖB-DER seçimlerine 8 ayrı grup giriyor. Soldaki çeşitli çizgilerin yansıması olan bu 8 ayrı grup, seçimlere sıra geldiğinde kendi aralarında birleşeceklerdir kuşkusuz; ama yine de bölünmüşlük görünümü ortadan kalkamayacaktır. Üstelik de bu grupların bir bölümü birbirini dışlayan gruplar olduğundan, kargaşa büsbütün artabilecektir.

Tıpkı işçi sınıfının birliği, bütünlüğü gibi, öğretmen hareketinin birliği, örgütsel gücü de, Türkiye halkının anti-emperyalist, ati-faşist savaşımının teminatıdır. Bu yüzden de, kongrelerini yapan tüm TÖB-DER üyelerine, öğretmenlerimize önemli görevler ve sorumluluklar düşmektedir.

Biz bu görev ve sorumluluğu, siyasal çizgileri ve bağlantıları ne olursa olsun, **öğretmenin yolunun işçi sınıfının yolu olduğuna inanmış;** maocu, maceracı, terörist akımların, ne işçi sınıfı nede öğretmen savaşımıyla hiçbir ilişkisi bulunmadığını kavramış ve bu sapık akımları mahkum eden; TÖB-DER gibi bir örgütün, bir siyasal kuruluşun veya görüşün arpalığı olmayıp demokratik çizgideki tüm öğretmenlerin ortak meslek ve kitle örgütü olduğunun bilincindeki öğretmenlerimizin seçimlere birlik halinde girmelerinde görüyoruz. Örgütün, TÖB-DER'in ve güçlü öğretmen hareketinin sonu olabilecek bir şekilde, maocuların, maceracıların, öğretmenlikle ilişkisi olmadığı halde, tüzük açıklarından yararlanılıp örgüte bilinçli olarak sokulan bir takım işçi sınıfı çizgisinden sapmış kişilerin sultasına teslim edilmemesinde görüyoruz.

Önümüzdeki günlerde TÖB-DER Genel Kurulu yapılırken ve bugün İstanbul öğretmenleri, şube yöneticilerini seçmek için oy kullanırlarken, etrafında birleşecekleri, yanıltmayacak tek **birlik ve dayanışma noktası «öğretmenin yolunun işçi sınıfının yolu» olduğu ilkesidir.** Ve bu ilke bir boş laf bir kof edebiyat değil, tekelci sermaye egemenliği altında sınıfsal bir gerçekliktir. Öğretmen hareketini maoculuğun maceracılığın kucağına atarak öğretmen örgütlenmesini kitlelerden koparıp zaafa uğratmaya kimsenin hakkı yoktur.

D U Y U R U

Sendikamız aşağıda adı ve adresi belirtilen işyerlerinde çalışan üyeleri adına Toplu İş Sözleşmesi yapacaktır.

Durum 275 sayılı yasanın 12. maddesi gereğince ilgililere duyurulur.

Türkiye Devrimci Banka Büro Borsa
Ve Sigorta İşçileri Sendikası

Gima T.A.Ş.
Bahariye Satış Mağazası
Sakız Gülü Sk. No: 30
Kadıköy-İstanbul

Gima T.A.Ş.
Selamiçeşme Satış Mağazası
Bağdat Caddesi
Kadıköy-İstanbul

İstanbul Ticaret Borsası
İstanbul Ticaret Borsası Canlı
Hayvan ve Et Şubesi Müdürlüğü
İmrahor Caddesi
Sütlüce-İstanbul

(Basın 3551 = 487)

ABD Senatosu Dış İlişkiler Başkanı SALT anlaşmasının imzalanmasını istedi

Chandra: "BM Silahsızlanma Toplantısı somut adımlara yol açmalıdır,,

★ CHANDRA: «NÜKLEER SİLAH YAPIMINDAN BÜTÜN DEVLETLERİN AYNI ANDA VAZGEÇME ÖNERİSİNİN BÜYÜK ÖNEMİ VARDIR»

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Dünya Barış Konseyi Başkanı **Romes Chandra,** mayıs ayı sonlarında açılacak olan BM Silahsızlanma Özel Genel Kurulu'nun, yalnızca kararlar almakla kalmayıp, silahsızlanma yolunda pratik adımlara yol açması gerektiğini söylemiştir. Londra'da bir toplantıda konuşan **Romes Chandra,** silah tekellerinin, kârlı bir işi yitirmek istememeleri nedeni ile silahlanma yarışının sürüp gittiğini belirtmiş ve BM silahsızlanma toplantısının, silahsızlanma yolunda somut adımların atılabilmesine yol açması gerektiğini belirtmiştir. **Chandra,** Sovyetler Birliği Devlet Başkanı **Leonid Brejnev'in** bu konuda yaptığı önerileri hatırlatarak, **«nükleer silah yapımından bütün devletlerin aynı anda vazgeçme önerisinin büyük önemi vardır»** demiştir.

Bu arada, ABD Senatosu Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı da, stratejik silahların sınırlandırılması konusundaki SALT anlaşmasının biran önce imzalanması gerektiğini söylemiştir. Komisyon Başkanı, **«bu anlaşmanın imzalanması, dünya uygarlığını bir anda yok edebilecek olan nükleer savaş tehlikesini azaltacaktır»** demiştir.

Senatör aynı zamanda, ABD'nin Sovyetler karşısında nükleer bir üstünlük kazanması gerektiği görüşünü eleştirmiş ve **«Sovyetler Birliği'nin, ABD'ye nükleer bir üstünlük kazanmak olanağını vermeyeceğini anlamak gerekir. Bu gibi davranışların sonucunda yalnızca silahlanma yarışı hızlanacaktır»** demiştir.

Nkomo Etiyopya'yı ziyaret ediyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Zimbabwe Yurtsever Cephesi'nin liderinden Robert Mugabe, Etiyopya'ya gitmiştir.

Adis Ababa Radyosu tarafından verilen haberde, Mugabe'nin gezisi, Etiyopya ve Zimbabwe hakları arasında emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı yürüttükleri ortak mücadeleyi güçlendirecektir, denmiştir.

Bu arada, Zimbabwe Yurtsever Cephesi'nin yayınladığı bir bildiride, Yurtsever Cephe gerillalarının, son 6 hafta içindeki çarpışmalar sırasında ırkçı hükümetin birliklerinden 45 askeri öldürdükleri bildirilmiştir.

FKÖ Sedat'ın Ortadoğu politikasına karşı çıkıyor

★ ARAFAT BASRA KÖRFEZİ ÜLKELERİNE GEZİYE ÇIKTI

DIŞ HABERLER SERVİSİ

FKÖ Lideri Yasser Arafat, Basra Körfezi'ndeki Arap ülkelerine bir geziye çıkmıştır. **Arafat,** gezi sırasında uğradığı Birleşik Arap Emirlikleri başkenti Abu Dabi'de verdiği demeçte, gezisinin amacının, Ortadoğu'daki son gelişmelerle ilgili olarak Arap liderlerine bilgi vermek olduğunu söylemiştir. **Arafat,** beşinci Arap-İsrail savaşından sonra çıktığı bu gezinin önem taşıdığını belirtmiş ve Filistinli gerillaların haklı savaşımlarını sürdüreceklerini söylemiştir.

Bu arada Filistin Kurtuluş Örgütü'nün içindeki gerilla örgütlerinden El-Fetih'in önde gelen liderlerinden biri olan **Abu Iyad,** ayrı Mısır-İsrail görüşmelerini reddetmeyen her Arap zirvesine karşı çıkılacağını söylemiştir.

FKÖ'nün resmi Wafa Ajansı tarafından yapılan açıklamaya göre, **Abu Iyad,** siyasal içerikten yoksun olan ve İsrail'e karşı savaş için ciddi hazırlıkları bir yana iten herhangi bir Arap zirvesinin Filistin devrimi tarafından tamamen reddedileceğini söylemiştir.

NMEYRİ CEZAYİR'DE

Bu arada Sudan Devlet Başkanı Cafer Numeyri Arap ülkelerine yaptığı ziyaretlerin beşinci durağı olan Cezayir'e gelmiş ve Cezayir Devlet Başkanı Houari Bumedyen ile bir görüşme yapmıştır.

Afganistan'da Ulusal Demokratik Devrim

Ali KARABAY

Afganistan halkı tarihinin önemli bir dönüm noktasını yaşıyor.

27 Nisan günü bu ülkede yönetimi anti-emperyalist eğilimli subaylar ele geçirdi. Yeni yönetimin Başkanı Nur Muhammet Teraki bunu Ulusal Demokratik Devrim'in başlangıcı diye nitelendirdi.

Afganistan halkının tarihsel yaşamında en önemli gün olarak yer alacak olan 27 Nisan Devrimi'ne nasıl gelindi?

Afganistan'daki son gelişmeler böyle bir toplumsal patlamanın kökenlerinin daha derinlerde olduğunu gösteriyor. 1973 yılına gelinceye dek ülkede bir monarşi, yani krallık rejimi vardı. Bu rejimin yıkılmasından sonra Afganistan'da yönetimi yine kraliyet ailesinden Davut ele geçirdi.

Davut'un başkanlığındaki yeni yönetim önce Afganistan'da cumhuriyet ilan etti. Daha sonra ülkenin ekonomik, toplumsal, siyasal gelişmesini içeren birtakım reformların yapılacağını, tüm bankaların devlet denetimine alınacağını, sağlık ve eğitim sisteminde düzenlemeler yapılacağını açıkladı. Ancak tüm bunların boş bir vaatten öteye geçmediğini son beş yıllık dönem açıkça gösterdi. Nüfusunun % 80'i köylü olan 18 milyonluk Afganistan'da toprak reformu yolunda hiçbir girişimde bulunulmadı. Bu ise, halkın değişik katmanları arasında toplumsal eşitsizliğin daha da artmasına yolaçtı. Böylece sınıf savaşları daha sert bir biçim aldı. Tek sözle, Afganistan'ın politik gelişmesindeki çelişkiler daha da keskinleşti.

Krallığın devrilmesinden sonra halkın yaşamında değişen birşey olmadı. Yine halkın ezici çoğunluğu koyu bir yoksulluk içinde yaşıyordu. Ülkede yarı-feodal, birçok bölgede ise feodal ilişkiler egemendi. Gelişmeler, köhnemiş toplumsal ilişkilerin temelden yıkılmasını zorunlu kılıyordu.

Bu gelişmeyi önleyemeyen Davut yönetimi halkın yükselen hoşnutsuzluğunu ve toplumsal bir patlamayı önlemek için çeşitli yollara başvurdu. Halkın dikkatini ana sorunlardan başka yönlere çekmek için, terörist eylemlere hız verdi.

17 Nisan günü ülkenin demokratik gelişmesi uğrunda ardıcıl bir savaş yürüten ilerici lider Amir Abbar Kadir teröristlerin saldırısına kurban gitti. Binlerce emekçinin katıldığı cenaze töreni, anti-demokratik uygulamaların sert bir biçimde yerildiği bir mitinge dönüştü.

Bunun üzerine hükümet 25 Nisan'da birçok devlet memurunun ve ilerici subayın tutuklanmasını emretti. Bu ise muhalefeti daha da artırdı. Böylece 27 Nisan'da silahlı ayaklanma başladı. Silahlı kuvvetler, Davut rejiminin hükümetten çekilmesi için bir ültimatom verdiler. Ne ki, silahlı kuvvetlerin bu isteği reddedildi. Bunun üzerine silahlı çatışmalar başladı. Yedi saat süren çatışmalardan sonra, silahlı kuvvetler yönetimi ele geçirdiler.

Aynı gün bir açıklama yapan Devrim Konseyi, Afganistan'da devlet yönetiminin halkın eline geçtiğini bildirdi. Böylece eski rejim alaşağı edildi. Yeni bir cumhuriyet, Afganistan Demokratik Cumhuriyeti doğdu.

Bugün yönetimde olan Devrim Konseyi, Afganistan halkının yaşamında bir dönüm noktası niteliğinde, ekonomik, toplumsal, kültürel gelişmeler bakımından önemli kararlar alıyor.

Yeni hükümet, bir an önce uygulanmak üzere toprak reformu ilan etti. Bağımsız, barışçı bir dış politika izleyeceğini ve özellikle komşu Sovyetler Birliği ile ilişkilerini geliştireceğini belirtti.

Afganistan'daki bu gelişmelere, kardeş Afgan halkının kölelik zincirlerini kırıp atmasına karşı, faşizm ve gericiliğin ülkemizdeki kalemşörleri ateş püskürüyorlar. Tercüman'ın Kabaklı'sı «sıra bize mi gelecek?» diye hop oturup hop kalkıyor. Sabah'da Mustafa Cerit «birkaç bin kilometre ötede meydana gelen Afganistan ihtilâli, Türkiye'de gaflettekileri uyarmaya yetecek midir?» diye feryadı basıyor. Maocu Perinçek ve hempaları, tarihin çöplüğüne fırlatılan Afgan derebeylerinin ardından Kabaklı gibileriyle birlikte gözyaşları döküyor.

Afgan halkı, ülkenin dörtbir yanında yığınsal toplantı ve gösterilerle Devrim Konseyi'nin halkçı girişimlerini destekliyor. Tarihini yeniden yapan Afgan halkının, Devrim Konseyi'nin önünde şimdi bu devrimin kazanımlarını iç ve dış gericiliğin saldırılarına karşı savunmak ve daha da geliştirmek gibi zorlu bir ödev duruyor.

Kardeş Afganistan halkının haklı davasını tüm Türkiye halkına duyurmak, Afgan devrimini karalamaya kalkan yerli faşistlerin, gericilerin ve onların suç ortağı Maocuların maskelerini indirmek, tüm ilerici ve yurtseverlerin somut bir dayanışma ödevidir.

ABD ve Fransa, silah satışlarında birinci

SİLAH SATIŞLARI ÖZELLİKLE DÜNYANIN GERİLİM OCAKLARINA YAPILIYOR

MOSKOVA (A.A.)

Sovyetler Birliği Komünist Partisinin organı «Pravda» Gazetesi, uluslararası silah ticaretinde Fransa'nın, ABD den sonra ikinci sırayı almakta olduğunu yazmıştır.

«Pravda», uluslararası silah ticaretiyle ilgili bir makalesinde Fransa'nın 1977 - 1978 yıllarında, 4,8 milyar dolarlık silah sattığını yazmıştır.

Makalede, «silah ihracatçıları arasında ilk sırayı, yabancı kaynaklara göre uluslararası silah ve savaş malzemesi piyasasının yüzde 60'ını elinde tutan ve bu silah ve malzemeleri özellikle kalkınma yolundaki ülkelere ve daha da özellikle Kore'ye ve Afrika'nın güneyindeki gerginlik bölgelerine satan ABD almaktadır» denilmiştir.

Sovyetler Birliği Komünist Partisinin organı, ABD silah ihracatının sistemli olarak arttığını ve ABD Savunma Bakanlığının tahminlerine göre, bu yıl bu ihracatın 13.3 milyar dolara yükselmesinin beklendiğini belirtmiştir. Pravda, Beyaz Sarayın bir yıl önce silah ticaretinde ABD'nin daha sınırlı davranacağına söz vermiş olduğunu hatırlatmıştır.

Bu arada, ABD Senatosu Silahlı Kuvvetler Komisyonu, Savunma Bakanlığınca 1979 yılında silahlanma için 36 milyar dolarlık harcama yapılmasına ilişkin bir tasarıyı oybirliği ile kabul etmiştir.

Gromiko Berlin'i ziyaret etti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı **Andrei Gnomiko,** Almanya Sosyalist Birlik Partisi MK Politbürosu, Demokratik Alman Cumhuriyeti Devlet Konseyi'nin ve hükümetin konuğu olarak Demokratik Alman Cumhuriyeti'ne gitmiştir.

Polisario gerillaları bir Jaguar uçağı düşürdüler

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Batı Sahra'nın bağımsızlığı için çarpışan Polisaryo gerillaları, Ezig Begrad yakınlarında geçen bir çöl savaşında, bir Fransız Jaguar avcı-bombardıman uçağını düşürdüklerini, bir başkasını yaraladıklarını ve 112 tane Fas askerini öldürdüklerini açıklamışlardır. Polisaryo Cephesi'nin yayınladığı bir bildiride, Ezig Begrad yakınlarında, çevresi Fas askerleri ve Jaguar uçakları ile sarılmış bir Polisaryo piyade birliğine gönderilen takviye Polisaryo güçlerinin, bir Jaguar düşürdüklerini, birini yaraladıklarını ve 112 Fas askerini öldürdüklerini belirtmiş ve «Fransız Hava Kuvvetlerinin canice saldırıları, nihai zaferimize olan inancımızı sarsamaz» demiştir.

Bilindiği gibi daha önceleri yayınlanan bir Fransız haberinde, Dakar'da üslenen bir Jaguar filosunun, adı geçen bölgedeki bir Polisaryo Birliğine saldırdığı açıklanmıştı.

Şilili göçmenler Şili'deki affın aldatmaca olduğunu söylüyorlar

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Meksika'daki Şilili Göçmenler Örgütü, **Pinochet'in,** siyasi tutukluları serbest bırakma kararının, dünya kamuoyunu aldatmak amacını taşıdığını belirtmiştir. Komite, yayınladığı bildiride, cuntanın liberalleşme gösterileri yaparak Şili'deki baskıları ve açlığı gizlemeye çalıştığını belirtmiştir. Komite, yüzlerce tutuklunun ve 2500 «kayıp» yurtseverin af kapsamı dışında tutulduğunu belirterek, bu af yasasının bir aldatmaca olduğunu söylemiştir. Yine bildiride, Şili'yi terketmek zorunda kalan 1 milyon kişiye karşı da, yurda geri dönebilmeleri için kabul edilemez koşullar öne sürüldüğü açıklanmıştır.

Afrika'da emperyalizmin yeni-sömürgeci maceraları

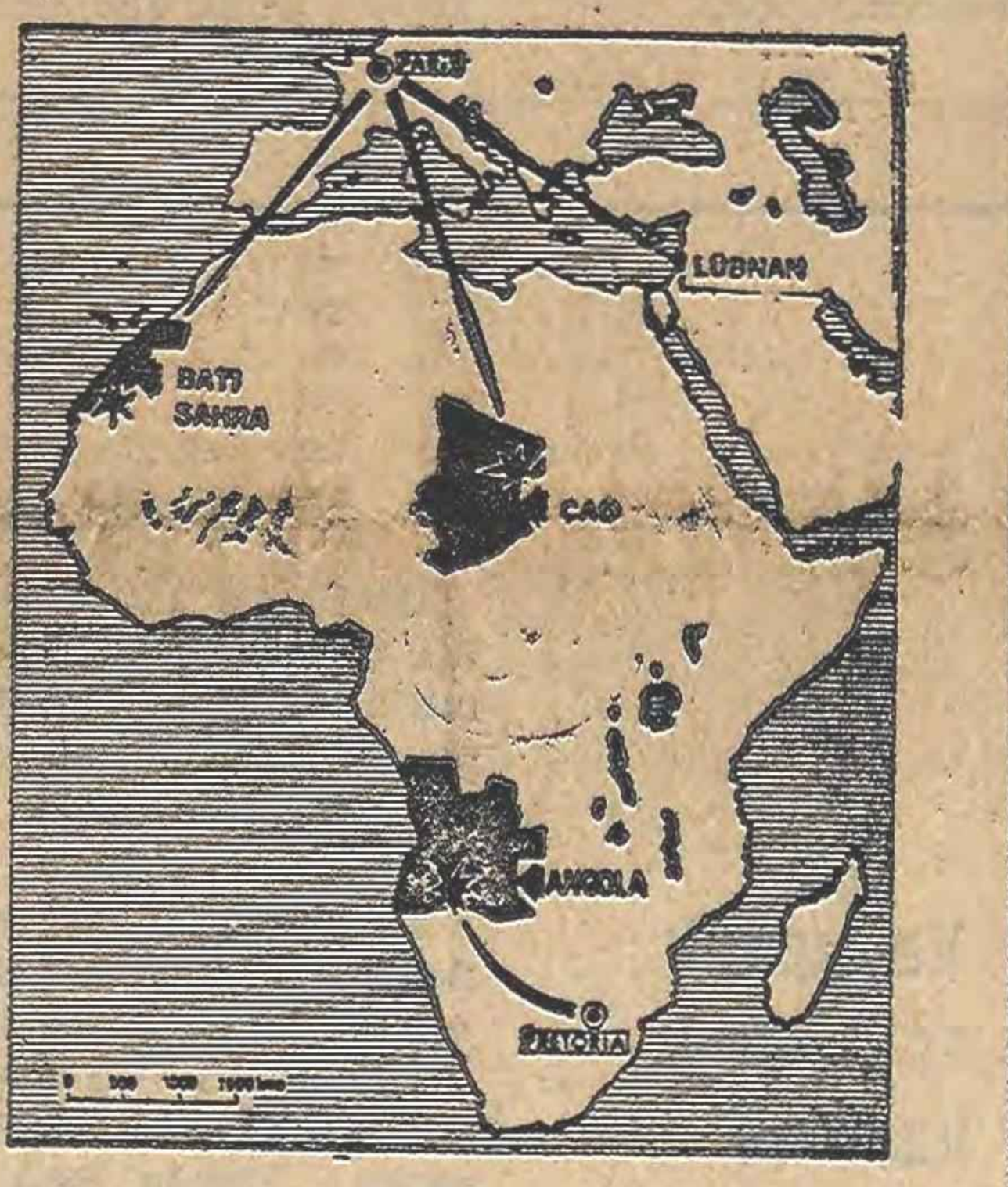

☆ SON ZAMANLARDA AFRİKA'DA FRANSIZ VE FEDERAL ALMAN ASKERİ GÜÇLERİNİN ARTTIĞI GÖZLENİYOR.

☆ FKP: «FRANSA'NIN AFRİKA'DAKİ ASKERİ GİRİŞİMLERİ DERHAL SONA ERMELİDİR.»

☆ EMPERYALİZM KITADAKİ ULUSAL KURTULUŞ HAREKETLERİNİ YIKMAK İSTİYOR.

Son zamanlarda Afrika'da gelişen saldırılar emperyalizmin bu kıtadaki yeni emellerini açıkça ortaya koymakta. Fransa Moritanya demir yollarını korumak bahanesiyle Batı Sahra'da Polisario Cephesine karşı yoğun bir saldırıya girişti, daha sonra da Parlamento'da tartışılmadan Çad'da Frolinat Cephesine saldırdı. Aynı sırada ırkçı Güney Afrika orduları da Angola'ya saldırıyorlardı.

Amerikan Dışişleri Bakanlığı bu yeni saldırılar karşısında derhal hoşnutluğunu bildirdi. Bakanlığın sözcüsü M. Kennedy Brown Afrika'da yabancı güçlerin müdahalelerine karşı olmalarına rağmen «Fransa'nın Çad'da giriştiği eylemi desteklediklerini» belirtti. Bakanlık Fransız müdahalesini «Fransa eski sömürgeci bir güç olarak eski sömürgelerinin bir çoğuyla imtiyazlı ilişkiler sürdürmektedir ve bu ülkelere askeri birlikler ve Jaguar'lar yollaması bir denge sağlamayı, çatışmaların durdurulmasını ve o ülkede bulunan Fransız vatandaşlarının korunmasını amaçlamaktadır.» diyerekten doğruladı.

İşte, Batı'nın Afrika'da yeni-sömürgeci stratejisinin özeti, ulusal kurtuluş hareketlerine saldırarak, sömürgeci hayallere kapılmak ve ülkelerdeki ekonomik bunalıma karşı yeni çözümler aramak.

Bu yeni - sömürgeci stratejinin altında uluslararası sermayenin çıkarları yatıyor: petrol, hammaddeler. Cyrus Vance bu emelleri başka kelimelerle açıklıyor: «Yabancı ülkelerdeki Amerikan yatırımlarını korumalıyız ve hayati önemi olan hammadde pazarlarına ulaşımı sürekli açık tutmalıyız.»

Bu pazarların kontrolünü sürdürebilmek için Pentagone çeşitli saldırılara ve polisiye düzenlere başvuruyor. Ne de olsa ABD'nin Batı'da bir sürü bekçisi var (Son zamanlarda) Afrika'da Fransız ve Federal Alman askeri güçlerinin giderekten arttığı gözleniyor. Çatışma bölgelerine NATO ülkelerinden büyük silah yığınakları aktarılıyor. Emperyalizmin amaçlarından biri de Afrika bölgesinde enerji kaynakları ve deniz yollarını egemenlikleri altına almak, emperyalizmin son sömürgelerini korumak, yeni bunalımlara ve çatışmalara yol açmak, ırkçı ve gerici rejimler aracılığıyla ilerici rejimleri yıkmak.

Fransız ilerici güçleri son gelişmeler karşısında Fransa'nın, halkın çoğunluğunun bu girişimleri onaylamamasına rağmen, çok sayıda «sömürgeci maceralara» girdiğini ve bu girişimlerin henüz vakit varken durdurulması gerekliliğini belirtiyorlar. Bu konuda bir açıklama yapan Fransız Komünist Partisi Politik Bürosu Çad'a karşı Fransa'nın giriştiği yoğun saldırıları kınadı. Açıklama şöyle demekteydi:

«İşbirliği örtüsü altında, iktidar yeniden Çad Cumhuriyetinin iç işlerine askeri yollarla karışmakta. Şimdiden, Fransız askerleri bir muhalefet hareketi olan Frolinat Cephesine karşı yönelen eylemlere doğruca katılmaktalar. Bazıları bu çatışmalarda öldürülmekte ya da yaralanmakta. Paralı askerler birliği Çad'a yollanmış bulunmakta. Bu saldırıların artması Çad'da halk tarafından protesto edilmekte. Bu saldırılar, Çad'da bulunan Fransız vatandaşları için de bir güvensizlik unsuru olmakta. Bu saldırılar ilerde daha geniş çapta çatışmalara yol açabilirler.

Fransa'nın Çad'daki askeri girişimleri derhal sona ermelidir.»

Sahra'da bulunan Fransız paraşütçüleri

Yaralı Frolinat askerleri

Beyrut'ta sağcılar arasında çatışma çıktı

BEYRUT (THA-UPI)

Birbirine rakip iki sağcı örgütün milisleri Lübnan Başkenti Beyrut'un Ermeni kesiminde çatışmışlardır.

Lübnan sağcı örgütlerinin en büyüğü olan Pierre Gemayel'in Falanjist Partisinin Kâmil Şamun'un Ulusal Liberal Partisinin bir üyesini tutuklaması üzerine patlak veren çatışma, Beyrut'un kuzeydoğu kesiminde Akdeniz kıyısında bulunan Ermeni Mahallesi Dora'da cereyan etmiştir. Çatışmayı izleyenler Ermenilerin çatışmaya katılmadıklarını belirtmişlerdir. Tüfekler ve dinamitlerle çatışan taraflar arasındaki çarpışma bir süre sonra durmuş ve Lübnan polisi bölgeye gelerek barikatlar kurmuştur.

SWAPO: Namibya'da demokratik seçimler yapılamaz

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SWAPO lideri Sam Njoma, Namibya'yı işgal altında tutan Güney Afrika'nın polis güçlerinin, yurtseverler üzerindeki baskıları sürdüğü sürece, Namibya'da demokratik seçimlerin yapılabileceğinin sözünün bile edilemeyeceğini söylemiştir. Njoma, Londra Televizyonunda yaptığı bir konuşmada, Güney Afrika askerlerinin ve polisinin Namibya yurtseverlerini izlemeye devam ettiklerini söylemiş, ancak, bunların SWAPO'yu yıldıramayacağını belirterek bağımsızlık savaşını güçlendirmeye kararlı olduğunu söylemiştir.

Angola Haber Ajansı Angop, Güney Afrika birliklerinin Angola'daki bir kente yaptıkları baskın sırasında, kitle katliamı yaptıklarını bildirmiştir. Angop'un verdiği haberde, kentten kaçan görgü tanıklarının ifadeleri yer almıştır. Görgü tanıkları, Güney Afrika birliklerinin bu kenti önce havadan bombaladıklarını sonra da paraşütçü birlikleri indirdiklerini anlatmışlardır.

Anti-emperyalist Dayanışma
Barış ve Dostluk için

GENÇLIGIN SAVAŞIM
GECESİ'nde

buluşalım.
daha güçlü, daha yığınsal IGD
için ileri!

YER SPOR VE SERGİ SARAYI
TARİH: 14 MAYIS 1978
SAAT: 19.00 — 23.00

Po. 478

TÖB-DER İstanbul Şube Kongresi bugün yapılıyor

★ Birlikte davranacaklarını açıklayan Birlik, Dayanışma ile Demokrasi için Birlik, tüm öğretmenleri kongreye katılmaya çağırdı

HABER MERKEZİ

Kısa adı TÖB-DER olan Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği İstanbul Şube Kongresi bugün yapılacaktır. Birlikte davranacaklarını açıklayan Birlik-Dayanışma ile Demokrasi İçin Birlik, kongre öncesi bir çağrı yaparak tüm ilerici, demokrat, sosyal demokrat, demokratik sol ve sosyalist öğretmenleri kongreye katılmaya ve birliklerini desteklemeye çağırmıştır.

İstanbul Şubesinde aylardır süren iç sürtüşmelerin, örgütsel bunalımın aşılacağı ve maceracı, goşist ve Maocu unsurların mahkum edileceği belirtilen açıklamada, öğretmenlerin yığınsal iradesine karşı, mevcut yönetim kurulunun memur, öğrenci ve öğretmen dışı unsuru kongre üyesi yaptıkları kaydedilmiştir.

Açıklamada ayrıca, grevli toplusözleşmeli sendikal haklar, demokratik eğitim, can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü, öğretmen çocukları için kreş-yuva, öğretmenlerin siyasal haklarını kazanmaları, daha iyi çalışma ve hayat şartları için sürdürülen mücadelede, bu kongrenin büyük önem taşıdığı belirtilmiştir.

İGD 1. Genel Kurulu pazartesi başlıyor

İSTANBUL (İSTA)

Kısa adı İGD olan İlerici Gençler Derneği'nin I. Olağan Genel Kurulu 15 Mayıs Pazartesi günü İstanbul Harbiye Şehir Tiyatrosu salonunda başlayacaktır. İki gün süreceği ve birçok yabancı ülkenin gençlik temsilcilerinin katılacağı bildirilen genel kurul süresince, gençliğin dostluk ve dayanışmasını simgeleyen geceler tertiplenmiştir.

İlerici Gençler Derneği (İGD) Genel Merkez yetkililerinin verdikleri bilgiye göre, 14 Mayıs akşamı İstanbul Spor ve Sergi Sarayı'nda **«Anti-Emperyalist Dayanışma, Barış ve Dostluk İçin Gençliğin Savaşım Gecesi»** yapılacaktır. 15 Mayıs 1978 günü saat 09.00'da Harbiye Şehir Tiyatrosu'nda genel kurul çalışmalarına başlayacaktır. Aynı gün saat 21.00'de yine Harbiye Şehir Tiyatrosu salonunda **«Şili Halkı ve Gençliği ile Dostluk, Kardeşlik Gecesi»** yapılacaktır. 16 Mayıs sabahı çalışmalarına devam edecek olan genel kurul, yabancı konuklarla birlikte saat 19.00'da Taksim'deki Anya-Manya Kumpanya Tiyatrosu salonunda düzenlenen **«Gençliğin Dostluğu ve Dayanışma Gecesi»** ile devam edecektir. Genel kurul 17 Mayıs günü çalışmalarına devam edecek ve Bakırköy Halkevi'nde düzenlenen II. Dünya Gençlik ve Öğrenci Haftası için **«Gençlik Birlik-Dayanışma Gecesi»** ile sona erecektir. Genel kurul boyunca İGD'nin genel kurula dek gelişimini anlatan foto-film gösterileri de yapılacaktır.

Tasarı gerçekleşirse sanayiciler 14 milyar lira ek vergi verecek

ANKARA, (ANKA)

Vergi kanunlarında değişiklik yapılmasını öngören tasarının kanunlaşması halinde sanayicilerin 13.940 milyon lira ek vergi yükü altına girecekleri, bunun bir bölümünü yansıtarak 6,9 milyar lira vergi altına kalacağı belirlenmiştir.

Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan bir çalışmaya göre, yeni vergi tasarısı, en yüksek ek vergi yükünü 17.285 milyon lirayla tüccara getirmekte, bunu sanayiciler izlemektedir. Tüccarın vergi yükünün önemli bir bölümü, fiyatlar aracılığıyla toplumun diğer kesimlerine yansıtılabilmekte ve 6,2 milyar liralık ek vergi yüküne inebilmektedir. Serbest meslek sahiplerine 8,3 milyar lira ek yük getiren tasarı, esnafa 4.470 milyon lira yeni vergi yükü getirmektedir. Esnaf vergi yükü yansımalar ve vergiden kaçınmalarla 1,7 milyar liraya inerken, serbest meslek kazancı sahiplerininki 3.8 milyar liraya düşmektedir.

Maliye Bakanlığı'nın hesaplamalarına göre, ücretlilerden yüksek aylık geliri olanların yeni tasarıyla vergi yükleri 1.172 milyon lira artmaktadır. Bütçe ve Plan Alt Komisyonunda yapılan bir hesaplamaya göre de yansımalar, bu grubun vergi yükünün 4 milyar liraya çıkmasına yolaçacaktır.

İlk tahminlere göre, orta gelirli ücretlilerin vergi yükünde yıllık toplam 9.540 milyon lira düşüş sağlanmaktadır.

AP, hükümet hakkında gensoru verdi

ANKARA (ANKA)

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel ve 82 arkadaşı, milli eğitimi amacından saptırdığı iddiasıyla hükümet hakkında gensoru önergesi vermiştir.

Millet Meclisi Başkanlığına dün verilen önergede milli eğitim politikasının ne öğretmene, ne değişen bakana, ne de hükümete göre değişmeyeceği kaydedilmiştir.

Köse'nin CHP'den çıkarıldığı yolundaki haberler yalanlandı

ANKARA (A.A.)

CHP İzmit İl Başkanı **Necdet Balcı**, eski Belediye Başkanı **Erol Köse**'nin partiden çıkarıldığı yolundaki haberlerin doğru olmadığını bildirmiştir.

CHP İzmit İl Başkanı **Balcı, Erol Köse** hakkında Merkez İlçenin bir şikâyeti olduğunu, İl Yönetim Kurulunun bunun üzerinde kovuşturma yaptığını söylemiştir. **«Disiplin Kuruluna intikal etmiş bir karar yok»** diyen **Necdet Balcı**, Merkez İlçenin şikâyet nedeninin yerel seçimlerle ilgili olduğunu bildirmiştir.

Öteyandan, CH PYüksek Disiplin Kurulu Başkanı **Ali Değerli** de, **Erol Köse**'nin partiden çıkarılması konusunda kendilerine bir yazı gelmediğini belirterek, **«bize, ya cezanın artırılması, ya da itiraz yönünde bir yazı gelebilir. Böyle bir başvuru olmamıştır»** şeklinde konuşmuştur.

Göle Belediye Başkanlığından

1 — Keşif bedeli 1,500.000.—TL. olan Göle Belediyesi Hâl bina inşaatı 2490 sayılı kanun gereğince kapalı zarf usulü ile 22/5/1978 Pazartesi Günü saat 15.00 de Belediye binası riyaset odasında İhale edilecektir.

2 — İhaleye girmek için 19/5/1978 günü Mesai Saatı sonuna kadar aşağıdaki evraklarla birlikte Belediye Fen İşlerine müracaat ederek yetki belgesi almaları.

a) En az işin keşif bedeli kadar müteahhitlik Karnesi.
b) 1978 Yılı Vizeli Ticaret Odası vesikası.
c) Teknik Teçizat Beyannamesi Noterden.
d) Teknik Eleman Beyannamesi.
e) Mali Durumu Bildirgesi.
f) Banka referans mektubu.

3 — Müracaatlıların yeterlik belgesi ve geçici teminatları ile birlikte Teklif mektublarını İhale saatinden bir saat öncesine İhale Komisyonuna vermeleri.

4 — Şartname ve Projeler mesai saatlerinde Belediyede görülebilir.

5 — Posta ile müracaat Kabul edilmez bu yüzden gecikmeler nazarı itibare alınmıyacağı ve keyfiyet ilân olunur.

(Basın 15349 — 327)

KONGRE İLANI

Derneğimizin Birinci Olağan Kongresi 28.5.1978 Pazar günü saat 10.00 da İstiklâl Cad. No: 459/5 Taksim adresindeki Barış Derneği salonunda yapılacaktır.

Üyelerimize Duyururuz.

Giyim İşçileri Birleşme ve
Dayanışma Derneği
(GİB-DER)
Yönetim Kurulu

GÜNDEM:

1 — Açılış, 2 — Divan Seçimi, 3 — Faaliyet ve Mali raporun okunması, 4 — Raporların İbrası, 5 — Tüzük değişikliği, 6 — Kararlar ve dilekler, 7 — Seçimler, 8 — Kapanış.

(Po: 485)

(İLAN)
Gümüşhane Ceza Evi Satınalma Komisyonu Başkanlığından

1 — Gümüşhane kapalı cezaevinin 1978-Mali yılı Ekmek ve Et ihtiyacı aşağıda gösterildiği ihale şekillerinde satın alınacaktır.

2 — Taliplerin 2490 sayılı kanunun 32 nci maddesinde belirtilen evrakları ve geçici teminata havi teklif mektublarının ihale saatından bir saat eveline kadar Komisyon Başkanlığına vermeleri.

3 — Telgrafla yapılan müracaatlar ve Postada vaki gecikmeler nazara alınmaz.

4 — Şartname ve diğer evraklar her gün mesai saatleri dahilinde Cezaevi Müdürlüğünde görülebilir.

Cinsi	Miktarı Kilo grm	Muhammen B. Lira Krş:	Geçici Teh. Lira Krş:	İhale Tah.	Saat	İhale Şekli
Ekmek	21900.—	119355.00	7067.75	22.5.1978.	14.	Kapalı Zarf Usulü
Sığır Eti	2190.—	120450.00	7783.75	22.5.1978.	15.	Kapalı Zarf Usulü

(Basın 15309 — 330)

Meclis Danışma Kurulunun yetkileri sınırlandırılıyor

★ CHP GRUBU TARAFINDAN HAZIRLANAN MECLİS İÇTÜZÜĞÜ DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ PAZARTESİ GÜNÜ ANAYASA KOMİSYONUNDA ELE ALINACAK

ANKARA (İSTA)

Meclis çalışmalarındaki tıkanıklığı ortadan kaldırabilmek ve Danışma Kurulunun bazı yetkilerini sınırlandırmak amacıyla CHP Grubu tarafından hazırlanan Meclis İçtüzüğü değişiklik önerisi pazartesi günü Anayasa Komisyonunda ele alınacaktır. CHP'nin İçtüzük değişiklik önerisinde Danışma Kurulunun toplanmaması ya da bir konuda karar alamaması halinde siyasi parti gruplarının da Meclis Genel Kuruluna önerilerde bulunabilmelerini sağlamaktadır.

Millet Meclisi İçtüzüğünün 19'ncu maddesine göre Millet Meclisi Genel Kuruluna Meclis çalışmaları ile ilgili bir öneri götürebilmek için mutlaka Danışma Kurulundan geçmesi gerekmektedir. Danışma Kurulunun toplanması için ise Mecliste grubu bulunan siyasi partilerin tümünün temsilcilerinin katılması zorunluğu bulunmaktadır. Siyasi partilerden birinin katılmaması halinde Danışma Kurulu toplanamamakta bu yüzden de Meclis çalışmaları önemli ölçüde engellenebilmektedir. CHP Grubu önerisinin kabul edilmesi halinde Danışma Kurulu toplanamadığında siyasi partilerden biri ya da Meclis Başkanı, Meclisin çalışma saatlerinin değiştirilmesini, çalışma düzeninde değişiklik yapılmasını veya bazı tasarı ve tekliflerin öncelikle Mecliste görüşülmesini önerebilecektir.

Danışma Kurulunun önerileri de bağlayıcılık taşımadığından yürürlüğe girebilmesi yani Mecliste uygulanabilmesi için Genel Kurulda kabul edilmesi gerekmektedir. İçtüzük değişikliğinin gerçekleşmesi halinde Danışma Kurulunun yetkilerini siyasi parti grupları da paylaşmaya başlayacaktır.

CHP Grubunun önerisini önceki gün yaptığı toplantıda ele alan Anayasa Komisyonunda AP'li üyeler de Danışma Kurulunun yetkilerine karşı çıkmışlardır. İzmir Milletvekili **Talat Asal**, Danışma Kurulunun Meclisin özgürlüğüne konan bir sınır olduğunu öne sürmüştür. Komisyonun pazartesi günü yapacağı toplantıda öneri kabul edildiği takdirde Millet Meclisi gündemine gelecektir.

İTO Başkanı Sencer "Ucretlerin sınırlandırılması olumlu olur,, dedi

İstanbul Ticaret Odası Başkanı **Emir Sencer**, dün bir basın toplantısı düzenleyerek hükümetin aldığı ve almakta olduğu ekonomik önlemler konusundaki görüşlerini açıklamıştır. Sencer, Ticaret Odası olarak tarım ürünleri taban fiyatının düşük tutulmasını ve Başbakan Ecevit'in işçi ücretlerinin dondurulması talebini olumlu, vergi, kâr hadlerinin tespiti ve fiyat tedbirleri konusunda getirilmek istenen önlemleri ise gereksiz bulduklarını söylemiştir.

Hükümetin ekonomik darboğazları aşma ve istikrarı sağlama yolunda aldığı ve almak istediği önlemlerin uygulama alanında olumlu sonuçlar vermeye başladığını, enflasyon hızının azaltılması ile ihracatın normal yollardan yeniden başlaması haberlerinden mutluluk duyduklarını da ifade eden İstanbul Ticaret Odası Başkanı Emir Sencer, ekonomik kanunların yeniden işlerlik kazanacağına işaret ederek, idari müdahalelerden kaçınılmasını önermiş, fiyat kontrolleri ve kâr hadlerine karşı getirilmesine çalışılan önlemleri ekonomik iktidarı bozucu olarak tanımlamıştır. Türkiye'nin ekonomik güçlükleri yenecek kaynaklara sahip bulunduğunu da ifade eden Sencer, işverenlere her zamanki «Milli Birlik» çağrısını tekrarlamıştır.

Doğan, sağlık personelini Şili halkı ile dayanışmaya çağırdı

★ İzmir'de hemşireler bir miting düzenleyerek grevli toplusözleşmeli sendikal hak istedi.

ANKARA (İSTA)

Tüm Sağlık Personeli Derneği (TÜS-DER) Genel Yönetim Kurulu üyesi **Ramis Doğan** dün dernek üyesi hemşireler ile birlikte yaptığı basın toplantısında Dünya Hemşireler Günü nedeniyle Türkiye ve tüm dünya hemşirelerini Şilili hemşireler ve Şili halkıyla dayanışmaya çağırmıştır.

Doğan, basın toplantısında 12 Mayıs Dünya Hemşireler Gününe, Türkiye hemşirelerinin yıllardır çözümlenmeyen sorunlarıyla girdiğini bildirmiş, Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO)'nun sağlık personelinin yaşam koşullarına ilişkin yaptığı bir sözleşmenin altında Türkiye'nin de imzası bulunduğunu hatırlatarak, bu sözleşmenin parlementoda kabul edilip yürürlüğe girmesi için tüm ilgilileri göreve çağırdıklarını söylemiştir.

İZMİR'DEKİ MİTİNG

Öteyandan İzmir'de sağlık kurumlarında çalışan hemşireler dün sabah Cumhuriyet Alanı'nda bir miting düzenleyerek, sorunlarının çözümünün ancak grevli toplusözleşmeli sendikal hakların elde edilmesiyle gerçekleşebileceğini bildirmişler, hükümetin sorunlarına eğilmesini istemişlerdir.

Yolsuzluk söylentisi üzerine DEMAS Şirketi Olaganüstü Genel Kurul Toplantısı yapılacak

ANKARA (ANKA)

Ticaret Bakanlığı, yolsuzluk iddialarını dikkate alarak halka açık DEMAS Anonim Şirketi Genel Kurulunu olağanüstü toplantıya çağırmıştır.

Ticaret Bakanlığı müfettişleri tarafından şirkette yapılan incelemeler sonunda hesapların usulüne uygun tutulmadığı, şirket Yönetim Kurulu Başkanının ortaklarının parasını usulsüz kullandığı, hisse senedi devirlerinde yasalara aykırı işlemler olduğu belirlenmiştir. Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü de, yolsuzluk iddialarının da incelenmesi amacıyla Şirket Genel Kurulunu olağanüstü toplantıya çağırmıştır. Toplantı 14 Mayıs tarihinde İstanbul'da yapılacaktır.

20-21 Mayıs Harbiyeliler

15. Yılımızda Bebek Belediye Gazinosunda buluşalım.

20 Mayıs 1978
Saat: 20.00 de

(Po: 482)

Tertip Heyeti

İLAN
Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü Karabük

1 ADET SEMİ TRAYLER (RÖMORK) SATINALINACAKTIR.

Bu işle ilgili şartname;

1 — KARABÜK'TE: Genel Müdürlüğümüz Tedarik ve İkmâl Müdürlüğü İç Alımlar Servisinden,

2 — İSTANBUL'DA: Sirkeci, Yalıköşkü Cad. Yalıköşkü Han Kat: 4-5 deki Mümessilliğimizden,

3 — ANKARA'DA Kavaklıdere, Tunus Cad. No: 63 deki Mümessilliğimizden bedelsiz olarak temin edilebilir.

İSTEKLİ'lerin şartnamemiz esaslarına göre hazırlayacakları kapalı teklif mektuplarını, geçici teminatlarıyla birlikte engeç 30 Mayıs 1978 Salı günü saat 14.00'e kadar Karabük'teki Genel Müdürlüğümüz Haberleşme ve Arşiv Müdürlüğünde bulundurmaları ilân olunur.

(Basın 15411 — 343)

Elçi: 2. boğaz geçişi denizaltından 'tüp geçit, olarak gerçekleştirilecek

ANKARA (ANKA)

Bayındırlık Bakanı **Şerafettin Elçi**, ikinci Boğaz geçisinin denizaltından yapılacak olan demiryolu «tüp geçidi» ile gerçekleştirileceğini açıklamıştır.

Bayındırlık Bakanı Şerafettin Elçi ANKA Ajansına verdiği demeçte, genel ulaşım politikalarının karayolu ulaşımı yerine demiryolu ulaşımını geliştirmek olduğunu söylemiş bu nedenle de, İstanbul'da ikinci Boğaz geçişini, birincisi gibi karayolu ulaşımına dayalı bir köprü ile gerçekleştirmeyi düşünmediklerini söylemiştir.

Bayındırlık Bakanı Elçi, demiryolu ağını genişletmeyi düşündüklerini söylemiş, ilk olarak da Güney Marmara hattını Ankara'ya, Diyarbakır hattını Güney hattına ve Doğu Karadeniz hattını Diyarbakır hattına bağlayan bir projeyi gerçekleştirme hazırlıklarına başlayacaklarını bildirmiştir.

Bayındırlık Bakanı Şerafettin Elçi genel ulaşım politikası hakkında şu bilgileri vermiştir:

«Türkiye'de ulaşım politikası bugüne dek dengeli olarak yönetilmemiştir. Denge tamamen karayolu taşımacılığının lehine bozulmuştur. Karayolu taşımacılığı ise en az ekonomik olan, en pahalı kullanılan araç ve kullanılan enerji yüzünden Türkiye'yi dışa bağımlı kılan bir ulaşım biçimidir.

Türkiye gibi kalkınmakta olan bir ülke için en sakıncalı ulaşım biçimi karayolu taşımacılığıdır. Bu nedenle gerek ucuz, gerekse dışa en az bağımlı olması, en az enerji kullanılan ve kitle ulaşımına en elverişliliği nedeniyle demiryolu taşımacılığına öncelik verilmesi gerekir.

Bu nedenle biz ulaşım politikamızı saptarken anayolların limanlarla bağlantılı olarak demiryolu ile geçilmesi, karayolunun ise bu ana hatlardaki demiryollarını destekleyici ve besleyici bir biçimde gelişmesini esas alıyoruz»

ÖNCELİK VE TERCİH

Bayındırlık Bakanı Şerafettin Elçi kurulması düşünülen demiryolu ağının Avrupa ile Ortadoğu ülkelerini birbirine bağlayacak şekilde planlandığını ve Güneydoğu ve Doğu'ya öncelik verileceğini belirtmiştir.

Türkiye'den bir heyet gelecek hafta Suriye'ye gidiyor

ANKARA (İSTA)

Türkiye ile Suriye arasında 1973 yılında imzalanan kültür anlaşmasının nitelik ve sayısal ayrıntılarını saptamak üzere Dışişleri, Kültür ve Milli Eğitim Bakanlıkları temsilcilerinden oluşan bir heyet gelecek hafta Şam'a gidecektir.

Dışişleri Bakanlığı Enformasyon Genel Müdürlüğünden yapılan açıklamaya göre Büyükelçi **Ertuğrul Oğuz Çırağan** başkanlığındaki heyetle Suriye yetkilileri Şam'da iki ülke arasındaki yeni kültür mübadele programını imzalayacaktır. Açıklamada kültür anlaşması ve buna dayalı olarak imzalanacak programın iki ülke arasındaki dostluk ve iyi komşuluk ilişkilerine katkıda bulunacağı bildirilmiştir.

Ağırnaslı: Ordudaki faşist personel temizlenmeli

ANKARA (İSTA)

Çağdaş Hukukçular Derneği Başkanı **Niyazi Ağırnaslı** İhtisas Mahkemelerinin kuruluşunun hukukun temel ilkeleri bakımından yanlış ve tehlikeli bir girişim olduğunu söylemiştir. Ordudaki faşist personelin ve faşist militanlara tahrip gücü yüksek patlayıcı madde sağlayan subayların saptanarak temizlenmesini isteyen **Ağırnaslı**, MİT'in, CİA, SAVAK ve İsrail Gizli Örgütüyle birlikte çalıştığını bildirmiştir.

Gül çiçeği taban fiyatı 11 lira olarak saptandı

★ Bu yıl rekoltenin 9 milyon kilogram olarak tahmin edildiğini söyleyen Köprülüler, «Bu taban fiyatla üretici destekleniyor» dedi

İSPARTA (İSTA)

Ticaret Bakanı **Teoman Köprülüler** dün İsparta'da yaptığı konuşmada yağlık gül çiçeği taban fiyatının 11 lira olarak saptandığını açıklamıştır. Bakan konuşmasında geçen yıl MC Hükümetinin kendi içindeki uyumsuzluk nedeniyle gül çiçeği taban fiyatını ilan edemediğini hatırlatmış, Demirel'in kendi ilinde bile gül çiçeği üreticisini zor durumda bıraktığını söylemiştir.

Bu yıl rekoltenin 9 milyon kilogram olarak tahmin edildiğini söyleyen Ticaret Bakanı, bu taban fiyatı ile üreticiyi destekleyerek önümüzdeki yıllarda gül çiçeği üretiminin hızlandırılmasına özen gösterileceğini belirtmiştir.

TALAT TURAN, SADI KOÇAŞ VE MEMDUH UNLUTURK'E CEVAP VERIYOR:

Kontr-Gerilla Gerçeği

★ ASKERİ SAVCI NEVZAT ÇİZMECİ'NİN ŞİRKETİNİN ÇOĞUNUN SERMAYESİ AMERİKAN CASUSLUK KURULUŞU OLAN AİD'NİN DA KATKISIYLA BİR BANKADAN ALINAN KREDİLERDEN OLUŞAN BİR HOLDİNGDE GÖREV ALDIĞINI GAZETELER YAZDI...

★ **İLK ERİM HÜKÜMETİ DÖNEMİNDE, GENELLİKLE POLİS ÖRGÜTÜNDE YAPILAN SORGULAMA VE İŞKENCE, İKTİDARIN HABERİ VE İRADESİ DIŞINDA, İSTANBUL'DA GÖZALTINA ALINANLARIN BİR KISMI ZİHNİ PAŞA KÖŞKÜNDE SORGULANMIŞTIR.**

Zihni Paşa Köşkündeki işkenceleri izleyen askeri savcılar kimdi?

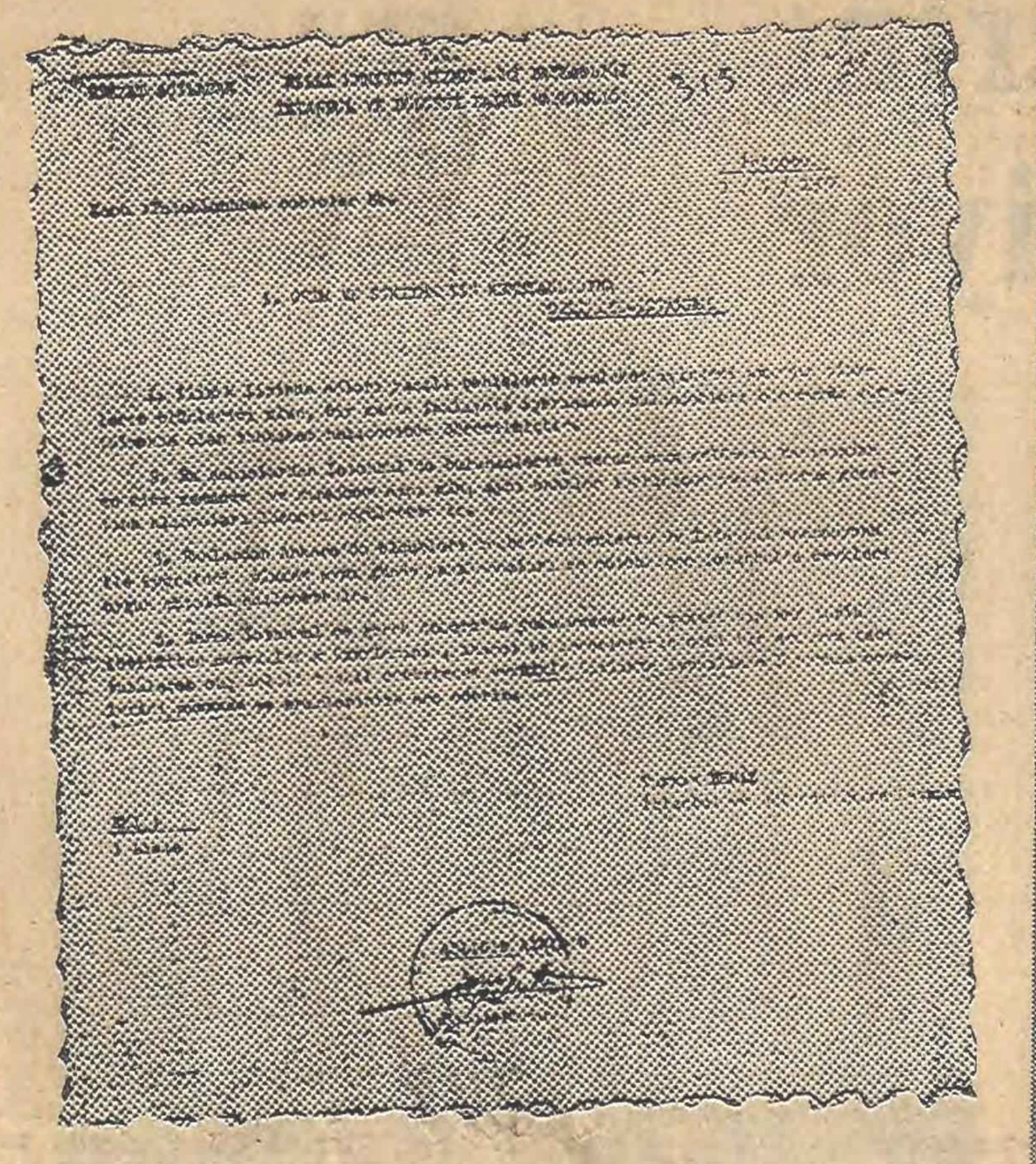

-4-

Eğer siz bu iyimserlik içindeyseniz, yanıldığınızı bir gün mutlaka anlayacaksınız. Türk ulusunun insanlık onur ve haysiyetine yönelik bu iğrenç uygulamaların sorumlularından mutlaka hesap sorulacağından kuşku duymuyorum.

Bu hesap sıkıyönetim döneminde yürütmenin yargı fonksiyonlarını gasp girişimlerini de aydınlığa çıkarmasına yardımcı olacağı gibi, karanlık bir dönemin tüm kuklalarının gerçek niteliklerinin sergilenmesini de sağlayacaktır.

Faşizm tehdidini önlemenin önkoşulunu bu hesabın sorulmasına bağlı olduğunu vurgulayarak belirtmek isterim.

2. Emniyet, Zihni Paşa köşkünde alınan ifadeleri, kendi kanalından Sıkıyönetim Komutanlığına gönderirken, bunları bilgi için dağıttığı makamları da göstermiştir. Bu makamların Garnizon Komutanlığı, Merkez Komutanlığı, MİT İstanbul Bölge Başkanlığı olduğu belirtilmektedir.

Bir gazetede, Sıkıyönetim Mahkemesindeki dosyalarda bulunmayan ifadelerin, 29 Aralık 1974 - 8 Ocak 1975 tarihleri arasında hangi kanaldan sızdırılarak yayınlandığından haberiniz var mı?

3. Bunun gibi, Demirel 15 Mart 1978 günkü Tercüman Gazetesi'ne yaptığı açıklamada, «Ben de 12 Mart'tan sonra emekli ettiğimiz subayların sonradan alınmış ifadeleri var. Bu ifadeler söyledikleri doğruluyor» dedi. Şimdi soralım:

— Bu subaylar kimlerdir?

— İfadelerinde suç unsuru varsa neden tutuklanmamışlardır?

— Bu ifadeler hangi yolla ve hangi yasaya göre Demirel'in eline geçmiştir?

— Demirel'le, İstanbul Sıkıyönetim ilgililerince kurulduğu anlaşılan bu ve benzeri yasadışı ilişkilerin, Türün'ün AP milletvekili yapılmasında ve sizin Ereğli Demir Çelik Fabrikalarına MC iktidarı döneminde yönetim kurulu üyeliğine getirilmenizdeki rolü nedir?

4. «Bomba Davası» dosyasında bulunan ve fotokopisi yan tarafta görünen belgeden kesinlikle görüleceği gibi, bu belgeye ekli listede başta ben olmak üzere 7 kişi MİT emriyle tutuklanmış bulunuyoruz. İdari bir organ olan MİT hangi hakla tutuklama emri vermiştir? Sıkıyönetim sorumluları olarak, bu yasa dışı uygulamaya hangi yasanın verdiği yetki ile vasıta oldunuz?

5. İddialarınızın aksine işkence iddialarımızı örtbas etmek isteyen ilgililer sahte rapor düzenlemişlerdir. Bu konudaki tüm başvurmalarımız yanıtsız bırakılmıştır?

6. İlk Erim Hükümeti döneminde, genellikle polis örgütünde yapılan sorgulama ve işkence, bu arada iktidarın haberi ve iradesi dışında kışkırtıcı ajanlarca yönlendirilen çeşitli provokasyon ve tertiplerden sonra, İstanbul'da gözaltına alınanların bir bölümü Zihni Paşa Köşkünde sorgulanmıştır.

Burada, bilinen iğrenç usullerle sorgulanan kişiler, mahkemelerdeki sorguların da, askeri savcıların da işkence köşkünde bulunduklarını iddia etmişlerdir. Askeri savcılar ise bu konudaki gerçekleri kabul etmemişlerdir. Hatta, biz bu konuda Askeri Savcı Nevzat Çizmeci'yi 2 Ekim 1973 tarihinde, İstanbul Sıkıyönetim 3 No'lu Mahkemesine verdiğimiz dilekçe ile istinkâfa çağırmıştık. Çizmeci, savımızı kabul etmedi ve çekilmedi.

Bugün siz, «bazı askeri savcıların» Zihni Paşa Köşkündeki «çalışmaları sık sık izlediklerini» beyan ediyorsunuz?

Diğer izleyicilerin adlarını verdiğiniz halde, bunları açıklamıyorsunuz? Neden? Kimdi bu askeri savcılar?

Talihsiz bir rastlantı, bu askeri savcılardan birinin Naci Gür olduğunu ortaya çıkardı. Bildiğiniz gibi, basına yansıyan ve tekzip edilmeyen haberlere göre bu kişinin MİT görevlisi olduğu da ortaya çıktı.

Bir idari örgüt içinde, Anayasa'nın kuvvetler ayrılığı ilkesi hiçe sayılarak kurulan bu ilişki, adalet adına dehşet verici olsa gerektir.

Askeri Savcı Nevzat Çizmeci'nin, şirketlerinin çoğunun sermayesi Amerikan Casusluk Kuruluşu olan AID'nın da katkısı bulunan bir bankadan alınan kredilerden oluşan bir holdingte görev aldığını gazeteler yazdı. Bu haber doğru mudur?

Zihni Paşa köşkü ziyaretçileri arasında Askeri Savcı Selahattin Fırat, Nevzat Çizmeci, Süleyman Tekkeci var mıydı?

7. Sıkıyönetim mahkemelerinden DGM. yargıçlıklarına atanan kişilerden hangileri Zihni Paşa Köşkünün ziyaretçileri arasında idi?

8. Sıkıyönetim Adli Müşavirliğinde «ilminden» yararlandığınız Prof. A. Ö. ile hangi gazetecilere, köşkteki, vatan kurtarmak için yaptığınız büyük özveriyi (!) gösterdiniz?

9. Zihni Paşa Köşkü için yapılan masraflarla, geceli gündüzlü, çalışan personele hizmetleri karşılığı ne zaman, hangi ödeneklerden, ne miktar ödenmiştir?

10. Bu köşkte görev alan askerlerin bugün sorguya çekildiklerini varsaydığımızda, sonucun ne olacağını tahmin ediyorsunuz?

11. Açıklamalarım üzerine köşkü neden terketmek gereksinimi duydunuz?

12. Görev esnasında:
MİT'ten:
E.Ö., H.A., S.Y., A.A., C.A., M.A., F.İ., Ö.K., H.T., O.O., ve Emniyetten, M.Ç., İ.A., G.D., Ş.B., M.D., K.K., ile nerede, ne zaman, hangi amaçla çalıştınız?

Bu kişilerle, ilişkilerinizin yasa sınırları içinde olduğunu iddia edebilir misiniz?

(Devam edecek)

---

tırmık

AYDIN ENGİN

VERGİ ÜSTÜNE - 3

Kalkınma reçetesi

Yedek Subay Öğretmenlik yaparken tanıştığımız bir köylü arkadaşımız vardı. Doğu Anadolu'nun yüksek bir dağ köyünde, Fırat ırmağının kaynaklarında, uzun ve karlı kış gecelerinde kalkınma reçeteleri üretirdi.

Muzip, buluşlu, bilişliydi. Galiba biraz da aklının bir kaç tahtası eksiklerdendi. O yüzde buluşlarının ve bilişlerinin içinde işe yararını biz pek görememiştik.

Kalkınmanın finansmanı için devlete gereken «parayı» bir gün şöyle bulmuştu:

— Bak Öğretmen Efendi kardeşim, bu memlekette, köylüsü kentlisi nüfus kağıdı olmadan yaşayabilir mi?

— Yaşar tabii. Niye yaşamasın?

Cehaletimize acıyıp baktı yüzümüze:

— Öğretmen anlaşılan senin hastaneye, mahkemeye, resmi baytara, Ziraat Bankasına hiç yolun düşmemiş. Devlet kapısına sen hiç yüz sürmemişsin besbelli. Besbelli ki nüfus kağıtsız, bizim insanımızın yaşayabileceğini umarsın. Töbe vallaha, sudan çıkmış alabalık gibi sefil olur bizim insanımız, iç cebinde nüfus kağıdı yoksa.

— E, peki, yaşayamaz diyelim. Ne olmuş yani?

— Ne olmuşu var mı be öğretmen. Bir kanun. Bütün nüfus kağıtları mülga. Bir ay içinde herkes başvurup yenisini alacak.

— E, diyelim ki oldu. Sonra?

— Sonrası öğretmen, yenisi alınacak ama tanesi 200 kaymeden.

— Ne?

— Nesi, fesi yok. «iki yüz banknotu bastırmayan nüfus kağıtsızdır», deyip çıkacaksın. Bu millet ne yapar eder, bir nüfus kağıdı edinir kendine.

Sabrımız taşmıştı:

— Anladık. Peki. Ne olur yani?

— Hesaplasana öğretmen. 32 milyon kişi. Her biri iki yüz liradan... Var hesapla...

Duraladık. Üsteledi.

— Hesapla.

Hesapladık:

— Altı milyar, dört yüz milyon lira.

Gayet sakin noktaladı:

— İşte sana para. Kurtuldu memleket.

★

Vergi üstüne yazarken, bu hikaye nerden çıktı?

Sık sık duyarız:

— Eğer bu memlekette, işadamları, esnaf, bakkal, çakkal, manav, kasap, fabrikatör, toptancı, perakendeci, şucu bucu vergisini tam olarak ödese... Öhööööö, bu memleket çoktan kalkınmıştı.

Hayır efendim. Kalkınmamıştı.

Mahalle kahvesi reçeteleriyle memleket kalkındırılmadı daha yeryüzünde. Tıpkı:

— Bu memleketin başına eli sopalı biri lazım. Gık diyene basacaksın sopayı, hık diyeni sallandıracaksın işte. Bak nasıl iki günde memleket güllük gülistanlık oluyor, anarşi filan dediklerinin köküne kibrit suyu ekiliyor... diyenlerin reçeteleriyle hiç bir şeyin düzelmediği gibi. Olsa olsa demokrasinin bol bol ırzına geçildiği gibi...

Kanımızca sorun salt vergilerin toplanmasında değil. Hatta vergi miktarlarının artırılmasında da değil. Hattanın hattası, vergi yükünün, yoksullardan zenginlere kaydırılması da tek başına çözüm değil.

Önemli olan devletin elinde toplanan vergi gelirlerinin:
Nereye,
Nasıl,
kimin çıkarına,
ne için?
kullanılacağıdır.

Yani «iktidar»ın kimden yana olduğundadır.

Çizgilerle Manifesto
karl marks - friedrich engels

ÇİZGİ: RO MARCENARO

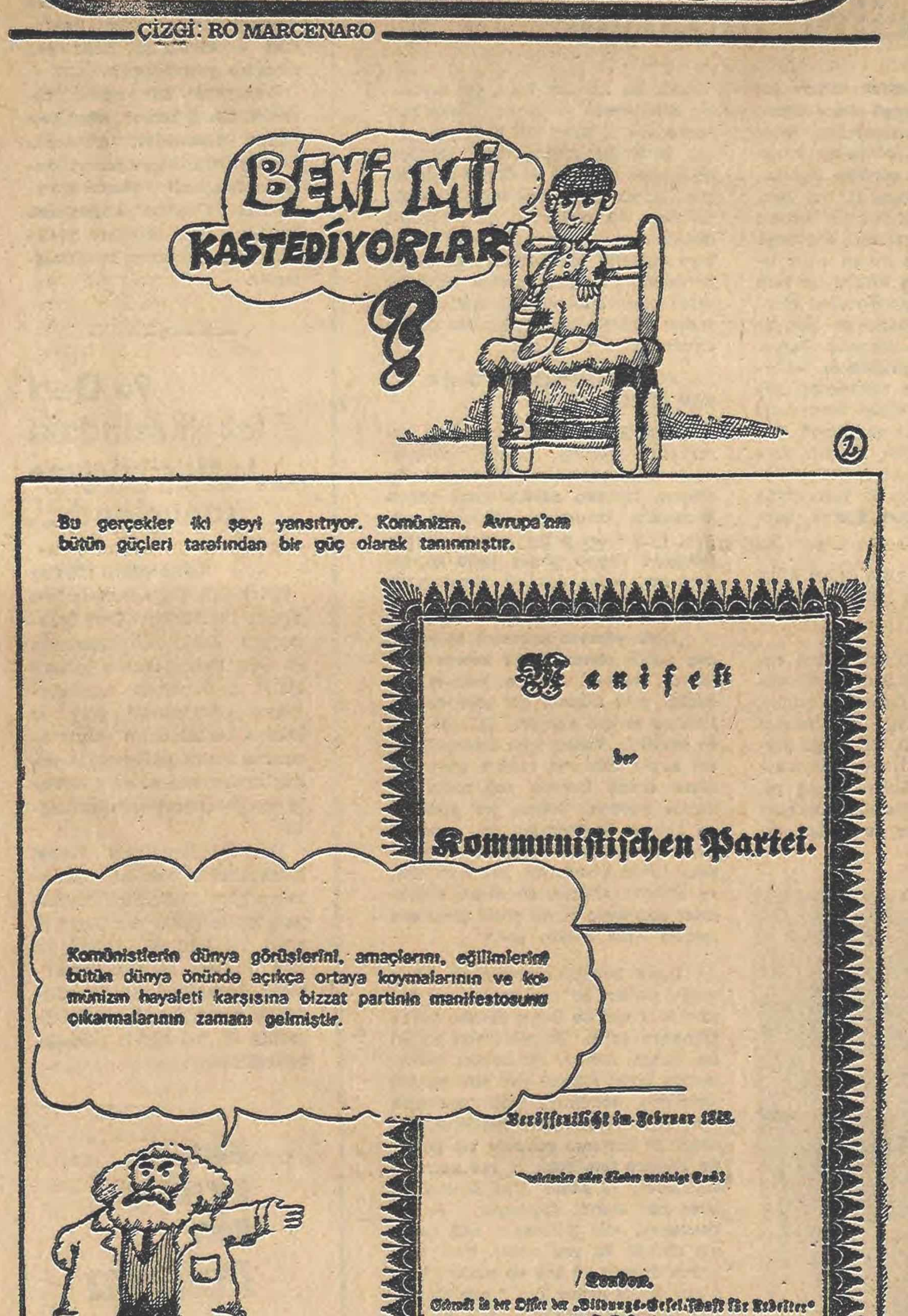
BENİ Mİ KASTEDİYORLAR ?
②
Bu gerçekler iki şeyi yansıtıyor. Komünizm, Avrupa'nın bütün güçleri tarafından bir güç olarak tanınmıştır.
Manifest der Kommuniſtiſchen Partei.
Veröffentlicht im Februar 1848.
London.
Komünistlerin dünya görüşlerini, amaçlarını, eğilimlerini bütün dünya önünde açıkça ortaya koymalarının ve komünizm hayaleti karşısına bizzat partinin manifestosunu çıkarmalarının zamanı gelmiştir.
5

(Devam Edecek)

TÜRK NAZİLERİ 1965-1973 (3.bölüm)

ENDER KAMİL BOYACI

-14-

Abdi İpekçi Türkeş'e itiraf ettiriyor...

Komando başkumandanı Türkeş, partisinin oylarında % 35 oranında bir artış olduğunu belirterek % 35'den de çok artış beklediğini açıklamış ve «seçimlerden önce çeşitli yerlerde yaptığımız temaslar köylerde, ilçelerde, illerde yaptığımız temaslar, toplantılar çok büyük ilgi görüyordu. Binlerce vatandaş tarafından karşılanıyorduk, uğurlanıyorduk. Toplantılarımız, mitinglerimiz çok ilgi gördü. Bunlar birer alametti» buyuruyorlar. Türkeş, halkımızın tiyatroyu, meddahları pek güzel seyrettiğini ve tiyatrocu-ortaoyuncusu -Meddah-soytarı takımını alkışlayıp teşvik ettiğini bilmediği için gittiği yerde gördüğü ilgiyi seçimlerde oyların artacağına alamet sayıyor. Kendi uydurma doktrinine (Dokuz ışık) halkın inanacağını sanan başbuğ, «Kuvvetli idare, Kuvvetli Hükümet» isteyen halktan söz ediyor. Halkın istediği o kuvvetli idare, kuvvetli hükümet haşa ve asla Türkeş çetesinin diktası biçiminde oluşacak Nazi Devleti hükümeti değildir ki Türkeş efendi vatandaşın A.P.de ve o günkü C.H.P. de aradığını bulamadığını ileri sürüp bundan kendine pay çıkarsın!...

Pek çok eşitlikçi Başbuğ «Edirne'den Kars'a kadar bütün Türk halkını içine alan bir sosyal yardımlaşma ve güvenlik teşkilâtı» kurmaktan söz ediyor.

«Bize göre Türkiyenin kendi gerçekleri vardır, kendi şartları vardır. Bu gerçekleri bu şartları dikkate almak ve modern ilmi tekniği de önder olarak kabul ederek yüzde yüz yerli millî (?) sistem getirmek lâzım» diyen Türkeş'e mülakatçı İpekçi, o «yüzde yüz yerli millî sistem»in faşizm olduğunu ileri sürenler bulunduğunu söyleyince Türkeş, derhal tevil ve inkâr yoluna saparak, «Faşist İtalyada uygulanan sistemin tek tip, mecburî sendikacılık olmadığını, orada korperasyonların olduğunu, kendi sendikacılık görüşlerinin faşizmle ilgisi olmadığını» ileri sürüyor. Türkeş, «Müşterek iş münasebetlerinin Hukukî disiplini» adı altında 3 Nisan 1926 da çıkan 563 sayılı faşist yasa ile kendi sendikacılık görüşlerinin benzeştiğini niye inkâr ediyor?

Abdi İpekçi soruyor: «Efendim, bir de tartışması çok yapılmış «Komandolar» meselesi vardı. Benim bildiğim kadarı, siz komandoları gençliği kötü alışkanlıklardan uzak tutmak, iyi yetiştirmek amacıyla kurduğunuzu belirtiyorsunuz. Gerçekten de bu amaca bakıldığında bir sakınca görmemek lazım. Ancak bu örgütlenme bir siyasî partiyle ilgili olduğu zaman, bu örgüt bir siyasî parti tarafından yönetildiği zaman, sade gençliği kötü alışkanlıklardan uzak tutup iyi eğitmek, iyi yetiştirmek amacıyla kalmıyor, bir siyasî parti ile beraber çalışan, aktif bir gençlik örgütü halini alıyor. O zaman da o iddialar ortaya atılabiliyor. Bu husustaki düşünceleriniz?»

Türkeş: «Efendim, şimdi bütün siyasî partiler her memlekette meşru baskı gruplarını ele geçirmeye çalışırlar. Bu meşru baskı gruplarıyla çeşitli zinde kuvvet teşekkülleriyle işbirliği yaparak İKTİDARA GİDEN YOLU kendilerine açmaya çalışırlar. Milliyetçi Hareket Partisine gelinceye kadar diğer siyasî partilerin geçmiş yıllarda gayet aktif gençlik organizasyonları olmuştur. Bunlar büyük sokak hareketleri yapmışlardır, mitingler yapmışlardır. Hattâ birçok taşkınlıklar da yapmışlardır. Yâni gençlik örgütlenmesinde Milliyetçi Hareket Partisi bu işi ilk yapmış olan bir parti değildir. Her parti onu yapıyor ve yapmaya çalışıyor ve yapmak da istiyor. Yalnız onlar bu örgütlenmeyi yaparken sadece gençlerin kendi siyasî günlük amaçlarını bir hizmet vasıtası olarak kullanmayı düşünmüşlerdir. Bunun ilerisinde gençleri gelecek için daha kuvvetli, daha kültürlü, daha uyanık ve memleket idaresinde sorumluluklarını başariyle yüklenecek bir duruma getirmeyi düşünmemişlerdir. Kısa hedefi kendi şeyleri için düşünmüşlerdir. Bugün de var teşkilâtları, BİZİM KADAR MÜESSİR TEŞKİLAT YAPAMIYORLARSA TABİİ O, ONLARIN KENDİ BÜNYELERİNDE ARAMALARI İCABEDEN BİR NOKSANLIKLARIDIR. Biz de diğer siyasî partiler gibi gençlik örgütleri yaptık, yapıyoruz. Bunda çeşitli maksadımız var; bir defa gençler çoğunlukla biliyorsunuz kahvelerde, oyun salonları, langırt salonlarında, diskotekelerde, efendim kumarhanelerde, birçok yerlerde kötü alışkanlıklara mâruz kalıyorlar. Bunları önlemek, onlara kültürlerini arttıracak eğitimler vermek, bir de bedenlerini geliştirecek spor yaptırmak, spor hareketleri yaptırmak ve bu arada bir de ONLARI MEMLEKETTE YAYILMA İSTİDADI GÖSTEREN KOMÜNİST FAALİYETLERİNE KOMÜNİST FİKİR HAREKETLERİNE KARŞI TEŞKİLATLANDIRMAK, uyandırmak maksadını güdüyoruz. Bununla beraber bunları tatil zamanlarında köylere göndermek, memleketi kendilerine tanıtmak ve köylüye yardımcı olmaya alıştırmak için de çalışıyoruz, bunları da yapıyoruz. Ve bu arada tabii ki bunların varlığını PARTİMİZİN İKTİDAR İSTİKAMETİNDEKİ ÇALIŞMALARINDA FAYDALI OLMAK İÇİN DE KULLANMAYI DÜŞÜNÜYORUZ!

Abdi İpekçi soruyor: «Ne gibi?»

Türkeş: Meselâ, köylere göndereceğiz, kasabalara göndereceğiz. Aynı zamanda bunlar bizim ideolojimizin, bizim fikriyatımızın, programımızın propagandasını, tanıtılmasını yapacaklardır.»

İKTİDARA GİDEN YOL'un sokaktan, zorbalıktan geçtiğini ima ediyor Türkeş... Sanki M.H.P. çetesi dışındaki siyasî kuruluşların da komando kampı veya benzeri yerleri varmış gibi, «her parti onu yapıyor» diyor.

Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, 1973 seçim sonuçlarına ilişkin radyo ve TV. konuşmasında, «... Türk toplumunun içinde de gaflet ve dalâlet içinde bulunanlardan, şöhret ve ihtiras peşinde koşanlardan, gençliğin boş bırakılmış temiz ve engin heyecanından yararlanan düşmanların yarattığı tehlike» den söz etmektedir. Kimdir bu iç tehlike? Gençliğin bir kısmını kandırıp ayartarak, kendi menfur amaçları için maşa gibi kullanan Türkeş'ten başkası olamaz bu iş tehlike! «Bunları (gençliği) partimizin (doğrusu çetemizin» iktidar (açıkçası Nazi rejimi) istikametindeki çalışmalarında faydalı olmak için de **KULLANMAYI** düşünüyoruz.» diyor Türkeş. Açık konuşuyor... **«Kullanmak»** sözcüğüne dikkat gerek. Yâni kızgın kestaneyi ateşin üzerinden almak için maşa olarak kullanmak...

ABDİ İPEKÇİ, TÜRKEŞ'E İTİRAF ETTİRİYOR:

İpekçi: «Yâni komando denen gençlik gruplarında bunun propagandası için ..

Türkeş: «Bunun (yerli (!), millî görüşün) propagandası için ve gençlerin komünist propagandaların esiri olmaması, onların eline geçmemeleri için çalışıyoruz. Bunda birçok faydalar görüyoruz. Bir defa bunlar üç beş sene sonra memleketin aydınları olacaklar, avukatı olacak, hâkim olacak, kaymakamı olacak. **Bizim fikriyatımızla** (doğrusu: Nazizm'le) **yetişmiş genç kaymakam olacak, doktor olacak.** BU BİZİM İKTİDARIMIZI DA SAĞLAM ADIMLARLA BİZE TEMİN ETMİŞ OLUR. Bu düşünce ile hareket ediyoruz...»

YARIN

1969'LARDA TÜRKEŞ ERBAKAN'IN VE AP'NİN CAN DÜŞMANI GÖRÜNÜYORDU

★ DİSK 7. Bölge Temsilcisi Sebahattin Topuz işten atılan işçilerin işbaşı yaptığını açıkladı.

Kemitaş işçilerinin savaşımını başarıyla sonuçlandı

★ SEBAHATTİN TOPUZ, KEMİTAŞ İŞÇİLERİNİN MADEN-İŞ SAFLARINDAKİ SAVAŞIMININ ONUR VE DERS VERİCİ OLDUĞUNU BELİRTTİ...

SAMSUN (İSTA)

Türkiye Maden-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Kemitaş'ta bir süre atılan işçilerin tekrar işe alınmaları üzerine açıklamada bulunan **DİSK 7. Bölge Temsilcisi Sabahattin Topuz,** Kemitaş işçilerinin örgütlü savaşımının başarıya ulaştığını belirtmiştir.

Bir süre önce toplu olarak işten çıkarmaların olduğu Kemitaş'ta başarının sağlandığını belirten **DİSK 7. Bölge Temsilcisi Topuz,** işten çıkarmaları düzenleyen Genel Müdürün görevden alındığını, yeni Genel Müdür ile görüşmelerin yeniden başlatıldığını açıklayarak şunları söylemiştir:

«Kemitaş'ta toplu olarak işten çıkarılan işçiler üzerine baskı uygulamaları yapılmış ve buna karşın işçiler Maden-İş Sendikası'nın saflarından sökülememiştir. 50 kadar arkadaşımıza çıkışlarını veren eski Genel Müdürün görevden alınmasıyla görüşmelere başlanmış, işten çıkarılanların büyük bir bölümü yeniden işlerine dönmüşlerdir. Toplusözleşme görüşmeleri 2. aşamasına dayanmıştır. Buradaki kötü çalışma ve yaşam koşullarını büyük ölçüde düzeltecek bir sözleşme bağıtlamanın hedef olduğunu söylemek isteriz. Vurgulamak istediğimiz diğer bir konu da Kemitaş işçilerinin Maden-İş saflarındaki savaşımı onur ve ders verici olduğu gereğidir.»

★ DAYSAL, KAPİTALİST DÜZENDE TOPLUSÖZLEŞMELERLE SÖMÜRÜYÜ ORTADAN KALDIRMANIN OLANAKSIZ OLDUĞUNU VURGULADI.

Bunalım emekçi ücretlerini törpülüyor

★ ESEM VE ELEKTROPAK'DA İLERİ HAKLAR GETİREN TOPLUSÖZLEŞME BAĞITLANDI...

İSTANBUL (İSTA)

Maden-İş Sendikası Genel Başkanvekili ve Toplusözleşme Dairesi Başkanı Kemal Daysal toplusözleşmelerle elde edilenlerin kapitalist bunalımın etkisiyle hızla eridiğini ve toplusözleşmelerin ancak sömürüyü sınırlayabileceğini açıklamıştır.

Sendikanın Esem ve Elektropak'ta yeni dönem toplusözleşme imzalaması üzerine basına açıklamada bulunan **Kemal Daysal,** bağıtlanan sözleşmenin ileri düzeyde bir sözleşme olduğunu belirtmiş, ancak bunun işçilerin yaşamında önemli değişimler sağlayacak düzeyde olmadığını vurgulamıştır. **Daysal, «ülke ekonomisindeki bunalımın işçiler tarafından yüklenilmiş olması bunun nedenidir»** diyerek şunları açıklamıştır:

«Artan enflasyon, ardı kesilmeyen devalüasyonlar emekçilerin aleyhine işleyen vergi sistemi toplusözleşmelerle elde edilen maddi kazanımları kısa sürede eritmektedir. En iyi toplusözleşmelere karşı mevcut ekonomik koşullar işçilerin reel gelirlerini hızla törpülemektedir. Böylesine bir ekonomik düzen sürereken sömürüyü ortadan kaldırmak olanaksızdır. Bu nedenle sınıf sendikacılığının kararlı savunucusu ve uygulayıcıları olarak bir yandan daha ileri toplusözleşmeler yapmak savaşımımızı sürdürürken diğer yandan sömürüyü ortadan kaldırmak yolunda verilen barış, toplumsal ilerleme ve sosyalizm savaşımımızı gündemimizden düşürmeyeceğiz.»

Esem ve Elekropak'ta bağıtlanan yeni dönem sözleşmeyle saat ücretlerine birinci yıl için 13; ikinci yıl için 13.50 lira zam alınmış; asgari ücret, yasal asgari ücrete 15 lira ek yapılmakla arttırılmıştır. Çalışma süresinin 46.5 saate indirildiği; ikramiyelerin 4 maaşa; yakacak ödentisinin 4500 liraya çıkarıldığı toplusözleşme, gece zammını saat ücreti olarak 300 kuruş olarak belirlemiştir. Ayrıca sözleşme diğer kalıcı ve ekonomik kazanımları içermektedir.

Toplusözleşmeler konusunda açıklamada bulunan Maden-İş Sendikası Genel Başkanvekili ve Toplusözleşme Dairesi Başkanı Kemal Daysal, toplusözleşmelerle elde edilen kazanımların bunalımın etkisiyle eritildiğini belirtti.

Çukurovalı tarım işçileri yine sefaletle başbaşa bırakıldı

★ TARIM İŞÇİLERİNİN ÜCRETLERİNİ BELİRLEYEN KOMİSYON BU YIL DA İŞÇİLER YARARINA KARARLAR ALMADI

ADANA (THA)

Çukurova tarım işçilerinin asgari ücreti saptanmış ve tarım işçilerinin sefalet ve güç koşullar altında çalışmasında yeni hiç bir değişim yapılmamıştır.

Türk-İş üyesi Tarım-İş Sendikası yetkilisi yanında İş ve İşçi Bulma Kurumu, Çiftçi Birliği, Ziraat Odası, SSK ve Tarım İşverenleri Sendikasının ve Adana Valisinin oluşturduğu komisyon bu yıl ücretleri 90 lira olarak saptamıştır. Ancak bu yıl getirilen tek bir yenilik 16 yaşının altında çalışan işçide ayni asgari ücretten çalışacaktır. Komisyon ayrıca Elçilik konusunu da hükme bağlamıştır. Yeni kararda elçilerin 80 lira üzerinden yüzde 10 elçilik ücreti almaları kararlaştırılmıştır. Ayrıca alınan karara göre işçilere yemek ücreti veya yemek verilmeyecektir.

Sanayi işçilerinin çoğunluğu sigortadan çıkarılıyor

★ KALFA ÇIRAKLAR SORUNLARININ ÇÖZÜMLENMESİNİ İSTİYOR

KAYSERİ (İSTA)

Kayseri sanayiinde çalışan Kaportacı Oto boyacı Motor tamircisi ve diğer sanat dallarında bulunan bir grup kalfa, kendilerinin işverenler tarafından sigortadan kaçırıldıklarını, sigorta memurlarının gelmesi ile birlikte dükkanlardan bir süre için uzaklaştırıldıklarını söylemişlerdir.

Halen sanayiide hayati tehlike bulunan bir çok işyerinde sigortasız kalfanın ve hatta ustanın bulunduğunu söyleyenler, durumun defalarca Çalışma Müdürlüğü ve Sigortaya bildirildiğini, fakat ilgilenilmediğini ileri sürmüşler, özetle şöyle demişlerdir.

«Biz şikayetimizi yapıyoruz ama işveren nasıl duyuyorsa duyuyor. Sigorta memurunun ne zaman geleceğinden haberdar oluyor işveren. Sonra tabii bize dükkanda durmamamızı veya şehir dışında iş gösterip gönderiyor. Bu nedenle kaçırıyor sigortadan. Dökümhanelerde, zehirli oto boyahanelerinde çalışan arkadaşlarımızın geleceği ne olacak. İş veren kızdımı hemen kapı dışarı bırakıyor bizleri» demişlerdir.

Sanayiiden çıkan işlerin gerçek sahiplerinin kendileri olduğunu söyleyen kalfalar, Çalışma ve Sigorta Müdürlüğünü suçlamışlar, durumu ilgili Bakanlıklara bildireceklerini söylemişlerdir.

★ YOL-İŞ'İN KARAYOLLARI SÖZLEŞMESİ SÜRÜYOR.

★ TIĞLI, ÇALIŞMALARIN PARASAL KONULARA DAYANDIĞINI AÇIKLADI...

“KARAYOLLARINDA GREVE ÇIKILABILIR,,

★ SENDİKA ÜCRETLERDE VE DİĞER PARASAL KONULARDA ÖNEMLİ ARTIŞLAR İSTİYOR...

İSTANBUL (İSTA)

Türk-İş'e bağlı Yol-İş Federasyonu'nun yapıcılık işkolundaki kamu kuruluşları işyerlerinde yürüttüğü toplusözleşmenin son aşamasına gelindiği açıklanmıştır.

İstanbul Yol-İş Sendikası Genel Sekreteri **Cengiz Tığlı**'nın İSTA Ajansı'na yaptığı açıklamada toplusözleşme görüşmelerinin parasal konulara dayandığını, Genel Müdürlükler düzeyinde yürütülen toplusözleşmenin Federasyon tarafından 62 değişiklik önerisi ve 5 yeni talep getirdiğini belirtmiştir. **Tığlı,** varılan son aşamayı şöyle belirtmiştir:

«İki önemli konu var önümüzde. Bunlardan birincisi parasal konular, diğeri çalışma yaşamının düzeltilmesi konularıdır. Yani işçilerin yönetime katılmaları konusudur. Sözleşmenin ilk safhasında bu iki konu görüşülmüştür. Öyle sanıyorum ki, bu konudaki isteklerimiz yüz de seksen kabul edilecektir. Şimdi sözleşmenin parasal konulardaki aşamasına gelmiş bulunuyoruz. Dileğimiz odur ki bizi greve götürecek olumsuz tavıra girilmez, Sözleşme istediğimiz şekilde sonuçlanır.»

Yargıtay Adana Tekel'deki yetkiyi bozdu

ADANA (THA)

1641 işçinin çalıştığı Tekel Adana Sigara Fabrikasında toplusözleşme yapma yetkisini Türk-İş'e bağlı Tek. Gıda-İş Sendikasına veren Adana İş Mahkemesi kararı DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikasının itirazı doğrultusunda **Yargıtay'ca bozulmuştur.**

Edinilen bilgiye göre Adana İş Mahkemesi 22 Mayıs Pazartesi günü yapacağı duruşmada Yargıtay'ın bu kararını ele alacaktır.

YENİ ÇELTEK'TE GREVE ÇIKILIYOR

DİSK'e bağlı Yeraltı Maden-İş Sendikası 2 bin işçinin çalıştığı Yeni Çeltek Linyit işletmesi ile bu işletmeye bağlı Sorgun ve Cizvre işyerlerinde grev kararı almıştır.

Yeraltı Maden-İş Sendikası 5 ay önce işveren durumunda olan Yeni Çeltek ve Madencilik Anonim Şirketi ile toplusözleşme görüşmelerine başlamış ancak, bu görüşmelerde bir anlaşmaya varılmamıştır. Konu uzlaştırma kuruluna götürülmüş uzlaştırma kurulunun kararı taraflarca benimsenmemiştir. Bu durum karşısında sendika Çarşamba günü saat 16.00'dan sonra geçerli olmak üzere grev kararı almıştır. Sendika Genel Merkezinden edinilen bilgiye göre anlaşmaya varılamazsa grev kararı uygulamaya konulacaktır.

Demokratik Örgütlerden Haberler

ÇAĞDAŞ ECZACILAR DERNEĞİ KURULDU..

İzmirli Eczacılar bir çatı altında toplanarak **Çağdaş Eczacılar Derneği**'ni kurmuşlardır. Basına yazılı bir açıklama yapan dernek kurucuları, kuruluş amaçlarını açıklamışlar ve kısaca şunları söylemişlerdir: **«Bugüne dek ülkemizdeki eczacılar, kendi sorunlarına sahip olabilecek yeterli ve sağlıklı bir örgütlenme düzeyine ulaşmamıştır. İşte bu açığı kapatmak, eczacılar olarak sorunlarımıza sahip çıkmak, onları kamuoyuna benimsetmek, güvence altına almak, ekonomik ve demokratik mücadelemizi daha da yükseltmek için İzmir Çağdaş Eczacılar Derneği adlı örgütümüzü kurduk.»**

TÖB-DER TRABZON ŞUBESİ BAŞKANI: CUMHURİYET ORTAOKULU'NU YAKMAK İSTEYEN, CUMHURİYET DÜŞMANLARI YAKALANMALIDIR..

Cumhuriyet Ortaokulu'nun yakılmak istenmesi ve bu girişim üzerine öğretmenler odasının tamamen yanmasından sonra basına yazılı bir açıklama yapan TÖB-DER Trabzon Şubesi Başkanı Bekir Cebeci, **«Cumhuriyet Ortaokulu'nu yakmak isteyen Cumhuriyet düşmanları yakalanmalıdır»** demiştir.

Cebeci açıklamasında özetle şunları söylemiştir: **«Bu zorbaların peşini bırakmayacağız. Emniyet yetkililerinin, kentin göbeğinde bir okulu yakmaya çalışan bu insanlık düşmanı zorbaları en kısa zamanda yakalamalarını istiyoruz. Bu olayı açığa çıkarmak için tüm gücümüzle çalışacağız.»**

TÜTED MANİSA ŞUBESİ GENEL KURULU YAPILDI...

TÜTED Manisa Şubesi 2. Olağan Genel Kurulu yapılmıştır. Genel Kurulda yapılan seçimler sonucu Ragıp Pekdiker, İrfan Çetinkaya, Muzaffer Horoz Mustafa Aytekin, Recep İşbitiren ve Halit Ziya Angıner yönetim kurulu üyeliklerine getirilmişlerdir.

Kongrede, işçi-memur ayrımına son verilmesi, grevli--Toplusözleşmeli hakların alınması, Türk Ceza Kanunundaki anti-demokratik yasaların kaldırılması için mücadele verilmesi kararlaştırılmıştır.

★ AĞ FİYATLARININ HIZLA ARTMASININ YANISIRA BALIK NESLİNİN GİDEREK TÜKENMESİ KÜÇÜK BALIKÇILARIN AVLANMAYI BIRAKMALARINA NEDEN OLUYOR...

★ BALIKÇILAR TROLLE AVLANMADA BAŞI DEVLETİN ÇEKTİĞİNİ - İMRALI CEZAEVİ MOTORUNUN TROLLE AVLANDIĞINI SÖYLÜYORLAR...

Trol, kum kapanları ve ağ sorunu balıkçıların belini büküyor

«Daha bir ay önce kilosu 500 lira olan ağ bu günlerde 860 liraya satılıyor. Sadece ağmı ? Trolcülüğe ne demeli? Üstelik devlet trolcülük yaparsa. Kum kapanları ise ayrı bir dert.»

Tüm sorunlarını böye birkaç cümle ile özetleyiveriyor balıkçılar. Sonra uzağa, en uzağa artık balık vermeyen uzak maviliğe bakıyorlar dalgın dalgın.

Mudanya körfezi içinde küçük bir balıkçı köyü. Adı **Kapaklı.** Zeytin üreten, ama ürettiği ile geçinemediği için ekmeğini denizde arayan küçük bir kıyı köyü **Kapaklı.** Ekmeğini denizde aramaz dedik ya öyle kolay değil bu iş. Deniz hasis, deniz kıskanç ve deniz narin. İnciniveriyor en ufak bir kaba hareketle. Küsüyor. Ürün vermez oluyor yani. Buralarda küstürmüşler denizi. 10 verirken 1 verir olmuş artık. Trol çekmişler, dinamit atmışlar, kum toplamışlar incitmişler küstürmüşler denizi.

TROLCÜLÜĞÜ DEVLET YAPIYOR..

Kapaklılı Avni İbiş, diyor ki **«Haydi diyelim kişiler kötü. Ya devlet. Trol çekiyorlar harıl harıl. İmralı Cezaevinin balıkçı motoru her Allahın günü trol çekiyor. Taa boğazdan başlıyor, Çanakkaleye kadar. Cezaevi Müdürünün bundan haberi yok mu? Jandarma'nın bundan haberi yok mu? Devlet deniz yağmasının başını çekerse bu işin sonu nasıl olur.»** Ahmet dayı, Nihat, Okkalı Necmettin, İsmail İbiş, Avni İbiş'in sözlerine katılıyorlar. **«Gözlerimizle gördük»** diyorlar, **«İmralı Cezaevi motorunun trol çektiğini»** diyorlar, Balıkçıları zor duruma düşüren, balık yuvalarını dağıtarak neslinin tükenmesine neden olan işlerin birincisi buymuş ikincisi ise kum kapanları. Kum kapanlarından birincisi İstanbul Fenerbahçe'de ikincisi ise Boşburun açıklarındaymış. Bunlar bir yaraftan balık yataklarını bozarken bir taraftan da çıkardıkları gürültü ile balıkları ürkütüp Marmarayı terk etmelerine neden oluyormuş. Okkalı Necmettin eskiden 13 gün süre ile Marmara Denizi içinde kalan balık sürülerinin ürkerek 24 saat içinde Çanakkale boğazından Ege'ye açıldıklarını söylüyor.

1 AY ÖNCE 500 LİRA OLAN AĞIN KİLOSU BUGÜN 860 LİRAYA SATILIYOR...

Balıkçıların derdi yanlız trol değil. Birde ağ dertleri var. Ağ fiyatları son zamanlarda üstüste artmış. Balıkçılar 1 ay önce 500 liraya satılan ağın kilosunun bugün 860 liraya yükseldiği söylüyorlar. Üstelik bulunmuyormuş. Balıkçılar Türkiye'de ağ yapan iki firma bulunduğunu söylüyorlar. Bunlar Necipoğlu ile Gobay firmaları. Bu firmalar balık ağı üretimini tekellerinde tutuyorlar. İstedikleri kadar üretip, istedikleri fiyata satıyorlar. Balıkçılar **«fiyat artsın, karaborsa olsun»** diye bu iki firmanın anlaşmalı olarak **üretim yapmadıklarını** söylüyorlar. Ağ alabilmek için balıkçı ağalarından mektup götürmek gerekiyormuş. Ağ fabrikatörleri ile büyük balıkçılar, yani gırgır sahibi «Reis»ler ortak çalışıyorlarmış. Ağ üreticisi patronlar reislerin istediği kişilere ağ veriyormuş.

KÜÇÜK BALIKÇILAR TEKER TEKER İŞ BIRAKIYOR...

Trolcülük, kum kapanları, ağ karaborsası derken, küçük balıkçılar canlarından bezmişler. Kimi işini bırakmış, takasını satmış almış başını İstanbul'a, Ankara'ya, Bursa'ya gitmiş. Kimisi de gırgır sahibi büyük Reislerin yanına girmiş tayfa olarak. Ama acı, keder, sömürü bitmemiş, aksine yoğunlaşmış.

«Reis yanında çalışmak kolay mı, pay sahibi olarak? Reis isterse verir isterse, vermez. Sigorta yok. İş güvenliği yok. Düzenli bir gelir arama. Reis ne verirse eyvallah. Reis ne derse eyvallah. Yoksa kapı dışarı. Binersin reisin takasına şansın yaver giderse üçbeş kuruşla sağ salim dönersin yuvana. Şansın iyi gitmezse ya kolunu ya bacağını en azından parmaklarını reisin gırgırında bırakırsın.» Böyle konuşuyor işte Avni İbiş, ve Ekliyor. **«Küçük çocukları çalıştırırlar sigortasız az bir payla itiraz edemezsin itiraz hakkın yok.»**

Diğer balıkçılar arasından büyüyerek sivrilen bir kaç balıkçı var buralarda. Hepsi de Gırgır denilen büyük teknelere sahip. Bu teknelerin değeri ise birkaç milyon. Bu balıkçı teknelerinde ücret sistemi yok pay sistemi getirilmiş, sömürüyü yoğunlaştırmak için. **Pay sistemi şöyle işletiliyor. Örneğin 20 tayfanın çalıştığı bir gırgırda avlanan tüm balık 70 eşit parçaya bölünüyor. 70 payın 20'si 20 tayfaya birer pay olarak dağıtılıyor. Bunun karşısında reis tekbaşına «Ağ payı» adı altında 20 pay alıyor. Yeni Reis bunun dışında 10 pay ağ motoru için, 6 pay yedek motor için, 1 pay da bot için alıyor. Böylelikle 20 pay 20 tayfaya dağıtılırken, 37 paya tek başına reis el koyuyor. Geri kalan 4 pay ise ahçılar ve tamircilere dağıtılıyor.**

Balıkçılıktaki yoksulluk, Balıkçılıktaki sıkıntılar, balıkçılıkdaki sömürü işte böylesine yoğun. İşte böylesine acımasız. Direniyor balıkçılar tüm bunlara karşı, desteksiz ve yanız ama nereye kadar. Bunu zaman gösterecek elbette...

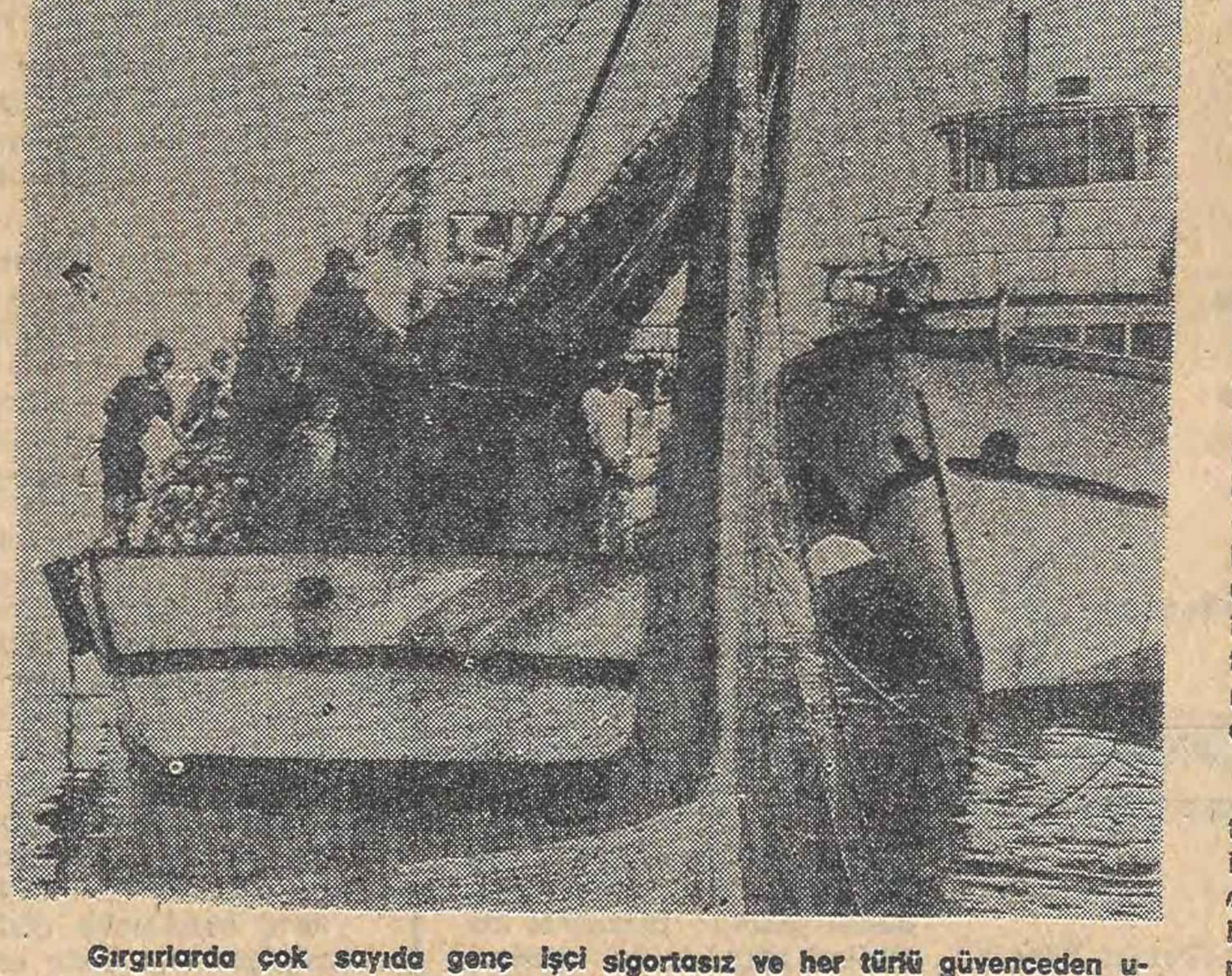

Gırgırlarda çok sayıda genç işçi sigortasız ve her türlü güvenceden uzak çalıştırılıyor. Resim'de önde reis - arkada ise genç tayfalar görülüyor.

Otoban yol inşaatında direniş başladı

İZMİT (A.A)

Hereke ile Yarımca arasında Otoban Yol inşaatında çalışan 450 işçi Müteahhitin kendilerine üç aydır haklarını ödemediğini belirterek direnişe geçmişlerdir.

Karayolu kenarında oturarak direnişlerini sürdüren işçiler önümüzdeki günlerde ücretlerinin ödenmemesi halinde İstanbul Ankara karayolunu Trafiğe kapayarak İzmit'e kadar protesto yürüyüşü yapacaklarını bildirmişlerdir.

---

96 Deri fabrikasındaki toplusözleşme sonuçlandı...

İSTANBUL (İSTA)

Türk-İş'e bağlı Deri-İş Sendikası ile Türkiye Deri İşverenleri Sendikası arasında 96 Deri Fabrikasında çalışan işçiyi ilgilendiren toplusözleşme görüşmeleri grev ve lokavt kararlarının alınmasından sonra anlaşmayla sonuçlandırılmış ve dün törenle toplusözleşme bağıtlanmıştır.

Deri-İş Sendikası Genel Merkezinden yapılan açıklamaya göre 2500 işçiyi kapsayan toplusözleme ücretlere birinci yıl için 65; ikinci yıl için 70 lira zam getirmektedir. İkramiyelerin 75 gündeliğe çıkarıldığı toplusözleşmenin iki yıl süreli olduğu belirtilmiştir.

BİR
EKMEK
BİR
Politika

ikisinden de
"vazgeçilemez"

«Türkiye NATO'nun sınır muhafızı değildir»

(Baştarafı 1. Sayfa'da) belirten Başbakan Ecevit, «Amerikan silah ambargosunun ya devam edeceğini, ya da kaldırılacağına» dikkati çekmiş. Buna göre, Türkiye'nin savunma kavramında değişiklik yapılmasının gerektiğini» söylemiştir.

Ecevit, Türkiye'nin silah satın alan NATO ülkelerinin başında yeraldığını, ancak Federal Almanya'ya cephane sattığını hatırlatarak, bu gerçeğin yeni bir fikre yolaçtığını anlatmıştır. Bunun, Türk silah sanayiinin Türkiye ile Federal Almanya işbirliğiyle kurulması olabileceğini belirten Ecevit, «Böylece Türkiye bir silah satıcısı ülke durumuna gelebilecektir» demiştir.

TÜRKİYE NATO'NUN SINIR MUHAFIZI DEĞİLDİR

Ecevit konuşmasını şöyle sürdürmüştür:

«Türkiye NATO'nun sınır muhafızı değildir. Türkiye, 2. Dünya Savaşından bu yana demokrasinin yaşamakta olduğu ender gelişme yolundaki ülkelerden biridir. Demokratik dünya, Türkiye'nin durumunu değerlendirmelidir. NATO ülkeleri ekonomik yardıma ihtiyacı bulunan Türkiye'ye gereken yardımı sağlamalıdır.»

TÜRKİYE-AET İLİŞKİLERİ

Türkiye-AET ilişkilerine değinen Ecevit şunları söylemiştir:

«Türkiye ile AET arasındakı ticari alışverişlerde bir dengesizlik vardır. Bu dengesizlik giderilmeli ve Türkiye'nin AET üyeliği sanayileşmesini hızlandıracak şekle dönüştürülmelidir.

AET, Türk işçilerinin 1976 yılından itibaren topluluk ülkelerinde serbest dolaşımına izin vereceğini vaadetmiştir. Ancak işsizliğin arttığı gerekçeleriyle, bu vaad yerine getirilmemiştir. Biz, AET'ye yük olmak niyetinde değiliz. Ancak verilen söz yerine getirilmeli, bu yapılamıyorsa, bunu telafi edecek yatırım olanakları Türkiye'ye sağlanmalıdır.

DETANT'A SAYGILIYIZ

Detanta saygılıyız, dünya barışını düşünüyoruz ve herşeye rağmen NATO'yu terketmeyi düşünmüyoruz Ancak Türkiye'nin müttefiklerinin de, Türkiye'nin savunma gereksinmelerine ilgi göstermeleri gerekir.

Yeni savunma kavramı silah ambargosunun kaldırılıp kaldırılmamasına bağlıdır.»

KIBRIS KONUSU

Konuşmasında Kıbrıs konusuna da değinen Ecevit. BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim'ı da eleştirmiş ve şunları söylemiştir:

«Aynı konuda, BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim'ın, Rumların, Türk önerilerini reddetmelerini yeterli görerek, toplumlararası görüşmeleri başlatmamasının göreviyle bağdaştığını sanmadığımı da ifade etmek isterim.»

ALMANYA'NIN EKONOMİK VE ASKERİ YARDIMI

Bir basın mensubunun F. Almanya'nın Türkiye'ye askeri ve ekonomik yardımda bulunması konusundaki vaadlerle ilgili sorusuna karşılık Ecevit, Schmidt'le, Türkiye'nin ekonomik ve askeri araç - gereç alanında karşılaştığı güçlüklerin çözümlenmesi için görüşmeler yaptığını söylemiş, Türkiye'nin, yeni savunma kavramını, henüz daha yeni geliştirmekte olduğunu hatırlatmıştır.

BORÇLARIN ÖDENMESİ İÇİN YENİ FORMÜL

Ecevit, Türkiye'nin kısa vadeli borçlarının ödenmesinin yeni bir formüle bağlanmasına, Almanların OECD ve uluslararası bankalar aracılığıyla katkıda bulunacaklarına işaret etmiş, askeri malzeme yardımı çerçevesi içinde Türkiye'ye Alman tankları verilmesi konusunun halen görüşülmekte olduğunu da bildirmiştir.

TÜRKİYE - FEDERAL ALMANYA ARASINDA 3 YILLIK SİLAH ANLAŞMASI VAR

Federal Almanya Savunma Bakanlığı sözcüsü Türkiye ve Federal Almanya arasında üç yıllık bir silah anlaşmasının varlığını doğrulamıştır. Bakan Hans Apel adına konuşan sözcü, şunları söylemiştir:

«Ancak herşeye rağmen ötedenberi bu alanda Federal Almanya'nın ABD'nin yerini dolduramayacağını belirttik.»

Ecevit Bonn'daki temasları sırasında Apel'le de görüşmüştür.

TÜRK - ALMAN BANKASI KURMAK İSTEYEN İŞADAMLARI

Öteyandan Federal Almanya'da bir Türk - Alman bankasının kurulması için çalışmalarını sürdüren bir grup işadamı bugün, resmi bir ziyaret için Bonn'da bulunan Bülent Ecevit'i ziyaret edecektir.

ECEVİT, PARTİ BAŞKANLARI, SANAYİCİLER VE SENDİKACILARLA GÖRÜŞTÜ

Bülent Ecevit dün sabah ikametine tahsis edilen Schlose Gymnisch Şatosunda Federal Ekonomik Bakanı Dr. Otto Graf Lambsdorff ile kahvaltı etmiştir. Ecevit ve Lambsdorff, kahvaltı sırasında iki ülke arasındaki ekonomik ilişkiler üzerinde durmuşlardır.

Başbakan Ecevit daha sonra CSU Başkanı Franz Josef Strauss ile Hıristiyan Demokrat Birliği Başkanı Dr. Helmut Köhl'ü ayrı ayrı kabul ederek kendileriyle bir süre görüşmüştür.

Başbakan Ecevit, Türkiye saatiyle 14.00'de, Helmut Schmidt ile program dışı yeni bir görüşme daha yaparak, kendisine veda edecek daha sonra da F. Alman işadamları ve sanayicilerinin onuruna verdiği yemeğe katılacaktır.

BONN (THA)

Ecevit, ABD Senatosu Dış İlişkiler Komisyonu'nun ambargonun kaldırılmasını 4'e karşı 8 oyla reddetmesi üzerine **«Türkiye ambargo ya da başka yoldan baskı altına alınamaz»** demiştir. Ecevit şöyle konuşmuştur:

«Şunu bütün dünyaya göstermeye mecburuz ve göstereceğiz ki, Türkiye ambargo ile veya başka bir yoldan baskı altına alınamaz. Türkiye'nin kendi savunması başka ülkelerin bu arada denizaşırı ülkelerin kongrelerinde alınacak veya alınmayacak kararlara bağlı olamaz. Türkiye tarihi boyunca kendi savunmasını sağlayabilmiştir. Kendi ulusal bağımsızlığını koruyabilmiştir. Bundan sonra da korumanın yolunu bulacaktır. Ve kendi güvenliğini ve bağımsızlığını korurken de dünya barışına katkısını yapacaktır.»

Uslerin

(Baştarafı 1. Sayfa'da) yoğunlaştırmıştır. Politik çevreler, halkın bu konuda yoğunluk kazanan istemlerinin, Ecevit Hükümeti üzerinde etkin bir politik zorlayıcı güç durumunda bulunduğunu, bu durumun ABD'ye karşı hükümetin esnek tutumunu zorlaştıracağını ifade etmektedirler.

KONGREDE BUNDAN SONRA NE OLUR?

ABD Senato Dış İlişkiler Komisyonunda alınan son «red» kararı ve bundan sonraki gelişmeler hakkında bir yetkili görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

«Senato Komisyonunda olumlu bir netice almanın güç olduğunu önceden de düşünüyorduk. Belki sekiz - sekizlik bir sonuç olabilirdi... Ama ambargonun kalkması taraftarı 3-4 kişi gelmemiştyir. Bir çeşit mesuliyetten kaçmış oluyorlar. Ancak bu red kararı yolların tamamiyle kapandığı anlamına gelmiyor. Senato Genel Kurulunda bir senatörün önerisiyle konu tekrar ele alınabilecektir. Ancak güç bir durum olduğu görülüyor. Aleyhimizdeki lobi ağır basıyor. Sonuç biraz da önümüzdeki haftalardaki gelişmelere bağlı. Hava hızla değişebiliyor.»

Dışişleri yetkilileri, Amerikan Kongresinde ambargonun kaldırılması için Türk tarafının Kıbrıs'ta Rumlarla masaya oturmadan önce, Waldheim'e verilen Türk önerilerini aşan yeni jestler beklendiği yolundaki yorumların gerçeklik taşıyabileceğini belirtmektedirler.

Kongrede üyelerinin bu yönde bir beklenti içine itilmiş olabilecekleri, ancak Türk tarafının bu aşamada önerilerini anlatmaya devam etmekten öte yeni jest yapamayacağı ifade edilmektedir.

Çalışma

(Baştarafı 1. Sayfa'da) ri alınarak son şeklini almıştır. Tasarının en önemli yanı işçi kuruluşlarının baştan beri savunduğu gizli oy açık sayım esasını getirmiş olmasıdır.

Öteyandan tasarının Sendikalar Yasasına uygunluğunu sağlamak ve iki yasa arasındaki bazı çelişkileri ortadan kaldırmak amacıyla Sendikalar Yasasındaki bazı maddelerde de değişiklikler öngörülmektedir.

Referandum yasa tasarısının içeriğinin önümüzdeki günlerde son şekliyle açıklanacağı bildirilmektedir.

DİSK

(Baştarafı 1. Sayfa'da) kındaki dava, Sovyet Sendikalarının 16. Kongresinde **«Memleketimizde aç kalma özgürlüğü vardır. İşsiz kalma özgürlüğü vardır. Düşündüğünü söyleyenin sokakta vurulma özgürlüğü vardır»** şeklindeki konuşmasından ötürü açılmıştı. Dünkü duruşmada, **Işıklar'ın** avukatı **Turgut Kazan,** 140 maddenin Anayasa'ya aykırı olduğunu belirtmiş ve 9 sayfalık bir gerekçeli açıklamada bulunmuştur.

Atatürk Lisesi'ne saldıran

(Baştarafı 1. Sayfa'da) nesine kaldırılarak ameliyata alınmıştır.

KAHRAMANMARAŞ

★ Elbistan'da önceki gece bir kahvehaneye açılan ateş sonucu Mehmet Gölek ve Nihat Erman adlı şahıslar tabanca kurşunuyla yaralanmıştır.

KAYSERİ

★ Kayseri Cezaevindeki tutuklular kendilerine kötü muamele yapıldığı gerekçesiyle önceki gece saat 04.00'te ayaklanarak, altı gardiyanı rehin almışlardır. Ayaklanma sırasında bir kişinin öldüğü, bazı kişilerin de yaralandığı öğrenilmiştir.

Ayaklanma dün sabah saat 06.00'da jandarmaca bastırılmıştır. Tutukluların altı gardiyandan ikisini serbest bıraktıkları, dördünü ise rehin tuttukları bildirilmiştir.

KONYA

★ Konya Selçuk Üniversitesinde 21 öğrenci hakkında öğretimi engelledikleri gerekçesiyle soruşturma açılmıştır.

★ Konya'da bir caddeye patlayıcı madde atılmıştır. Uluırmak Caddesindeki patlamada bazı evlerin camları kırılmıştır.

ELAZIĞ

★ Elazığ'da üç eve patlayıcı madde atılmış, bazı evlere de tabancayla ateş açılmıştır.

★ TÖB-DER, faşistlerin ikinci bir Malatya olayını Elazığ'da gerçekleştirmek istediklerini açıklayarak, yoğunlaşan olaylarda polisin de rolü olduğunu savunmuştur.

İSTANBUL

★ Gültepe Talâtpaşa Caddesi'nden geçmekte olan bir grup devrimcinin üzerlerine yaylım ateşi açan faşistler, kaldırımda yürümekte olan hamile bir kadını vurarak ağır şekilde yaralamışlardır.

★ Anadoluhisarı Baruthane Caddesindeki 28 nolu kahvehaneye atılan patlayıcı madde kahvehanenin bulunduğu binada geniş çapta hasar meydana getirmiştir. Bu patlamadan bir müddet sonra da Ahmet Aslan adlı bir şahısa ait kahvehaneye patlayıcı madde atılmıştır. Can kaybının olmadığı her iki patlamada geniş çapta hasar meydana gelmiştir.

★ Beykoz'da bildiri dağıtan bir grup komando, o sırada caddeden geçmekte olan 2. Şube polislerinden **Selami Ünal** ile münakaşaya başlamış, daha sonra polis memuruna saldırarak başından yaralamıştır. Yaralı polis memuru, Paşabahçe Sosyal Sigortalar Hastanesinde tedavi altına alınmıştır. Yetkililer olayla ilgili olarak 4 komandonun gözaltına alındığını belirtmişlerdir.

★ Taksim'de bulunan Fransa'nın İstanbul Konsolosluğu'na dün saat 12.00 sıralarında bir grup tarafından patlayıcı madde atılmış ve binanın önünde bir otomobil lastiği yakılmıştır.

ANKARA

★ Esentepe Aşık Veysel Durağı 466 numaralı evde oturan **Raşit Gündüz** saat 09.30 sıralarında açılan ateş sonucu yaralanmış ve Hacettepe Hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

Emniyet yetkilileri Gündüz'ü vuran kişinin Turizm Ticaret Yüksek Okulu öğrencisi **Mustafa Yalçın Boysal** olduğunun saptandığını bildirmişler, soruşturmanın sürdürüldüğünü söylemişlerdir.

★ Dün saat 12.00 sıralarında Atatürk Lisesi öğrencilerine saldırmak amacı ile aralarında Turizm Ticaret Yüksek Okulundan gelen komanların da bulunduğu yaklaşık yüz kişilik bir grup ilerici öğrenciler ve polisler tarafından dağıtılmışlardır. Komandolar olay yerinden uzaklaşırken polislere ateş açmışlar, ancak yaralanan ya da ölen olmamıştır.

Komandolar Atatürk Lisesi önüne gelmeden önce Sıhhiye'de bulunan ve ilericilerin olarak tanınan Yeşiltikat Kıraathanesini de basmışlar ve bir kişiyi yaralamışlardır.

Polislere ateş açan komandolardan Turizm Ticaret Yüksek Öğretmen Okulu öğrencisi oldu ğu bildirilen **Salim Yılmaz** yakalanmıştır.

★ Ankara İktisadi Ticari İlimler Akademisinde çıkan olaylarda POL-BİR üyesi polislerin ilerici öğrencilerin kimliklerini almak istediği bildirilmiştir. Öğrenciler POL-BİR'li polislerin önümüzdeki günlerde başlayacak olan sınavlara ilerici öğrencilerin girmesini engellemek için bu türlü bir davranışa girdiklerini söylemişlerdir.

Ahlak

(Baştarafı 1. Sayfa'da) nıştay'ca durdurulduğunu belirterek şunları söylemiştir:

«Talim Terbiye Kurulu, danıştay'ın bu kararı uyarınca ahlak dersi mufredat programları ve ders kitaplarını uygulamadan kaldırmıştır.

—1977-78 öğretim yılında öğrencilerin sınıf geçme ve notlarının hesaplanmasında ahlak dersi notları dikkate alınmayacaktır.

Yeni öğretim yılı için bu dersle ilgili yeni mufnedat programları ve ders kitapları hazırlanması çalışmalarına başlanmıştır.

Ambargo

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Temsilciler Meclisi Uluslararası İlişkiler Komisyonunda ambargonun kaldırılması yolunda 17'ye karşı 18'lik bir oyla tavsiye kararı alındığına değinerek Senato Komisyonu sonucunun beklemedik birşey olduğuna işaret etmişlerdir.

Kongre kaynakları komisyon kararında Yunan ve Yahudi lobisinin çok etkili olduğuna dikkat çekmişlerdir.

Komisyon Başkanı **Frank Church** ise üç yıl önce uygulanmasına başlanılan ambargonun baştan konmasını desteklediğini ancak daha sonra bir sonuç vermeyeceğini anlayınca bunun kaldırılmasından yana olduğunu bildirmiş, **«Ambargonun sürdürülmesinden bir sonuç elde edileceğine inansaydım aleyhte oy verirdim»** demiştir. **Church** ambargonun kaldırılması lehinde oy kullanan dört senatörden biridir.

Öteyandan ambargo uygulanması için işin başından beri faaliyet gösteren Senatör **Paul Sarbanes** ise şunları söylemiştir:

«Ambargoyu şu anda kaldırmak yanlış sinyal vermek demektir.»

Başkan **Carter'ın** ambargonun kaldırılması önerisini oylamaya koyan komisyon üyelerinden aleyhte oy verenler Sarbanes'ten başka **Clairborne Pell** bir süre önce ölen **Hubert Humphrey'**nin eşi **Muriel Humphrey, Cıck Clark, Joseph Biden, Dick Stone, Charles Percy** ve **Jacop Javutz'dır.** Lehte oy verenler ise **Church'**den başka **John Sparkman, James Pearson** ve **George Mc Govern'dir.**

Şimdiki halde gerek Temsilciler Meclisi gerekse de Senato komisyonlarının bu tavsiye kararlarının her iki mecliste de müzakere edilip oylamaya konması gerekmektedir.

Beyaz Saray ve ABD Savunma Bakanlığı ambargonun uygulanmaya başlamasından bu yana bunun kaldırılması gerektiğini, aksi halde NATO'nun Doğu Akdeniz kanadının çok ağır şekilde zedeleneceğini bildirmişti.

NEW YORK TIMES'IN YORUMU

Öteyandan **New York Times'ın** dünkü yorumunda Türkiye'nin Kıbrıs önerilerinin katı olmadığını belirterek, ABD Kongresinin **Carter'ın** isteğine uyarak ambargoyu kaldırmasının gerektiği görüşünü savunmuştur. New York Times, Senato Dış İlişkiler Komisyonu'nun ambargonun kalkması yolunda önceki gece aldığı kararı **«şimdilik akıllıca bir davranış»** olarak değerlendirmiştir.

İKD

(Baştarafı 1. Sayfa'da) **silah, dinamit, bomba bulunduran, evlâtlarımızın kanına susamış, okullarda kavgalar çıkaran faşistler tutuklanmıyorlarda, bizim çocuklarımız gözaltına alınıyorlar»** demişlerdir.

Açıklamada, ayrıca, Nevzat Bulut'un CHP afişi yapıştırırken öldürüldüğü belirtilerek, **«Biz analar olarak Anneler Günü filan istemiyoruz. Faşist yuvaların ve Ülkü Ocaklarının kapatılmasını istiyoruz. Faşist katillerin tutuklanmasını, radyodan, televizyondan halka teşhir edilmelerini istiyoruz. Evlâtlarımızın yaşamalarını, can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü içinde okumalarını istiyoruz»** denilmiştir.

POL-DER İstanbul Şube Başkanı Kâzım Bilir: «POL-DER'i kapatmak Anayasaya aykırıdır»

İSTANBUL (İSTA)

İçişleri Bakanı Özaydınlı'nın Balıkesir'de yaptığı son konuşmayla yeni bir aşamaya varan polis derneklerinin kapatılması konusunda dün bir basın açıklaması yapan POL-DER İstanbul Şubesi Başkanı **Kâzım Bilir,** dernek kurma hakkının Anayasal bir hak olduğunu söylemiş, İçişleri Bakanı'nın bazı yayın organlarının asılsız iddialarının etkisinde kaldığını belirterek, Başbakan Ecevit'in 3 Haziran 1977'de Taksim konuşmasında söylediği **«Polislere de sendika kurma hakkı tanıyacağız, ancak içindeki militanları temizledikten sonra»** sözlerini hatırlatmıştır. POL-DER'in; tarafsızlığı, dürüstlüğü, Anayasa ve kanunları, Atatürk devrim ve ilkelerini, demokratik hak ve özgürlüklerin korunmasını kendisine rehber edinen polislerin örgütü olduğunu söyleyen **Bilir,** yeni hükümetin kurulup suçluların yakalanmaya başlamasıyla halk ve hak düşmanlarının işkence iddialarını ortaya atmaya başladıklarını belirtmiş, birtakım kalemler ne zaman yazı yazsalar ertesi gün ya bir POL-DER üyesinin kurşunlandığını ya da şubelerinin bombalandığını vurgulamıştır.

Geçmiş iktidar döneminde bütün devlet kurumlarının belli bir siyasi görüşü paylaşan militanlar tarafından doldurulduğunu bildiren **Kâzım Bilir,** benzer durumun emniyet örgütünde de geçerli olduğunu söylemiş, bu kişilerin cinayet ve saldırıların sorumlularını yakalamadığını belirtmiştir. POL-DER İstanbul Şube Başkanı bu konuda aşağıdaki örnekleri vermiştir:

— Yıldız DMMA'da bir saldırganın üzerinde atışa hazır tabanca yakalayan bir polis memuruna Vali N. Kemal Şentürk takdirname vermiş, ancak idarece Samsun'a tayini çıkarılmıştır.

— 25 Ocak 1977 günü İTÜ'de öğretim üyelerini ve öğrencileri döven polislerin adlarını basına verdikleri gerekçesiyle POL-DER üyeleri kış ortasında değişik illere sürülmüşlerdir.

— Hasan Erenler adlı bir POL-DER üyesinin saldırganlar tarafından Üsküdar'da silahı alınmış, daha sonra bu silah mermileri alınmış bir durumda Siyasi Şube'de görevli bir amir tarafından Hasan Erenler'e geri verilmek istenmiştir. Silahın amire nasıl ulaştığı aydınlatılmamıştır.

Birtakım polislerin saldırganlarla organik bağ içinde olduğunu vurgulayan **Bilir,** güvenlik örgütü içinde böylesi bir taraflılık oldukça saldırıların faillerinin yakalanamayacağını vurgulamış, bu konuda aşağıdaki örnekleri getirmiştir:

— Geçen yıl Üsküdar Kültür Derneği'ni basanlar yakalanmaya çalışılırken bir eve yapılan baskında, şimdi 2. Şube 1. Kısım'da bir polis memuru da yakalanmıştır. Aynı yerde Enver Gökçe adlı çeşitli cinayetlere adı karışan, Adana'da bir saldırı sırasında polislere ateş açan ve silahlı çatışma sonucunda ölen bir kişi de yakalanmıştır.

— 1977 seçimleri sırasında bütün izinler kaldırıldığı halde birtakım polisler bir partinin propagandasını yapmak üzere bazı illere gitmişlerdir. Bunlardan biri, doğumyeri doğu illerinden biri olmasına rağmen Afyon'dan rapor göndermiştir.

— 16 Mart katliamında haberli olunmasına rağmen yeterli önlem alınmamış, saldırıya uğrayanların kaldığı Denizli Yurdu'nda arama yapılmıştır.

— Saldırganların yuvalandığı Küllük'te hiç arama yapılmamıştır.

— 9.5.1978 günü Aksaray ve Edirnekapı civarında duvarlara yazı yazarken polise ateş açıp Edirnekapı Yurdu'na kaçanlar hakkında bir işlem yapılmamış, yurt aranmamıştır.

— 1 Mayıs kortejinin sonunda bulunan grup bazı polisler tarafından dövülmüş ve ağır tahriklerle asker, polis ve işçiler karşı karşıya getirilmek istenmiştir. Bu tehlikeli uygulamaya karşı koyan polis memurları hakkında soruşturma açılmıştır. Bu konuda çaba gösterenler tayinleri çıktığı halde İstanbul'da kalan ve 1 Mayıs'tan önce büyük olaylar çıkacağı ve hükümetin düşeceği konusunda konuşmalar yapan ve çaba harcayan polis memurlarıdır.

— 16 Mart katliamından sonra İstanbul Üniversitesi'ne verilen ve görevini başarıyla yerine getiren polis memurlarından bir grup gerekçesiz görevlerinden alınmıştır.

İşkence iddialarına da değinen **Kâzım Bilir,** özetle şunları söylemiştir:

«Ne zaman faşist bir cinayet şebekesi ortaya çıkarılsa POL-DER'li polislerin işkence yaptığı iddiası ortaya atılıp kamuoyunun dikkati başka yerlere çekilmek isteniyor. POL-DER bir insanlık suçu olan işkenceye temelden karşıdır. Hiçbir POL - DER üyesi hiçbir kimseye suçu ne olursa olsun hangi düşünceden olursa olsun, bu insanlık dışı davranışta bulunmaz. Bazı yayın organları bu konuda asılsız yazılar yazıyorlar ve sanıyoruz İçişleri Bakanı da bunların etkisinde kalıyor. İçişleri Bakanı tarihi bir yanılgı içindedir. Çünkü kapatılmak istenen POL-DER'dir, diğer polis dernekleri için değişen birşey olmayacaktır.»

POL-DER'in Dernekler Yasası'na ve Anayasanın özünde kişi hak ve özgürlüklerinden saydığı dernek kurma hakkına dayanılarak kurulduğunu sözlerine ekleyen **Kâzım Bilir,** Anayasa'nın 20, 21 ve 29. maddelerinden sözetmiş, yasaların bu hakkın özüne sınırlama getirdiği anda bu hürriyetlerin ortadan kalkmış sayılacağını savunmuştur. **Bilir,** özetle konuşmasına şöyle devam etmiştir:

«Yasa koyucu hürriyetlerin özüne dokunulamaz. Anayasa'ya göre dernek kurma hakkı sınırlanamaz, ancak bu maddenin uygulanmasını açıklayan kanunlar çıkarılabilir.

Bugün halktan ve özgürlükçü demokrasiden yana olduğunu söyleyen bir hükümet vardır. Bir iktidar bazı kamu hürriyetlerini tanıyıp, bazılarını tanımamazlık edemez. Demokrasinin zorunlu sonucu olan dernek kurma hakkını ortadan kaldırmak isteyen düşünce tamamen demokrasinin karşıtı bir düşüncedir.»

POL-DER İstanbul Şubesi Başkanı **Kâzım Bilir,** kendileriyle uğraşanların işkence yapıp adam öldürenlerle, rüşvetçilerle, cinayet şebekeleriyle işbirliği yapanlarla, devleti dolandıranlarla uğraşmasını istemiş ve saldırganların koruyuculuğunu yapıp, POL-DER hakkında kampanya açan basının hükümeti nereye sürükleyeceğine dikkat edilmesini istemiştir.

MESS

(Baştarafı 1. Sayfa'da) **dan ayrılıp grevi ve lokavtı göze alamazlar»** demiş ve **«Hiçbir grev kazanılmaz»** şeklinde konuşmuştur.

Çınar Oteli salonlarında yapılan MESS Genel Kurulu'nun ikinci konuşmacısı TİSK Başkan Vekili **Hulusi Çetinoğlu** da grevlerden yakınmış, hükümetin grevler karşısındaki tavrını olumlu karşıladıklarını belirtmiştir.

Daha sonra MESS Genel Kurulu'na gönderilen başarı mesajlarının okunmasına geçilmiş, mesajlar arasında **«Emek-sermaye barışını savunuyor ve müteşebbislerin ülke kalkınmasında önder olduğunu kabul ederek ona saygı duyuyoruz»** sözleri ile biten MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'in mesajı büyük alkış toplamıştır.

televizyon

18.30 LASSIE
19.00 ATLI KARINCA
19.30 SPENCER'İN PİLOTLARI
20.30 HABERLER
21.05 BEŞ DAKİKA

21.10 CUMARTESİ GECESİ
22.10 TV'DE SİNEMA
(Hırsız Aşıklar)
Yön: William Wyler
23.40 GÜNE BAKIŞ

radyolar

05.00 AÇILIŞ
07.02 Köye Haberler
07.30 HABERLER
10.01 ARKASI YARIN
10.21 Oyun Havaları
13.00 HABERLER
13.15 Oyun Havaları
15.01 Üç Soru Üç İstek
15.20 Türküler
16.20 Halk Müziği
17.02 Dilek Kutusu
20.15 Konuşa Konuşa
21.30 Dinleyici İstekler
23.00 HABERLER
23.10 CUMARTESİDEN PAZARA
01.00 KAPANIŞ

TRT II

08.00 GÜN BAŞLIYOR
11.00 Taş Plaklarda
11.20 Türk Halk Çalgıla
12.10 Türk Edebiyatında Hiciv ve Mizah
13.00 HABERLER
14.00 Öğretmen Odası
15.00 Trafik
16.20 ARKASI YARIN
17.30 Yurttan Sesler
19.00 HABERLER
20.30 Haftanın Ülkesi
23.55 KAPANIŞ

TRT III

07.00 AÇILIŞ
09.45 Türküler
11.15 Öğleye Doğru
12.15 Aşıklık Geleneğ
12.30 Caz Müziği
17.00 Deyişler ve Ezgile
19.00 Pop 78
20.00 Dünya Radyolarınd
21.00 Günümüzde Caz
24.00 Caz Müziği
01.00 KAPANIŞ

bulmaca

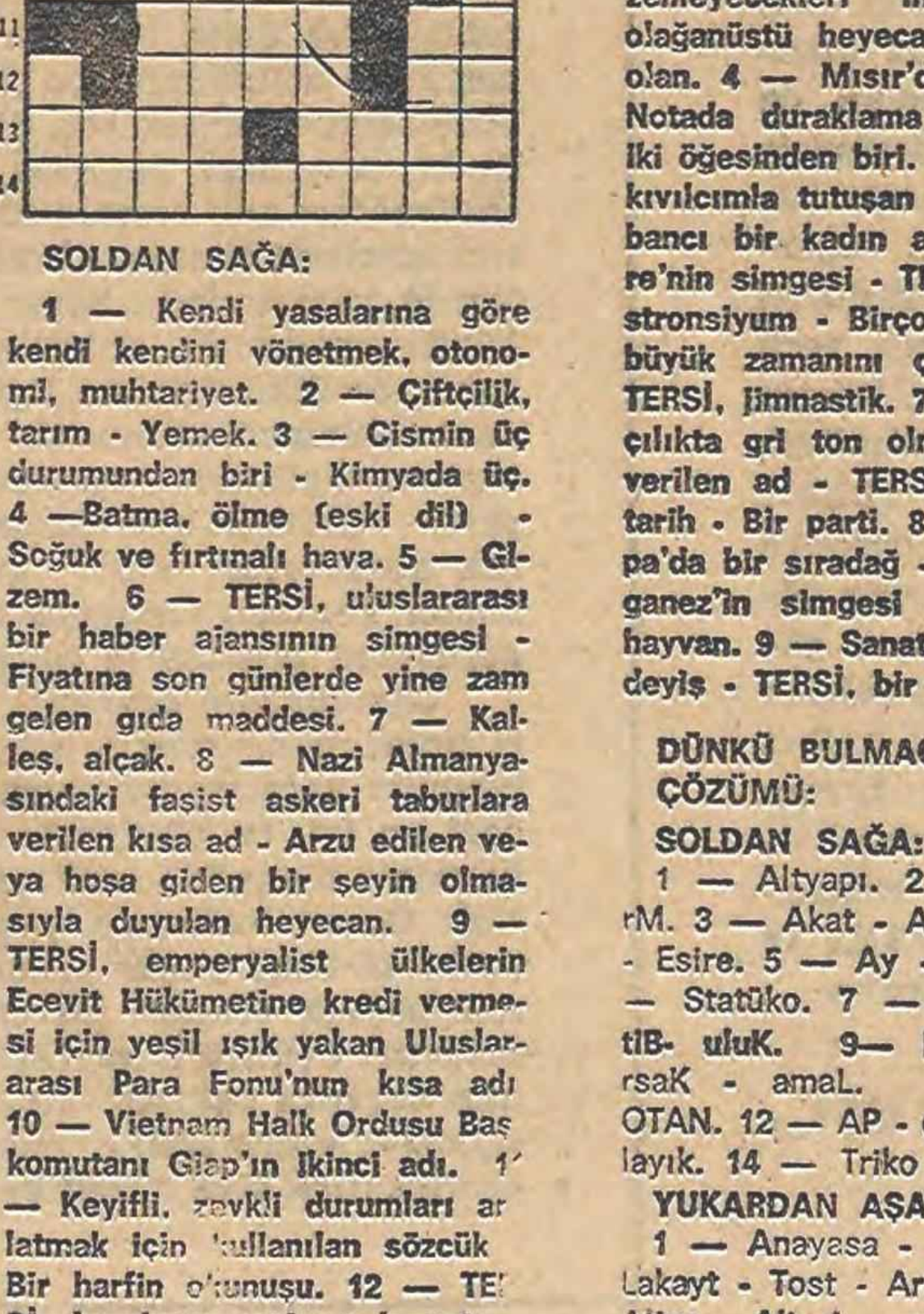

SOLDAN SAĞA:

1 — Kendi yasalarına göre kendi kendini yönetmek, otonomi, muhtariyet. 2 — Çiftçilik, tarım - Yemek. 3 — Cismin üç durumundan biri - Kimyada üç. 4 —Batma, ölme (eski dil) - Soğuk ve fırtınalı hava. 5 — Gizem. 6 — TERSİ, uluslararası bir haber ajansının simgesi - Fiyatına son günlerde yine zam gelen gıda maddesi. 7 — Kalleş, alçak. 8 — Nazi Almanyasındaki faşist askeri taburlara verilen kısa ad - Arzu edilen veya hoşa giden bir şeyin olmasıyla duyulan heyecan. 9 — TERSİ, emperyalist ülkelerin Ecevit Hükümetine kredi vermesi için yeşil ışık yakan Uluslararası Para Fonu'nun kısa adı 10 — Vietnam Halk Ordusu Başkomutanı Giap'ın ikinci adı. 11 — Keyifli, zevkli durumları anlatmak için kullanılan sözcük Bir harfin okunuşu. 12 — TERSİ, harekete geçirme komutu Genişlik. 13 — TERSİ, başına geçtiği sözcüklere «tek» anlamını kazandıran Yunanca kökenli takı - İnek yavrusu. 14 — saman» soyadlı, 1 Mayıs 1977 katliamında yitirdiğimiz devrimcinin ilk iki adı.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Siyasi çizgisinden ötürü yayınını zar zor sürdürebilen aylık sosyal-demokrat bir dergi - Anadoluda «yok». 2 — TERSİ, kiralanan paranın kira bedeli - Madenlerin yüzünü kaplayan kir - Bir olumsuzluk eki. 3 — Faşistlerin Doğu'da artırdıkları saldırı ve provokasyonların ardından 26 Mayısta miting düzenleyecekleri ilimiz - TERSİ, olağanüstü heyecana kapılmış olan. 4 — Mısır'da bir tanrı Notada duraklama - Eleştirinin iki öğesinden biri. 5 — Ufak bir kıvılcımla tutuşan madde - Yabancı bir kadın adı. 6 — Litre'nin simgesi - TERSİ, kimyada stronsiyum - Birçok insanımızın büyük zamanını çalan aygıt - TERSİ, jimnastik. 7 — Fotoğrafçılıkta gri ton olmayan resime verilen ad - TERSİ, bilinmeyen tarih - Bir parti. 8 — Ortaavrupa'da bir sıradağ - TERSİ, manganez'in simgesi - Asalak bir hayvan. 9 — Sanatlı söz, koşuk, deyiş - TERSİ, bir tür elişi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA:

1 — Altyapı. 2 — Nahoş - rM. 3 — Akat - Asit. 4 — yaT - Esire. 5 — Ay - Arı - Eş. 6 — Statüko. 7 — Taksi. 8 — tlB- uluK. 9— Bone -tÜ. 10 rsaK - amaL. 11 — Et - OTAN. 12 — AP - çA. 13 — Halayık. 14 — Triko - Eko.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Anayasa - Brecht. 2 — Lakayt - Tost - Ar. 3 — thaT - Atina - Ali. 4 — yoT - Atabek. 5 — Aş erüK - yO. 6 — Asık suratlı. 7 — Irsi - Oil - Ma - kE. 8 — mirE - Utanç. 9 — Teşekkül - Alo.

SAHİBİ
POLİTİKA Basım Yayın A.Ş.
adına
KEMAL TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü:
AYDIN ENGİN
Müessese Müdürü:
HALUK YETİŞ

Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN
Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA
(SÜLEYMAN COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd.Şti.Matbaası
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtım A.Ş.
ANKARA BASKISI: Yenigün Gazetesi Matbaası

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL
Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ
Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL
İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

Politika'da sanat*edebiyat

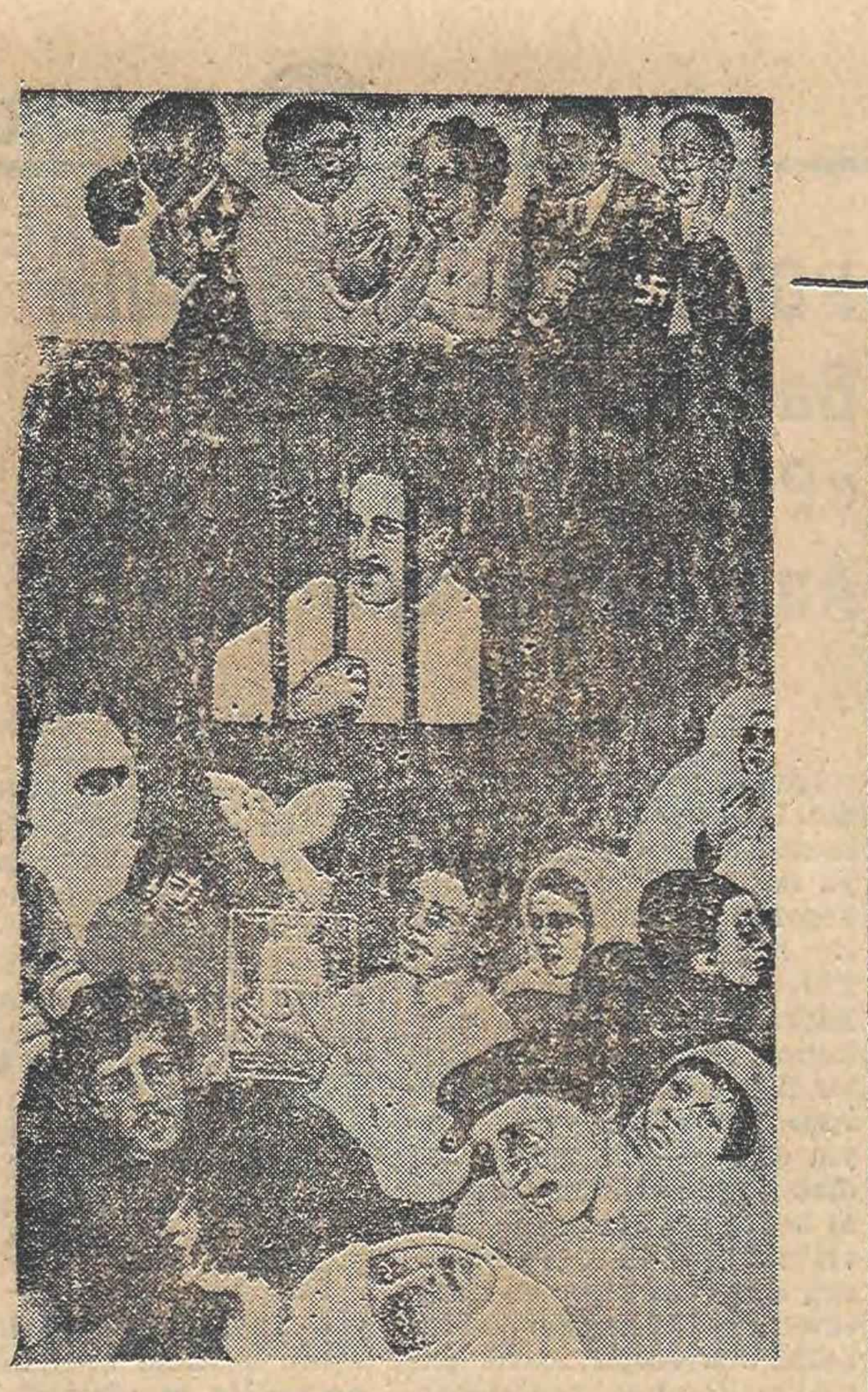

Gülsün Karamustafa'nın sergide yeralan bir yapıtı...

Gülsün Karamustafa Sergisi Taksim Sanat Galerisi'nde açıldı

Ressam Gülsün Karamustafa'nın resim sergisi Taksim Sanat Galerisi'nde açıldı. 12 Mayıs'ta açılan sergi 23 Mayıs'a kadar sürecek. Sergide sanatçının 1974-78 yılları arasında yaptığı resimler yer alıyor.

Gülsün Karamustafa resim anlayışıyla ilgili olarak şunları söylüyor: **«Ressam olarak çağımın tanığı olmaya çalışıyorum. Ele aldığım konu ve sorunları tarihsel kökenlerinden koparmadan ve tarihsel bağlarından soyutlamadan bütün boyutlarıyla anlatmak istiyorum.. Resim yoluyla bir mesaj iletmek, eleştirmek ve bir sentez ortaya çıkarmak istiyorum.»**

Türkiye'de yaşamış Ressam Vanmour'un yağlıboyalarını derleyen sergi Ankara'da açılıyor

1688 yılında Türkiye'ye yerleşmiş ve daha sonra Türkiye'de yaşamış olan ressam Jean Baptiste Vanmour'un İstanbul ve Türkiye halkının yaşantısı ile ilgili tablolarından derlenmiş bir sergi 16 Mayıs'ta Ankara'da Resim ve Heykel Müzesi olarak kullanılan Türk Ocağı binasında açılacaktır. Kültür Bakanlığı himayesinde, Türkiye - Hollanda kültür anlaşması çerçevesinde düzenlenen sergi 29 Mayıs'a kadar açık kalacaktır.

1671 yılında Valencia'da doğan Jean Baptiste Vanmour 1688 yılında, Paris'te tanıdığı Marquis de Ferriol'la birlikte İstanbul'a yerleşmiş, İstanbul'a elçi olarak atanan De Ferriol'la birlikte, önce Fransız elçiliğinde, daha sonra Alman elçiliklerinde çalışmıştır. Türkiye'de özellikle İstanbul ve Türkiye halkının hayatıyla ilgili yağlıboya tablolar, gravürler yapan Vanmour'un eserleri Avrupa'nın çeşitli müzelerinde ve özel koleksiyonlarında bulunmaktadır. Eserleri arasında De Ferriol için çizdiği çeşitli giysi ve tiplerden yüz Türk erkek ve kadını ünlüdür. Ancak bunların çok büyük kısmı sonradan kaybolmuştur ve günümüze kadar ancak 1712'de yayınlanan bir gravür kitabından gelebilmiştir. Halen eserlerinin en önemli bölümü Hollanda'da Rijskmuseum'da bulunmaktadır.

Ankara'da 29 Mayıs'a kadar açık kalacak serginin, daha sonra İstanbul Festivali sırasında, İstanbul'da da açılacağı bildirilmektedir.

GELEN GİDEN

YAZMALI

Ali Taygun

Yazı yazmayı okulda öğrendik. Daha iyi yazmaya çalışırdık daha iyi not almak için öğretmenlerimizden. Öğretmenimiz her şeyi bizden çok daha iyi bilirdi. Daha doğrusu, biz öyle bilirdik. Ve ona bildiklerimizi bildiğimizi göstermek isterdik. Bildiğimizin onaylanmasını isterdik. İlk yazılarımızı, ödevlerimizi böyle yazardık.

Sonra mezun olduk. Ama öğretmenler bitmedi. Bazen «Sapıyorsun arkadaş!» diyen somut kişiler, bazen «Yüce vicdanımız» oldu kendilerine bilgimizi kanıtlamak istediklerimiz.

Yani kendimiz için yazdık çoğu zaman yazdıklarımızı.

Oysa neden yazar insan? Niçin yazmalı?

Düşündüklerin aktarmak için karşısındakilere.

Peki niçin ister düşüncesini aktarmayı?

Eğer değiştirmek içinse karşısındakini, kendi değişmek, karşısındakiyle elele hayatı değiştirmek için se; «Göklerde Gezen Ulu Devrimci Ruh»a yaranmak için yazmamalı insan.

YAŞAMAYI SANATA DÖNÜŞTÜRMEK

Sanata gerek kalmayacak, hayat sanata dönüşünce.

İstediğini, gerektiği gibi kullanabildiği emeğiyle ürettiği gün insan; üretmek adamın içini sımsıcak eden bir yaşama sevinci kaynağına dönüştüğü gün, hayat ile sanat bir olacak.

Hani çıralıçamdan yaptığımız işi bitirmiş, zımparamız daha sıcakken bir cigara tüttürüp pürüzsüz tahtayı onaltı yaşındaki bir sevgili gibi okşamış, — hani bir budağın yanıbaşında gözden nasılsa kaçmış çapaklı yeri (nazar değmesin diye) hiç ellememiş = keyifle seyretmişizdir ya işimizi? «Bunu ben yaptım ve bitirdim» zevkiyle?

İşte insanoğlunun sarfettiği tüm emek özgür, bilinçli, yaratıcı türden olunca; başka tür kalmayınca; yani üretmenin «Sanat» diye ayrı bir çeşidi düşünülemeyince sanata gerek kalmayacak.

Ve hayatın her anı, her insan için bir tad taşısın diye; hepimizin paylaşacağı bu gerçek özgürlüğe Boğazda rakı, roka salatası, çingene palamudu ve mehtap kadar somut bir gereksinme duyduğumuz için; hayatı, yaşamak sanata dönüşünceye kadar değiştirmek üzere yazmalı diyorum ben.

İSTANBUL KÜLTÜR MERKEZİ MÜDÜRÜ SABAHATTİN BATUR ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ'NİN SORUNLARINI ANLATIYOR...

«Sanat etkinliklerine kitlelerin katılımını sağlamak başlıca amaçtır»

Atatürk Kültür Merkezi 1978 Ekiminde açılacak

Yıl 1946. İstanbul Belediyesi «Şehir Operası» olarak şimdi Atatürk Kültür Merkezinin bulunduğu Taksim'de bir inşaata girişir. Ancak Belediye'nin olanaklarının bu işe gücü yetmiyeceğinin anlaşılması üzerine 1953 yılında özel bir yasa ile yapı, Bayındırlık Bakanlığına devredilir.

1970 yılında yanan yapıyı onarım çalışmaları 1973 yılında başlar. Şu anda yalnızca konser çalışmaları sürdürülen Kültür Merkezinin 1978 Ekiminde tüm olanakları ile halka açılması için gerekli çalışmalar sürdürülmekte. Onarımı bitmek üzere olan Atatürk Kültür Merkezi'nin sahip olduğu hizmet alanları şunlar:

1350 kişilik büyük salon (çok amaçlı), 750 kişilik konser salonu, 350 kişilik stüdyo-tiyatro, 350 kişilik çocuk tiyatrosu, sanat galerisi ve 400 kişilik lokantası (bu alanın da sanat galerisi olarak kullanımı düşünülmekte).

32 yıllık bir geçmişe (!) sahip Atatürk Kültür Merkezi'nin yeni Kültür Müdürü **Sabahattin Batur** ile yaptığımız söyleşide Sayın Batur bize Merkez'in çalışmalarında bundan böyle gözönünde tutulacak ölçütleri şöyle belirtti:

«Atatürk Kültür Merkezi'nin çalışmalarında gözönünde tutulacak başlıca ölçüt, benimsenen kültür politikası doğrultusunda en yüksek nitelikte en fazla kitle katılımını sağlamaktır. Bu Merkezde gerçek sanat değeri taşıyan yapıtlar sergilenecek, düzenlenecek kültür ve sanat etkinliklerine kitlelerin büyük ölçüde katılımını sağlamak için gerekli önlemler alınacaktır. Bu amaçla Atatürk Kültür Merkezi emrinde başlı başına bir sanat kurulu oluşturulacaktır. Düzenlenecek etkinlikler içerisinde, ülkemizin kültür ve sanatına katkısı kamuca bilinen kişi ve kuruluşların yapıtları kadar öteki, yani yapıtları kültür ve sanat çevrelerince benimsenen, dışardaki sanat kuruluşlarına da olanak tanınması gözetilecektir.»

Yurdumuzdaki kültür ve sanat kurumlarının işlevselliği ne durumdadır diye sorduğumuzda Sayın Sabahattin Batur şöyle yanıtladı sorumuzu:

«Toplumsal kuruluşların işlevini arz-talep kuralı çerçevesi içinde düşünmek zorunluluğu vardır. Her sanat kuruluşunun işlevini toplumun kendisi belirler ve biçimlendirir. Yalnız burada şöyle bir sorun var; toplumun bütün katlarına, her kesimine, sanat ve kültür üreten bu kuruluşlar çalışmalarını götürebiliyorlar mı? Götüremiyorlar mı? Yani yukarıda sözü edilen kuramın geçerli olabilmesi için toplum ile bu kuruluşların en sık ve etkili bir biçimde biraraya gelmesi gerekir. Bizim görebildiğimiz kadarıyla bunu sağlamanın iki yolu var, ya çok sık kültür ve sanat etkinliklerini düzenleyerek halkın bu etkinliklere çok sık katılımını sağlayacak önlemler almak, ya da sanat ve kültür faaliyetlerini halkın ayağına götürecek önlemler almak. Halkın bilmediği, alışmadığı ve benimsemediği kültürel etkinliklere etkin bir biçimde katılması beklenemez. Kültür ve sanat kurumlarının işlevini sayı ve nitelik açısından geliştirmek için halkın bu etkinlikler karşısındaki durum alışını edilgenlikten kurtarıp etkin bir duruma getirecek önlemlerin alınması uygun olacaktır.»

Söyleşiye devam ettik:

— Atatürk Kültür Merkezi'nin halk yığınlarına açılması için sizce neler yapılmalıdır?

— Bu konuda Kültür Merkezi'ne bağlı sanat kuruluna ve bütün sorumlulara büyük görevler düşmektedir. Merkez'de düzenlenecek kültür ve sanat etkinliklerine halkın katılımını artırmak ve ne gibi önlemlerin alınması gerektiğini belirlemek için bazı çalışmaların ve araştırmaların yapılmasına gerek vardır. İlk aşamada akla gelen önlemler ulaşım olanaklarının artırılması, ücretlerin düşük tutulması, özel günlerin düzenlenmesi ve özel grup kontenjanlarının tanınması vb. önlemlerdir. Belirli niteliklerden ve ilkelerden özveride bulunmadan neler beklendiğinin çeşitli yollarla belirlenerek, düzenlenecek etkinlikler de gözönünde bulundurulması başlıca ilke olmalıdır. Yalnız Atatürk Kültür Merkezi'nde yer alacak etkinliklerde değil diğer kültür ve sanat etkinliklerinde de kültür sanat ürünlerinin halka maledilmesinde bütün özel ve kamu kültür kuruluşlarının elbirliğiyle eşgüdüm içinde katkıda bulunmaları gerektiği kanısındayız.

— Atatürk Kültür Merkezi'nde amatör kültür ve sanat kuruluşlarına sağlanabilecek olanaklar nelerdir?

— Atatürk Kültür Merkezi Sanat Kurulunun denetiminde, benimsenecek ilkeler çerçevesinde, belli bir düzeye erişen yapıtların burada sergilenme olanağı bulabileceğini sanıyorum. Merkezde düzenlenecek bu tür etkinliklerin yaygınlaşması ilkeleri geliştirilecek görüşler ve edinilecek deneyimler sonucu belirlenebilecektir.

— Diğer kültür ve sanat kuruluşları ile ilişkiler konusunda görüşlerini açıklar mısınız?

— «Burada söz konusu kamu kuruluşları mıdır, yoksa dış ülkelerdeki kültür ve sanat merkezleriyle ilişkiler midir?

Kamu ve özel her tür kültür ve sanat kuruluşlarıyla ilişkilerden söz ediliyorsa, her anlamı ile çok yakın ilişkiler sürdürmek amacını gütmemiz doğaldır. Dış ilişkilere gelince, bu ilişkiler yalnızca başka ülkelerin bizim ülkemizdeki sanat ve kültür çalışmalarını kolaylamak biçiminde ele alınmamalıdır. Aynı zamanda bizim ürettiğimiz kültür ve sanat ürünlerinin ve çalışmalarının dış ülkelerde de sergilenmesine ve tanıtılmasına olanak aramak biçiminde ilişkiler olmalıdır.»

Ülke nüfusunun onda birinin içinde yaşadığı, kültür ve sanat etkinliklerinin büyük çoğunluğunu içeren İstanbul kentinde Kültür Bakanlığının il düzeyindeki işlevlerinin düzenli bir biçimde, istenen nitelik ve yoğunlukta yürütülmesiyle sorumlu olan Kültür Müdürlüğünün önümüzdeki günler için hazırlıkları konusunda Sabahattin Batur şunları belirtti:

«Birimimiz önce kendi iç örgütlenmesini düzenlemeyi görev edinmiştir. Kültür Müdürlükleri Yönetmenliğini etkin çalışmaya olanak verecek biçimde yorumlamaya ve yeniden düzenlemeye çaba gösteriyoruz. Bu aşamada kendi işlevimizi belirlemek, yanısıra kültür ve sanat etkinliklerinin ve kuruluşlarının yerinden yönetimi açısından güdülmesi gerekli ilkeleri de belirlemek için bilgi birikimine ve her çevreden gelen önerilerin neler olduğunu bilmeye gerek duyuyoruz. Bilgi toplamamız ve yakından tanımamız gereken konuları ve ilişki kurmamız gereken kişi ve kurumlar ile kuruluşları saptadık.

Bundan sonraki aşamada bir yandan gerekli gördüğümüz bilgileri toplarken diğer yandan da kendi ulusal deneyimlerimizle (Halkevleri gibi) birlikte başka ülkelerdeki uygulamaları da değerlendirerek kuracağımız ilişkileri saptayacağız. Özel ve kamu, yerli ve yabancı kültür ve sanat kurum ve kuruluşları arasındaki ilişkileri, işbirliğini ve eşgüdümü birlikte saptanacak ilkeler ve benimsenen kültür politikası doğrultusunda yöneltmek için üzerimize düşen görevi yükleneceğiz. Bu çalışmaların yürütülmesinde temel ilke, halkın kendi öz malı olan kültür kurum ve kuruluşlarının etkinliklerini halkın doğrudan hizmetinde kullanmak ve halkın doğrudan katkı ve katılımını gözetmek olacaktır.»

"Sinema Kongresi" İstanbul'da yapıldı

Kültür Bakanlığı Sinema Dairesi Başkanlığı'nca düzenlenen «Sinema Kongresi» 11-12 Mayıs tarihlerinde İstanbul Atatürk Kültür Merkezi'nde yapıldı.

Kongre'de şu konulara değinildi: «Sinema Endüstrisinin Sorunları», «Yerli Yapımın Desteklenmesi», «Dağıtım ve Gösterim Sorunları», «Şenlikler, Sinema Kültür Kuruluşları, Sinema Müzesi», «İthal Filmciliğinin Sorunları», «Kısa Film ve Amatör Sinema», «Filmlerin Denetlenmesi», «Sinema Eğitimi», «Sinema Kurumu, Yapısı ve Çalışmaları».

---

düşünceler

ataol behramoğlu

DEVRİMCİ EDEBİYAT VE YENİ ANLATIM SORUNU

Bireyciler için edebiyatta ve genel olarak sanatta devrimcilik, yeni anlatım biçimleri bulmaktır. Önemsedikleri şey, toplumun ve insanın sorunlarının yansıtılmasından çok, yeni ve çarpıcı biçimler yaratmaktır. Bu nedenle bireyci sanatçılar her dönemde, haklı olarak, biçimcilikle suçlanmışlardır. Öyle ki, bireycilik ve biçimcilik kavramları giderek özdeşleşmiştir. Gerçekten de, bireycilik dozu arttıkça, sanat yapıtının giderek daha çok biçimciliğe gömüldüğünü görüyoruz. Bir başka deyişle, biçimcilik, bir sorunsaldan kaçışın, ya da sahte ve belirsiz bir sorunsalı önerişin simgesi oluyor. Bizim Divan Şiirimizi düşünelim. Bir sorunsalı yansıtmak amacını taşımayan bu şiirin, giderek söz cambazlığına, sözcük oyunculuğuna dönüştüğünü görüyoruz. İkinci yeni diye adlandırılan şiirin ve onun öncesinde de Orhan Veli şiirinin böyle söz cambazlığına dönüştüğü dönemler olmuştur.

Böylece, bireycilik ve biçimcilik kavramlarının özdeşleştirilmesi de haklılık kazanmış oluyor. Fakat böyle bir özdeşleştirmenin, devrimci sanat bakımından bir yanılgıya düşme tehlikesini içerdiğini de görmezlikten gelemeyiz. Bireyci sanatçıyı haklı olarak biçimcilikle suçlayan devrimci sanatçı, kendi sanat çabasını salt öze ilişkin bir olgu olarak görürse büyük bir yanılgıya düşmüş olur. Özellikle işe yeni başlayan genç sanatçının düştüğü bir yanılgıdır bu. Oysa, sadece doğruyu söylemek sanat yapıtının etki gücünü sağlamaya yetmez. Bu doğrunun nasıl söylendiği, bir başka deyişle, biçim ve anlatım sorunları da aynı ölçüde önem taşır. Burada şu soruyu sormamız gerekiyor:

Devrimci sanatçı biçim alanında yenilikçi olmak zorunda mıdır?

Devrimci olduğuna göre halk yığınları için ürün vermesi gereken devrimci sanatçının, halkın anlayacağı biçimlere bağlı kalması ilk bakışta akla oldukça yakın bir görüştür. Sözgelimi, bu sanatçı şairse, halk şiirinin, hikâyeciyse halk masallarının, müzikçiyse halk müziğinin biçimlerine bağlı kalmalıdır. Akla oldukça yakın gelen bu görüşü tümüyle yadsımak olanaksızsa da, örnekler tümüyle onaylamamızı da olanaksız kılmaktadır. Çağdaş Sovyet şiirinin ve çağımız devrimci dünya şiirinin kurucusu ve belki en büyük ustası sayabileceğimiz Mayakovski, fütürist akımın biçim anlayışına her zaman bağlı kalmıştır. Ve kanımca, şiirlerinin yaygın etkisinin çok önemli bir etkenidir bu. Devrimin yanında yeralan bir başka büyük şair, Bryusov, geleneksel ölçülerin kalıplarını kıramamış ve aynı ölçüde etkili olamamıştır. Mayakovski için söylediğimizi Nazım Hikmet için tekrarlayabiliriz. Nazım Hikmet devrimci bir özü getirirken, dönemi bakımından yenilikçi bir biçimi de birlikte getirmekteydi. Bu biçimin içinde geleneksel şiirimize ilişkin özelliklerin (sözgelimi hece ölçüsü ögelerinin) bulunduğu kuşkusuzdur. Fakat genelde doğru olan, Nazım Hikmet'in, şiirimizde geleneksel biçim kalıplarını da kırmış olmasıdır. Yaşamı boyunca yeni anlatım biçimlerinin yorulmaz arayıcısı olan Nazım Hikmet'in son dönem ürünleri arasında en önemlisi sayabileceğimiz «Saman Sarısı»nda ise, gerçeküstücü şiir ögelerini görmekteyiz.

Milliyet Sanat Dergisi'nde (13 Mart 1978) yayınlanan «Türk Edebiyatında Gerçekçilik» başlıklı yazısının bir yerinde Konur Ertop şunları söylüyor: «Köy edebiyatında gerçeği dile getirirken geniş ölçüde yer verilen şive taklidi türünden anlatım özellikleri son dönemdeki toplumcu ve gerçekçi edebiyatta bırakılmıştır. Buna karşılık batıda yenilikçi hareketler arasında yeralan bilinç akımı türünden anlatım özelliklerine bu yeni dönemin gerçekçi yapıtlarında yaklaşımlar görülmektedir...»

Konur Ertop'un salt bir saptama olarak bıraktığı (ve daha önce de bazı toplumcu eleştirmenlerce belirtilmiş) bu yargının ayrıntılanması, örneklenmesi gerekiyor. Sözgelimi, Yaşar Kemal'in hiç kuşkusuz gerçekçi bir yapıt olan «Yılanı Öldürseler» adlı romanındaki yenilikçi biçim ögeleri üzerinde önemle durulmalıdır. Bir başka toplumcu yazarımızın, Bekir Yıldız'ın hikâyelerinin büyük yaygınlığı, anlatılan şey kadar, yeni anlatım özellikleriyle de ilgilidir kanımca. 60 sonrası toplumcu şiirimizin daha önceki dönemler toplumcu şiirinden en önemli farkını da ben, bu şiirin yenilikçi biçimlerden kaynaklanması olarak görüyorum. Yıllar önce yayınlanan «Nedir İkinci Yeniden Geçmek» adlı bir yazımda da bu görüşümü belirtmeye çalışmıştım.

Günümüzün devrimci Türk sanatçısı, yenilikçi anlatım biçimlerinden yararlanmakta ve yeni biçimler yaratmanın sancısını taşımaktadır. Gerçeği en iyi, en bütünsel, en çarpıcı, en yalın, en kavranır biçimde yansıtmanın sancısını..

Not: Geçen haftaki yazımı okunmaz kılacak nitelikteki dizgi yanlışlarının bazıları şöyle: Yazının başlığı «Sanatı Savcı Kafasıyla Yorumlamak»tır. Üçüncü paragraftaki «sağlıkla» sözcüğünün doğrusu «sığlıkla»dır. Dördüncü paragraftaki «etkisi», «germektir» sözcükleri ise «itkisi» ve «görmektir» diye düzeltilmeli.

İlk Türk-Sovyet ortak yapımının çevrilmesine Aşkabat'ta başlandı

Doğu ülkelerinde çok sevilen «Ferhat ile Şirin» masalı, ilk Türk-Sovyet ortak yapımına temel alınmış ve «Aşk Masalı» adını taşıyan filmin Türkmenistan'ın başkenti Aşkabat'ta çevrilmesine başlanmıştır.

Filmde Ferhat rolünü, Türk oyuncusu Faruk Baker, Şirin rolünü de Leningradlı oyuncu Alla Sagalova canlandıracaklardır. Sovyet seyircileri ayrıca ilk kez Türkân Şoray'ı izlemek olanağını bulacaklardır. Türkân Şoray, filmde Şirin'in ablası rolünü canlandırmaktadır.